Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Mit Postilla litteralis von Nicolaus de Lyra, Expositiones prologorum von Guilelmus Brito, Additiones ad Postillam Nicolai de Lyra von Paulus Burgensis und Replicae contra Burgensem von Matthias Doering

Doering, Matthias

[Lyon], nach 7. Mai 1485, um 1488

Secundus [liber machabeorum]

urn:nbn:de:bsz:31-304045

Visual Library

iohānis. k Miſit ep̄ſas ⁊c̄.⁊ p̄currens.ſ.ſatellites prolomei miſſos ad p̄dicta loca l Quidā de pueris ſymonis.q2 prolome⁹ nō omnes occiderat:ſ3 aliq̄s ex eis:vt dictū eſt.ſ. m Ut nūcia.iohan.vt euaderet dicta pīcula. n Ut audiuit aūt ⁊c̄.i.admirat⁹ fuit de doloſitate tanta. o Et cōprehēdit viros ⁊c̄.

⁊ eodē mō puidit aliqs pīculis ſolerter ⁊ puidēt ſic prolome⁹ defraudatus fuit a ſua peſſima intētiōe p Et cetera ſmonum iohānis.q̄bus docuit ppl'm.
q Et belloꝝ ei⁹ q̄b⁹ defendit eū.
r Et bonaꝝ virtutū ⁊c̄.inter q̄s fuit victoria notabilis quas habuit ō hircanis: ex q̄ cognominatus eſt hircanus
s Et edificij muroꝝ ⁊c̄.in hierl'm ⁊ in iudea ad ter refortificationē.
t Et reꝝ geſtaꝝ ei⁹.q̄ fuerunt mirabiles ⁊ multe. vñ dicit ioſeph⁹ li.xiij.ꝙ ipſe habuit ſpiritum ꝓphetie

hierl'z ⁊ mōtē tēpli. Et p̄currēs q̄daꝫ[l] nūciauit[m] iohāni in gazara: q2 perijt p̄r ei⁹ ⁊ frēs ei⁹:et q2 miſit te q̄ꝫ interfici. Ut[n] audiuit aūt vehemēter expauit: ⁊[o] ꝯp̄hendit viros q̄ venerāt ꝑdere eū: ⁊ occidit eos Cognouit eīm q2 q̄rebant ꝑdere eū. Et[p] cetera ſermonū iohānis ⁊[q] belloꝝ ei⁹: ⁊[r] bonaꝝ v̄tutū q̄bus fortiter geſſit: ⁊[s] edificij muroꝝ quos extruxit ⁊[t] reꝝ geſtarū ei⁹: ecce[u] hec ſcripta ſūt ī libro dieꝝ ſacerdotij ei⁹: ex quo fact⁹ eſt princeps ſacerdotū poſt patrem ſuum.

Explicit liber primus Machabeoꝝ: incipit ſcd's
Capitulum primum.

v Ecce h̄ ſcp̄ta ſ̄t in li.⁊c̄.hūc aūt librū nō habem⁹ ſicut nec plures alios de quibus fit mentio in libris regū ⁊ paralypomenon.

Poſtilla nicolai de lyra ſup ſcd'm librū machabeoꝝ incipit.

Fratrib⁹ q̄ ſ̄t p egyptū iudeis. Liber iſte ſcd's machabeoꝝ q̄daꝫ eſt abbreuiatio cuiuſdā magni voluminis a iaſone cireneo ꝯſcripti hñtis.v.libros partiales in q̄bus facta iude machabei ⁊ ſociorū eius diffuſe tractant:ſ3 in h̄ libro ponunt̄ breuit̄ ⁊ ſuccincte.vt p3 in fine ca.ij. vt q̄ ppt̄ paupertatē p̄dictū volumen magnū cōparare nō poſſent: vel ppt̄ ei⁹ ꝓlixitatē attediati eſſent legere:iſtud cōpendiū poſſent breuē facili ⁊ ſine tedio p̄currere legēdo. Fuit aūt cōpilatio h̄ facta tp̄e demetrij ſcd'i vt magis videbit̄.j.⁊ miſſa iudeis habitantib⁹ in egypto ab illis q̄ erāt in iudea q̄ cū h̄ in hui⁹ libri p̄ſatiōe rogauerūt eos aliq̄s ſolēnitates ſuſcipe q̄ ab eis fuerāt rōnabiliter inſtitute. Igit̄ iſte lib̄ in duas p̄tes diuidit̄.ſ.in ꝓlogū ⁊ tractatū:q̄ incipit tertio cap̄. In p̄ma v̄o p̄te p̄ ponit̄ inuitatio ad obſuantiā duplicis feſti.ſcd'o breuit̄ tāgit̄ materia hui⁹ libri cap̄.ſe q̄n.ibi. De iuda v̄o machabeo. Circa p̄mus p̄ ſcribētes captāt illoꝝ q̄b⁹ ſcribūt beniuolētiā.ſcd'o inuitāt eos ad feſti duplicis obſuantiā:ibi. Regnāte demetrio.tertio ſuā inſerūt intentionē:ibi. Acturi itaq̄. Circa p̄mū captant duplicit̄ eoꝝ beniuolentiā.ſ.eos amicabilit̄ ſalutando: ⁊ ꝓ eis humiliter exorādo:ibi. Benefaciat vob̄. Circa p̄mū dī. a Fratrib⁹. qd' eſt nomen amicabile.nā frater dī quaſi vere alter ipſe.⁊ vocāt eos fratres:eo ꝙ erāt de eadē gente ⁊ ſub eadē lege.
b Qui ſunt p egyptū iudeis.ſ.diſperſis. Ptolome⁹ eīm lagi fili⁹ q̄ poſt alexandrū magnū p̄m⁹ regnauit in egypto:ſic̄.ſ.dictum eſt in p̄mi libri p̄ncipio multos iudeos captiuauit:quorū ptolomeus philadelph⁹ ei ſuccedens relaxauit in fauorē.lxx interp̄tū:q̄ ſibi libros moyſi: ⁊ ſm̄ aliq̄s totū vet⁹ teſtamentū tranſtulerunt de hebreo in grecū.multi tñ in egypto remāſerūt ⁊ p̄cedente tp̄e acq̄ſierūt bona tp̄alia.⁊ p ꝓlis ꝓcreatiōne multiplicati ſunt:quibus iudei manētes in iudea ſcripſerunt: ideo ſubdit̄. c Salutē dicūt fratres ⁊c̄.⁊ pacē bonā.nam bona guerra digibilior ē pace mala d Bñfaciat.hic ꝯñr captāt eoꝝ beniuolentiā ꝓ eis exorādo dicētes d Benefaciat vo.

deus.in ſp̄ūalib⁹ ⁊ tp̄alibus. e Et memi.teſta.ſui.i.firme ꝓmiſſionis. f Qd' locu.eſt ad abrahā.Geñ.xij. g Et yſaac.xxvi.
h Et iacob.xxviij.⁊ ſupplendū eſt q̄ ſunt de numero ſuoꝝ ſuoꝝ fideliū. Uel aliter l'ram ſic iungendo. Et memi.teſti ſui.i.ꝓmiſſiōis firme. Seruoꝝ ſuoꝝ fideliū.i.ꝓ ſuis ſuis fidelib⁹ f̄cē.qd' ad abrahā yſaac ⁊ iacob locut⁹ eſt: p̄ q̄ntū ad p̄ces illi⁹ teſtamenti

Fratrib⁹[a] q̄[b] ſūt p egyptū iudeis: ſalutē[c] dicūt frēs q̄ ſunt in hieroſolymis iudei ⁊ q̄ in regione iudea: ⁊ pacē bonā. Bñfaciat[d] vob̄ deus ⁊[e] meminerit teſtamēti ſui qd'[f] locut⁹ ē ad abrahā ⁊[g] yſaac ⁊[h] iacob ſuoꝝ ſuoꝝ fideliū ⁊[i] det vob̄ cor oībus vt colatis eū: ⁊[k] faciatis eius voluntatē corde[l] magno ⁊ aīo volenti. Adaperiat[m] cor v̄ſm in lege ſua: ⁊[n] in p̄ceptis ſuis: ⁊[o] faciat pacē. Exaudiat[p] orōēs v̄ras: ⁊[q] recōcilie̅t vob̄: nec[r] vos deſerat in tp̄e malo. Et[s] nūc hic ſum⁹[t] orātes ꝓ vob̄. Regnāte[u] demetrio āno cētesimo ſexageſimonono. nos[x] iudei ſcripſim⁹[y] vob̄ in[z] tribulatiōe: ⁊[a] ipetu q̄ ſupuenit nob̄ ī iſtis annis ex[b] quo receſſit iaſō a ſcā terra

i Et det vobis cor oībus vt colatis eū.fide ſpe ⁊ caritate.quib⁹ colitur de⁹ cultu interiori: vt dicit Aug.in enchiridion. k Et faciatis ⁊c̄.p effectū in cultu exteriori. l Corde magno ⁊c̄.q2 deo non placent ſacrificia coacta ſ3 voluntaria. m Ad aperiat ⁊c̄.ſtudēda ⁊ intelligenda n Et in p̄ce.ſuis.ope adimplēdis. o Et faci.pacē vt vacare talib⁹ valeāt
p Exaudiat ⁊c̄.vobis ꝯdeſcendendo.
q Et recō.vobis. peccata p̄terita remittēdo.
r Nec vos deſerat ⁊c̄. vos in tribulatiōib⁹ cōſolando. s Et nūc hic.in hierl'm ⁊ iudea.
t Sum⁹ orantes pro vobis.q̄ſi dicāt.ita debetis orare ꝓ nobis ⁊ acquieſcere petitiōib⁹ noſtris:maxime de ſolennitatib⁹ deuotis. u Regnāte demetrio.h̄ ꝯñr inuitant eos ad obſuantiā duplicis feſti.ſcd'm ponit̄ ibi.⁊ diem ignis. Prima in tres q2 primo ponit̄ eoꝝ inuitatio:ſcd'o dicti ꝯfirmatio:ibi. Anno cen.tertio intenta ꝯcluſio:ibi. Facturū igit̄. Circa p̄mū notat̄ tp̄s cū dicit̄. v Regnante demetrio ⁊c̄. Dicit hic glo.rabani ꝙ iſte fuit demetri⁹ fili⁹ ſeleuci.qui regnauit tp̄e iude machabei: vt patet.vij.cap̄.p̄mi li.ſed huic dicto ꝯdicit manifeſte qd' ſequit̄. Anno clxix. Hic aūt demetri⁹ ante tp̄s h̄ fuit mortu⁹.nam fili⁹ eius intrauit regnū patrū ſuoꝝ anno.clxv.vt habet̄.ſ.p̄ li.x.c.⁊ ante ipſuꝫ regnauerat alexāder duob⁹ annis:q̄ interfecerat patrē ſuum: vt patet in prin.eiuſdē ca.decimi. Iſte vero demetri⁹ fili⁹ p̄mi demetrij regnauit vſq̄ ad annū.clxxij.in quo fuit capt⁹ ⁊ incarcerat⁹.vt habet̄ p̄ li.xiiij.cap̄. ex quo patet ꝙ iſte demetrius filius primi demetrij adhuc regnabat anno.clxix.⁊ ideo ꝙ dicit̄ hic. x Regnāte demetrio āno.clxix.intelligit̄ de ipſo. Ipſe v̄o ante captionē ſuā cū ſymone ſūmo ſacerdote ⁊ gente iudeoꝝ renouauit amicitiā.⁊ ꝯceſſit plures libertates ⁊ priuilegia q̄ ante ꝯceſſerat tp̄e ionathe nec alij reges p̄deceſſores ſui.vt hr̄ xiij.ca.p̄mi libri.ꝓpter h̄ ſubdit̄ ibi. Ablatū eſt iugū gentium ab iſrl'.⁊ fuit pp'ls in magna letitia ⁊ in pace bona toto tp̄e ſymonis.⁊ ſic eſt veriſimile vt dicit ſup locū iſtū dñs Hugo cardinalis: ꝙ illo tp̄e ſcripſerunt iudeis habitātib⁹ in egypto de ſolēnitatib⁹ iſtis recipiendis. lꝫ eīm tp̄e iude p̄muꝫ feſtū fuerit inſtitutū nō tñ a iudeis in egypto manētib⁹ receptū.vt p3 ex ei⁹ ep̄l'a ſeq̄nte in qua nulla fit mētio de h̄ feſto. lꝫ ſcribat̄ iudeis manētibus in egypto. x Nos iudei. manentes in hierl'm ⁊ iudea. y Scripſim⁹ vob̄.de ſolēnitatib⁹ hic ꝯtentis. ⁊ de alijs in h̄ libro ſcript̄. Sed ꝯ h̄ obijcit̄.q2 ſicut dictū eſt h̄ ſcripſerūt adepta libertate tp̄e ſymonis ⁊ demetrio regnāte: h̄ fuit āno.clxx. vt habet̄ ca.xiij.p̄mi li. Ad h̄ pōt dici ꝙ h̄ negociū fuit inchoatū anno clxix.⁊ ꝯſūmatū āno ſequēti. Hic aūt ponit̄ data ꝓ tp̄e inchoatiōis: ibi v̄o ꝓ tp̄e ꝯſummatiōis. Dicit̄ aūt.nos iudei ⁊c̄.q2 idē pp'lus fuit tp̄e iude ⁊ ſymonis.⁊ cū h̄ etiā eedē ꝑſone numero in multis.vt patet de iuda ⁊ ſymone q̄ fuerūt fratres ⁊ ꝯtemporanei.vt p3.ij.cap̄.p̄mi li. ⁊ idē erat de multis alijs. z In tribulatiōe.i.de tribulatione.
a Et impetu ⁊c̄.ſcribēdo eīm ō ſue libertat̄ adeptiōe ⁊ feſtoꝝ receptione habuerūt tangere de p̄cedenti tribulatione. b Ex quo receſſit iaſon ⁊c̄. Hic eīm ambiens ſacerdotiū iuit ad regē āntiochū incitās euꝫ de tranſlatiōe iudeorū ad gentiliū ritum.vt habet̄.j.iiij.ca.⁊ iſtud fuit

ꝑncipiū maloꝝ q̄ fecit antioch⁹ epiphanes in hieruſm. vt hr̄. ſ. ꝑ li. ⁊ ē ſ. i h ſc̄do. ideo ſubdit. c Portā ſucceDerūt. i. portas ciuitatis ⁊ tē pli. vt hr̄. iiij. ca. ꝑmi li. d Et effuderūt ⁊c̄. vt hr̄ ꝑ li. ⁊ in h ſc̄do.
e Et orauim⁹ ad dñm. magis pugnātes orōnib⁹ q̄z cū armis.
f Et exaudiri ſum⁹. antiochi ducib⁹ debellatis. g Et obtulim⁹ ⁊c̄. in tēplo recuperato ⁊ purificato. vt hr̄ ꝑ li. iiij ca. ⁊ dr̄ h ſacrificiū oblatio de aīalib⁹. ſimilago farina eſt frumēti delicatiſſima: de q̄ fiebant panes ꝓpoſitionum.
h Et nūc frequētare. i. ſingulis ānis celebrare Dies ſcenophegie. i.
i purificatiōis tēpli quā ꝯſtituit iudas octo diebus celebrari a. xv. die mēſis caſleu. k Anno. c. h ꝯñr ponit declaratio ſeu ꝯfirmatō dicti ſcȝ de tribulatiōe q̄ ſupuenerat eis tp̄e Antiochi. ⁊ h fit p q̄ndā ꝯpiſtolā i egyptū tp̄e iude miſſā: cui⁹ tenor h recolitur cū dr̄ k Anno clxxxviij. ⁊c̄. ſȝ h videt̄ falſū. q: data ep̄le p̄cedēs q̄ fuit ſcripta poſt mortē iude q̄ſi. xx. ānis talis eſt. Anno. clxix. vt dictū eſt: ⁊ ſic iudas longo tp̄e ſcipſiſſȝ p⁹ mortē ſuā. Dicendū q̄ i epiſtola iude iniciatio annoꝝ nō icipit a ꝑncipio regni grecoꝝ ſicut alia: ſed ante vt h innuit glo. ſȝ vbi icipit nō dicit. põt aūt dicī q̄ incipit a. xij āno regni aſſueri: i quo mirabili mō liberat⁹ fuit pplˢ iſrˡ a pſecutiōe amā. vt hr̄ Heſter. iij. cap. ⁊ h ꝓpter duo. Primo q: liberatio iſta fuit valde mirabil' ⁊ notabil'. Iudei ꝟo icipiebāt nūeratiōes annoꝝ a factis notabilib⁹: vt dictū ē ſ. Sc̄do q: liberatio illa fuit filiis iſti tp̄ib⁹ antiochi. ꝓpt̄ q̄ ep̄la iude loquēs de hac liberatiōe incipit ab illa numerare. Aſſuer⁹ ꝟo ſm cōputatiōnē quā poſui Dañ. ix. regnauit ānis xl. vel circiter. ⁊ ſic a. xij. āno regni ei⁹ incluſiue in q̄ fuit facta liberatio ppli ab aman pſecutiōe: remanēt de regno ei⁹. xxix. āni. cui ſm hebreos q̄s in h ſecut⁹ ſum in p̄cedētib⁹ ſucceſſit darı⁹ ipſi⁹ heſter regine filı⁹: q̄ regnauit. vi. ānis vſq̄ ad ꝯſūmationē tēpli ſc̄di. vt p̄ȝ ꝑ Eſdre vi. ⁊ Neemie. xv. vſq̄ ad debellationē ei⁹ p alexandrū magnū ſm hebreos. ſic dixi plenı⁹ ſup libꝝ Eſdre ⁊ Dañ. a q̄ alexandro incipit regnū grecoꝝ: vt dictū eſt in p̄n. ꝑmi libri. cui⁹ regni fluxerāt clxviij. āni q̄ñ purificatū fuit tēplū p iudā machabeū. vt hr̄. ſ. ꝑ h. iiij. ca. ducib⁹ antiochi debellat̄. Iſti ꝟo āni ſil' iūcti faciūt annos centū. lxxviij. in ep̄la iude nūeratos l Ariſtobolo mgr̄o ptolomei. ſ. philometoris q̄ fuit nepos antiochi epiphanis. vt oñſum fuit Dañ. xi. ⁊ adhuc oſtēdet̄. ſ. iiij. ca. ⁊ p ꝯñs fuit tp̄e iude machabei. vt p̄ȝ ex ſupdictis ꝑ libro Hui⁹ aūt ptolomei dr̄ ariſtobolus mgr̄. q: fecit ſibi cōmentarios ſup libros moyſi. ⁊ erat natiōe iude⁹: ideo ſubdit. m Qui eſt de gñe chriſtoꝝ ſacerdotū. i. vnctoꝝ. chriſt⁹ eñ a chriſmate dr̄. deſcēdit eñ ab aaron. tñ linea recta ſacerdotal' nō puenit vſq̄ ad eū n Salutē. ſ. dic. o Et ſanitatē corpis. ⁊ ſubdit ep̄le narratio. i q̄ ponit̄ p̄mo euaſio ſui piculi. ſc̄do ꝓſtratio antiochi: ibi. Nā cū in pſide. Circa primū dr̄. p De magnis picul. tp̄e antiochi epiphanis q A dño liberati. ſua grā nō ꝟtute nr̄a vel meriē. r Magnifice grās agimus ipſi. tanq̄ de būficijs ei⁹ grati. s Vtpote q̄ aduerſus tales regē. ſ. ſyrie ⁊ pſidis: cui⁹ regnū erat valde magne potentie ⁊ ꝟtutis.
t Dimicauim⁹. debellat̄ ei⁹ ducib⁹. a Ipſe ei ebulire. i. i magna multitudie venire. b Fec̄ de pſide ⁊c̄. ⁊ p̄ȝ ex dict̄ p̄mo libro
c Nā cū in pſide. h ꝯñr fit narratio de antiochi ꝓſtratiōe cū ſubdit̄
d Cecidit i tēplo nanee. dicūt aliq̄ q̄ h dr̄ d̄ ātiocho epiphane q̄ fuit ꝯtēporane⁹ iude machabeo. ⁊ ſic vr̄ h expoſitio p̄cedētib⁹ ꝯcordare.

⁊ a regno. Portā^c ſuccēderūt ⁊^d effuderūt ſanguinē inocētē. Et^e orauim⁹ ad dñm ⁊^f exaudiri ſum⁹ ⁊^g obtulim⁹ ſacrificium ⁊ ſimilaginē ⁊ accēdim⁹ lucernas ⁊ ꝓpoſuimus panes. Et^h nūc frequentate d'es^i ſcenophegie menſis caſleu. Anno^k centeſimo octogeſimo octauo pplˢ q eſt hieroſolymis ⁊ in iudea ſenatuſq̄ ⁊ iudas ariſtobolo^l mgr̄o ptolomei regis: q^m eſt d̄ genere chriſtoꝝ ſacerdotū: ⁊ his q in egypto ſūt iudeis: ſalutē^n ⁊ ſanitatē^o De^p magnis piculis a^q dño liberati magnifice^r grās agim⁹ ipſi vtpote^s q aduerſus talē regem dimicauimus^t. Ipſe^a eñ ebulire fecit^b de pſide eos q pugnauerunt ꝯtra nos ⁊ ſctā ciuitatē. Nā^c cū in pſide eſſet dux ipſe ⁊ cū ipſo immēſus exercit⁹ cecidit^d in templo nanee: ꝯſilio^e decept⁹ ſacerdotuȝ nanee. Etei^f cū ea habitatur⁹^g venit ad locū antiochus ⁊ amici ei⁹ ⁊^h vt acciperet pecunias multas dotis^i noie. Cūq̄^k ꝓpoſuiſſent eas ſacerdotes nanee: ⁊ ipſe cū paucis ingreſſus eſſet intra ambitum phani: clauſerūt^l tēplū. Cū aūt intraſſet antioch⁹: apertoq̄^m occulto^n aditu tēpli mittētes lapides pcuſſerūt ducē ⁊ eos q cū eo erāt: ⁊^n diuiſerūt mēbratim: ⁊ capitib⁹ āputatis foras ꝓiecerūt. Per^o oīa benedict⁹ de⁹ q tradidit ipios. Facturi^p igit̄ q̄nta ⁊ viceſima die mēſis caſleu purificationē^q tēpli: neceſſariū^r duxim⁹^s ſignificare vobis vt^t ⁊ vos quoq̄ agatis dies^v ſcenophegie ⁊^x dies ignis q dat⁹ eſt q̄ñ neemias edificato templo ⁊ altari obtulit ſacrificia. Nā^y cū in pſidē ducerēt̄ p̄res nr̄i ſacerdotes q tūc cultores dei erāt acceptū^z ignē d̄

Sȝ huic obuiat qȯ dictū eſt. ſ. ꝑ li. cap. vi. q̄ antioch⁹ epiphanes mortu⁹ fuit lāguore in lecto ſuo nō in tēplo nec gladio: ſic dr̄ h. ſȝ. ſ. ix. ca. dr̄ q̄ mortu⁹ fuit i montib⁹ miſerrime reuertendo de pſide. Ad h aūt rñdent doctores dicēt q̄ ꝓ tanto dr̄ h in tēplo nanee cecidiſſe eo q̄ ibi mortui fuerūt amici ei⁹ vt h dicit̄ q̄ erāt robur ſui exercit⁹: ſic̄ d̄ homine cui ꝯtingit magnū infortuniū dr̄ cōmunit̄ q̄ eſt mortu⁹: ſȝ in pſona ſua ſit viu⁹. ⁊ ſic dicit q̄ de illo templo euaſit antioch⁹. Sȝ huic rñſioni vr̄ obuiare qȯ ſubdit: clauſerūt templū cū intraſſet ātioch⁹: ⁊ ſic nō vr̄ q̄ euaſerit quia ſacerdotes mortē ei⁹ magis q̄rebāt q̄ȝ alioꝝ: ideo ſubdit̄. Percuſſerūt duces. ꝑ ⁊ p̄ncipalit̄. Et eos q̄ cū eo erāt ꝯñr Et diuiſerūt mēbratim. q̄ aūt p ducē intelligatur rex antioch⁹ p̄ȝ ex p̄ncipio p̄ſ hui⁹. vbi dr̄ Iſta cū in pſide eſſet dux ipſe. i. antiochus epiphanes vt dicit̄ iſti: igit̄ ꝓpter iſta dicūt aliq̄ q̄ ſcriptura loq̄t̄ h de morte antiochi magni q̄ fuit p̄r antiochi epiphānis. ⁊ q: p̄r ⁊ fili⁹ ſūt q̄ſi vna pſona. nā p̄r quodāmō manet in filio. ſm illud Eccle. xxx. Mortu⁹ eſt p̄r ei⁹ ⁊ q̄ſi nō eſt mortu⁹. reliq̄t eñ filiū ſilēm ſibi. Ideo nō eſt mirandū ſi ſcriptura añ loquēs imediate de filio trāſit ad prēs Frequēter eñ in ſacra ſcp̄tura fit talis trāſit⁹ de vna pſona ad aliā ꝓpter affinitatē. ſic oſtendi in p̄ncipio Gen. loquendo de modis expōnēdi ſcp̄turā ſacrā. ſic igit̄ intelligendo dr̄. Nā cū in pſide eſſet dux. i. antioch⁹ magn⁹ cecidit in tēplo nanee. nā fugat⁹ de bello a ſcipiōe aphricano: rediens ad terrā ſuā mortuus fuit in h tēplo: vt dixi plenius Dañ. xi. e Cōſilio decē. ſacer. nanee. nā vt interficerent eū eo q̄ eſſet p̄dator tēploꝝ induxerūt ad illud qȯ ſubdit̄. f Etenī cū ea. i. Nanea.
g Habitatur⁹ venit. i. factur⁹ ei reuerentiā. h Et vt acciperet pecunias mlˡ. h eñ ſibi ꝓmiſerāt ſacerdotes q̄ facta dianē debita reuerētia traderent ei pecunias q̄ erāt in tēplo.
i Dotis noie. i. q̄b⁹ dotatū erat templū. nec erāt neceſſarie ad ſumpt⁹ tēpli vel ſacrificioꝝ. k Cūq̄ ꝓpo. eas. vt magis allicerent eū. l Clauſerūt templū. q̄ſi hñtes ad eū negociuȝ ſecretū. m Apertoq̄ occul. adi. tēpli. p quē introirēt hoies ad ei⁹ mortē parati. n Et diui. mēbratim ⁊c̄. ꝓpter qȯ corpus ei⁹ nō fuit cognitu̇ȝ nec honore regio ſepultū. ſic̄ dixi Danielis. xi. o Per oīa bñdictus de⁹. h dixerūt nō zelo vindicte: ſȝ iuſticie diuie. ⁊ in h terminat̄ ep̄la iude. p Facturi Hic ponit̄ ꝯcluſio iudeoꝝ q̄ ſcp̄ſerunt iudeis habitātib⁹ i egypto tp̄e demetrij: intēdētes eos inducere ad celebrationē purificatiōis templi. vt dictū eſt. ſ. ꝓpter quod ſic ꝯcludunt.
p Facturi igit̄. i. nos celebraturi. xxv. die mēſis caſleu. i. nouēbris. q Purificationē tēpli. ſic̄ ſtatuit iudas ⁊ fratres ei⁹ iiij. ca. ꝑmi li. r Neceſſariū. i. vtile. s Durim⁹ ſignificare vob. amicis ⁊ fratrib⁹ nr̄is. t Vt ⁊ vos q̄ȝ agatis. ſicut ⁊ nos. v Diē ſcenophegie. i. purificatiōis ſeu dedicatiōis dicte. x Et die ignis. h ꝯñr ponit̄ inuitatio ad feſtū ſc̄dm. Circa qȯ ꝑ ponit̄ feſti ratio. ſc̄do ei⁹ celebratio: ibi. Qua

altari: occulte abſcōderūt[a] i valle vbi[b] erat pute⁹ alt⁹ ⁊[c] ſicc⁹: ⁊ i eo ꝯtutati ſūt eū ita vt oībus ignot⁹ eſſet loc⁹. Cū autē ꝑteriſſent āni multi: ⁊ placuit deo vt mitteret Neemias a rege pſidis: nepotes ſacerdotū illoꝝ q abſcōderāt: miſit ad regrendū ignē: ⁊ ſicē narrauerūt nob nō inuenerūt ignē ſed aquā craſſā: ⁊ iuſſit eos haurire ⁊ afferre ſibi. ⁊ ſacrificia q̄ impoſita erāt iuſſit ſacerdos neemias aſpgi ipſa aq̄ ⁊ ligna que erāt ſuppoſita. Atq3 hoc factū eſt ⁊ tps affuit q̄ ſol refulſit q pri⁹ erat in nubilo: accēſus[d] ē ignis magn⁹ ita[e] vt oēs mirarent. Oratione[f] aūt faciebāt oēs ſacerdotes dū ꝯſūmaretur ſacrificiū ionatha[g] inchoāte ceteris aūt rñdētib⁹. Et neemie erat orō hūc hūiſmodū. Dn̄e deus omniū creator terribilis[g] ⁊ fortis iuſtus[h] ⁊ miſericors q[i] ſolus es bon⁹ rex: ſolus[k] pſtās: ſolus iuſt⁹ ⁊ oīpotens ⁊ etern⁹: q liberas iſrl' de oī malo: q[l] feciſti pr̄es electos ⁊[m] ſanctificaſti eos: accipe ſacrificiū ꝓ vniuerſo pplo iſrl': ⁊[n] cuſtodi partē tuā ⁊ ſcifica. Cōgrega[o] diſperſionē nr̄am: libera eos q ſeruiūt gētib⁹: ⁊ ꝯtēptos ⁊ abhomitos reſpice vt ſciāt gētes q2 tu es de⁹ nr̄. Afflige[p] opprimētes nos ⁊ ꝯtumeliā facietes i ſupbia. Cōſtitue[q] pplm tuū in loco ſcō tuo: ſicut[r] dixit moyſes. Sacerdotes āt pſallebāt hymnos: v ſq3 q[s] ꝯſumptū eēt ſacrificiū. Cū aūt[s] ꝯſumptū eſſet ſacrificiū: ex[t] reſidua aq̄ neemias iuſſit lapides maiores pfundi. Qd vt factū eſt: ex[x] eis flama accēſa ē: ſ3[y] ex lumie qd refulſit ab altari ꝯſūpta eſt. Ut[z] vero māifeſtata eſt res: renūciatū eſt regi pſaꝝ q in loco in quo ignē abſcōderāt hi q trāſlati fuerāt ſacerdotes: aq̄ apparuit: de q̄ neemias ⁊ q cū eo erāt purificauerūt ſacrificia. Cōſiderās[a] aūt rex ⁊[b] rē diligēter examinās fecit[c] ei templū vt[d] ꝓbaret qd factū erat. Et[e] cū ꝓbaſſ3: ſacerdotib⁹[f] donauit multa bona: ⁊ alia atq3 alia mūera: ⁊[g] accipiens māu ſua tribuebat eis. Appellauit[h] aūt neemias hūc locū nepthar[i]: qd interptatur purificatio. vocat aūt apud plures nephi.

Cap. ij.

Inueniť[a] aūt i deſcriptiōib⁹ hieremie ꝓphete q iuſſit eos ignē accipe q trāſmigrabant vt ſignificatū eſt: ⁊[b] vt mandauit

tionē aūt. tertio eiuſdē approbatio: ibi. Ut vo māifeſtata. Circa pmū dr̄. x Et dic ignis ⁊c. a deo de celo ſiſt celebratis. ⁊ ſubdit datiōis tps. Dū neemias ⁊c. de h tn̄ nulla ſit mentio in Eſdra ⁊ Neemia. ⁊ ſubdit datiōis mod⁹ cū dr̄. y Nā cū in pſide ⁊c. iudei vo de regno. x. tribuū fuerūt ducti captiui i regnū aſſyrioꝝ ⁊ pſidis. vt hr̄. iiij. Reg. xviij. ſ3 d illis nō vr̄ h ſcptura loq̄: ſ3 de illis de regno iuda in q̄ erat tēplum: ⁊ iſti tranſlati fuerūt in babylonē pp̄t qd dicūt a/ liq̄ q noīe pſidis h intelligiť totū regnū nabuchodonoſoris. ſic tn̄ aliq̄n itelligiť ꝑ pres. Pōt etiā aliter dici q cū3 nabuchod. ꝯ hieruſalē venerunt mlt̄i de regno pſidis q̄ habuerūt partē ſuā de captiuis: ⁊ ſic duxerūt illos in pſidem. z Acceptū ignē de altari holocauſtoꝝ.

a Abſcōderunt in valle. ſcʒ ioſaphat vt dicūt aliq̄ eo q̄ ē ꝓpinq̄ loco templi.

b Ubi erat puteus alt⁹. i. pfūdus c Et ſiccus. i. aq̄ carens ceſa parēt in ſra viq̄ ibi d Accenſus eſt ignis magn⁹. nō hūanitus ſ3 diuinit⁹ ideo ſubditur.

e Ita vt omēs mirarenť. nō eni eſſet mirabile ſi accēſus fuiſſet ab hoīe. e Orationē aūt. Hic ꝯn̄r poniť feſti celebratio q̄ntū ad ei⁹ initiū cū dr̄. e Oratione aūt ⁊c. ꝓpter ſacrificiū ⁊ dationē ignis ad ei⁹ ꝯſumptionē ſic datus fuerat tpe helye poſt aſperſionē aque. iij. Regū. xviij. f Ionatha inchoāte. q2 pncipalis erat int cātores. g Terribil. peccatorib⁹. h Iuſtus ⁊ mīſicors. nā iuſticia. ⁊ miſericordia relucēt in oībus dei opibus. i Qui ſolus es rex bon⁹ ꝑ eſſentiā: alij vo ꝑ ꝑticipationē eī. k Solus pſtans. ſ. beneficia. nā alij nō pſtant niſi vrtute diuia. l Qui feciſti patres electos. ſ. abrahā yſaac ⁊ iacob q̄s elegiſti ꝑ tuas miſicordiā. m Et ſanctificaſti eos. ꝑ tuā3 grām. n Et cuſtodi partē tuā. i. pplm iſrl'. q̄ in plurib⁹ locis veteri teſtamti dr̄ pars ⁊ hereditas dn̄i. o Cōgrega diſpſionē nr̄am. nō eni redierant oēs de babylone ⁊ in alijs regnis multi erāt diſperſi.

p Afflige opp. nos. h dixit neemias nō zelo vindicte ſ3 iuſticie q Cōſtitue pplm ⁊c. i. in hierlm ⁊ iudea. r Sic dixit moyſes. Deuť. xxx. Si ad cardines celi fueris diſſipat⁹ inde retrahet te dn̄s de⁹ me⁹ ⁊c. s Cū aūt ꝯſum. eēt ſacrifi. ꝑ ignē celit⁹ datū: erat eni oblatū in holocauſtū qd incendebať totaliter ad honorē diuinū t Ex reſidua aq̄. que nō fuerat aſpſa ſup ſacrificia ⁊ ligna. v Neemias iuſſit ⁊c. ſ. lapides laterales altaris. x Ex eis flama ⁊c. ſiſt diuinit⁹. y Sed ex lu. ⁊c. q2 maior flama ꝯſumit minorē. z Ut vo. Hic ꝯn̄r poniť dicte celebratiōis approbatio: cū dr̄. z Ut vo māifeſtata ⁊c. i. dicta ꝯſumptio ſacrificioꝝ ꝑ ignē celit⁹ datū. a Conſiderās aūt rex. q h nō erat factū humanū ſ3 diuinū. b Et rē diligenť exami. ne forte fuiſſ3 ibi aliq̄d fictitiū. c Fecit ei templū. ſi accipiať h factio ꝓpriaſte rex fuit dari⁹ cui⁹ anno. vi. ꝯſūmatus eſt tēplum ſm̄. i. Eſdre vi. ⁊ h ꝯſonat dictis hebreoꝝ q̄ inter xerxem ⁊ hūc dariū ponūť tantū duos reges. ſ. cambiſen ⁊ aſſuerū. vt dictū fuit ꝑ Eſdre. ⁊ ca. ix. Dan. Nec obuiat qd alibi dr̄ iſte rex artaxerſes. q2 ſʒ hebreos illo tpe oēs reges pſaꝝ noīe regni vocabanť artaxerſes. ⁊ cū hoc habebāt nomen ꝓpriū pſone: vt xerxes cambiſes ⁊ hmōi. ſic reges romani dicunť ceſares noīe cōi: ⁊ cū3 hoc hn̄t nomē pſonale: vt iuli⁹ auguſt⁹ tyberi⁹ ⁊c. Sm̄ alios hyſtoriographos neemias fuit miſſus p⁹ tēpli ꝯſūmationē. ⁊ ſm̄ hoc factio accipiť h large cū dicitur. c Fecit ei templū. i. factū decorauit ⁊ honorauit. nō eni poteſt dici q in perſide fecerit templū ſacerdoti Neemie. nam extra hierlm nō erat licitū iudeis templū erigere ſeu ſacrificare. ꝓpter qd neemias qui ſanctus erat hoc non ſuſtinuiſſet

d Ut ꝓbaret quod factū fuerat. i. vt facto approbaret tanq̄ verū dictum miraculum in hieruſalem factum.

e Et cum ꝓbaſſet. id ē approbaſſet.

f Sacerdotib⁹ ⁊c. ꝑ ducem nomine ipſius iudeam regentem.

g Et accipiens ⁊c. i. non ſolū ꝑ predictū ducem dedit eis munera ſed etiā in pſona ꝓpria: qd tripliciter poteſt intelligi. Uno modo veniendo in hierlm ex deuotione. alio modo ꝑ ſeipſum diſponendo in pſide dona ſacerdotibus in hierlm tranſmittēda. tertio modo q2 ciuitate reedificata neemias ſacerdos rediit ad regē: ⁊ cū eo aliq̄ alij ſacerdotes q̄bus māu ꝓpria dona dedit. h Appellauit aūt neemias hūc locum. i. feſtū in hoc loco notatū. i Nepthar quod ⁊c. ⁊ idē ſignificat nephi. idē eni idioma variať ſm̄ diuerſas partes terre ſicut gallicū pariſius ⁊ in picardia aliter pronunciatur.

Capitulum ſecundum.

Inuenitur. Poſita inuitatione ad obſeruantiam duplicis feſti: ⁊ hoc per verba. Hic conſequenter ponitur inuitatio ad idē per ꝓphetarum dicta: ⁊ diuiditur in duas partes. ſcʒ in partem pncipalem ⁊ incidentalem: que incipit ibi ⁊ vt conſtruens. Prima in duas: quia inducit primo ad ſecundum feſtum vt continuenť dicta dicendis. Secundo ad pmum: ibi. Similiter ⁊ ſalomon. Circa primū primo ponitur hieremie dicta: cum dicitur.

a Inuenitur aūt ⁊c. iſtas deſcriptiones non habemus nec etiam hebrei. b Et vt mandauit trāſmigratis ⁊c. hoc bene habetur in epiſtola que denotatur a baruch eo q fuit eius ſcriptor ⁊ portitor. tamē tenetur cōmuniter q hieremias fuit eius auctor.

c Erat aũt in ipſa ſcriptura .ſ. deſcriptionũ pdictarũ q̃s nõ habem⁹. d Quõ tabernaculũ ⁊ archã .ſ. q̃ fecit beſeleel in deſerto. Exo. xxxvi. e Juſſit ꝓpha .ſ. hiere. f Diuino riſo ad ſe facto .i. ex diuino mã dato. g Comitan feci .ſ. p aliq̃s q̃ portabãt iſta h Uſq̃ꝗ exijt in montẽ ⁊c. .ſ. nebo in vertice phaſga: vt bi Deut. vlti. i Inuenit lo cũ ſpelunce nõ a caſu ſʒ ex diuina oſtẽſione ſm̃ iſtã ſcripturã. k Et oſtiũ obſtruxit .ſ. introi tũ illi⁹ ſpelũce incogno ſcibilẽ ſua oratione reddi dit: iõ ſubdit. Et acceſ ſerũt quidam ⁊c. l Ignot⁹ erit loc⁹ ⁊c. hanc aũt ꝯgregationes ⁊ ꝓpitiationẽ expectãt iudei futurã in aduẽtu meſſie: ⁊ nos itelligim⁹ eſſe factã in aduẽtu xp̃i ſm̃ qd̃ dr̃ Joh. xi. ca. q̃ cayphas cũ eſſet ponti fex anni illi⁹ ꝓphetauit q: ieſus erat moriturus ꝓ gẽte: ⁊ nõ tm̃ ꝓ gẽte: ſed vt filios dei q̃ erant diſpſi ꝯgregaret i vnũ. m Et tũc dñs oñdet h Cũ igit iſta nõ ſint oſtẽ ſa in aduẽtu xp̃i: q: ſm̃ hebreos a tp̃e captiuita tis babylonice vſq̃ nũc habita non fuit archa dñi. ꝓpt̃ qd̃ loc⁹ iſte vi det aliq̃bus falſus vel ſaltez dubi⁹: põt tñ ad hoc dici q̃ pdicta appa rebũt in fine mũdi in cõ uerſione iudeoꝝ ad fidẽ xp̃i. Sʒ h̃ eẽ vĩ ꝯ dictũ hiere. ca. iij. Et nõ dicẽt vltra archa dñi: neq̃ aſ ſcẽdet ſup cor: neq̃ fiet vltra. Jtẽ qd̃ h̃ dr̃ ð ab ſconſiõe arche ⁊ altaꝝ incẽſi p hiere. nõ bʒ ma gnã apparentiã. q: hie remias i carcẽ fuit clau ſus vſq̃ ad diẽ captio nis hierlm p chaldeos. vt pʒ hiere. xxxviij. ⁊ xl. xvij. ⁊ ſic ante captionẽ ciuitat̃ iſta nõ fecit nec poſt captõnẽ: vt videt̃ q: capta ciuitate ſtatim chaldei oĩa p̃cioſa nõ ſolũ aurea ⁊ argentea: ſʒ etiã erea ꝯfregerũt ⁊ totũ rapuerũt ⁊ aſportauerũt. iiij. Reg. xxv. ⁊ Hiere. vlti. ꝓpt̃ qd̃ nõ vĩ veriſile q̃ hieremie dimiſerũt archã dñi ⁊ al tare incẽſi q̃ erant de auro puriſſimo: vt bĩ in Exo. Jgit̃ ꝓpter iſta ⁊ alia ſupdicta de morte ãtiochi a tp̃e demetrij q̃ cũ difficultate magna pñt cũ alijs ſcripture locis ꝯcordari: vt pʒ ex ſupdictis liber iſte ſcd̃s: ⁊ marie q̃ntus ad pfatione reputat̃ a mult̃ multũ apochryfus: iſtud tñ maioꝝ iudicio dereliq̃. n Et ſic .ſ. hec inducunt̃ ad ꝓpoſitus di cta ſalomonis ⁊ moyſi ſicut dr̃. n Et ſic cũ ſalomõ ⁊c. ij. Paralyp. vi. ⁊ iij. Reg. viij. o Manifeſtabat .ſ. nubes iplens domũ dñi iij. Reg. viij. ⁊ ij. Paralyp. v. p Et vt ſapientias ⁊c. poſt dedica tionẽ iij. Reg. viij. q Sicut ⁊ moyſes orauit ⁊c. Leuit. ix. ſic ⁊ ſa lomon orauit: ⁊ deſcẽdit ignis de celo. ij. Paralyp. vij. r Et dixit moyſes ⁊c. h̃ bĩ Leuit. x. vbi dr̃ q̃ moyſes increpauit eleazar ⁊ Ithã mar eo q̃ hoſtiã ꝓ peccato nõ comederãt ſʒ inuenit eã exuſtã. ⁊ iõ cũ dr̃ h̃. r Dixitq̃ moyſes .ſ. ſubintelligendũ eſt increpatiões ꝯ aarõ ⁊ filios ei⁹. s Silr̃ .ſ. inducit ad ꝓmũ feſtũ .ſ. dedicatiõis p iudã ⁊ fratres ei⁹ inſtitutũ p factũ ſalomõis ⁊ dicta neemie: cũ dr̃. ſimilit̃ ⁊ ſalomõ ⁊c. t Inferebant̃ aũt ⁊c. q̃s nõ habem⁹ nec etiã hebrei. v Equalit̃ ꝯſtruẽs. Hic addit̃ incidẽs de libris ꝯſcriptis ⁊ ꝯgregat̃ tp̃e neemie. nã illo tp̃e eſdras ſacerdos repauit libros veteris teſta.

fuerãt cõbuſti p chaldeos. x Silr̃ aũt ⁊ iudas ⁊c. ex q̃ vĩ q̃ ei⁹ tp̃e etiã auctoritate fuerũt ei⁹ facta ⁊ fratrũ ſuoꝝ deſcrip ta. y Acturi itaq̃. Hic vltimo ponit̃ intẽta ꝯcluſio .ſ. indu ctio iudeoꝝ habitantiũ in egypto ad celebrationẽ duoꝝ feſtoꝝ de q̃bus dr̃. z Bñ igit̃ facietꝭ ⁊c. eos ſolẽnizãtes: et vt h̃ .ſ. benti⁹ faciãt dr̃ cis ſpem de diui nis bñficijs am plioꝛib⁹ obtinẽ dis cũ dicitur. a De⁹ aũt ⁊c. dans ei plenã li btatẽ tp̃e ſymo nis filij Mata thie. vt dictũ eſt ſ. p li. cap. xiij. q̃ tp̃e iſti videntur ſcripſiſſe iudeis cõmorantib⁹ in egypto vt dictũ eſt ca. p̃cedenti. b Et reddidit hereditatẽ oib⁹ .ſ. habitãtib⁹ in iudea nã habita pace q̃libet pote rat habitare i he reditate ſua. c Et regnũ ⁊ ſa cerdotiũ .i. locũ regni q̃ eſt hierlꝫ vl̃ p regnũ intel ligit̃ regim̃ ppl̃i qd̃ habuerũt ſuc ceſſiue fres ma chabei ſimul cũ ſacerdotio: non eñ pt̃ dici q̃ tũc habuerũt regnũ ꝓprie. nã a cap tione regis ſede chie nullus fuit rex de iudeis vſq̃ ad ariſtobolũ nepotẽ ſymonis p̃dicti q̃ poſt ca ptiuitatem ba bylonicã p̃mus ſpõſuit ſibi dya dema regni vt dr̃

cit ioſeph⁹ li. xiij. d Et ſanctificationẽ .ſ. templũ ⁊ dei cul tũ. e Sicut ꝓmiſit in lege. Deut. xxx. Si ad cardines celi fueris diſſipat⁹ inde retrahet te dñs de⁹ ⁊c. f Speram⁹ ex hac ꝓmiſſiõe. g Qd̃ cito nr̃i miſerebit̃ .ſ. maiora bona tri buendo. h Et ꝯgregabit ⁊c. vos ⁊ alios iudeos q̃ eſtis di ſperſi p mũdũ: ⁊ h̃ impletũ fuit p xp̃ʒ. q: ſm̃ q̃ dr̃ Joh. xi. Chri ſtus paſſus eſt vt filios dei q̃ diſperſi erãt ꝯgregaret i vnũ .ſ. in vnã eccliam caritate vnitam. Iſti võ intelligebãt de ꝯgrega tiõe corpali iudeoꝝ in hierlm ⁊ iudea. ſic ⁊ iudei moderni expe ctant h̃ fieri in aduẽtu meſſie. Intẽtio tñ legis ⁊ ꝓphetaꝝ ð cõ gregatiõe fideliũ fienda p xp̃m eſt de ſpũali ꝯgregatiõe que iã partim ipleta eſt mõ dicto: ⁊ pfecti⁹ implebit̃ circa finẽ mundi q̃ñ oẽs gentes ꝯuertent̃ ad fidẽ xp̃i i Eripuit eñ nos de magnis pi. vt pʒ ex ꝓceſſu p̃mi libri. k Et locũ purgauit vt hĩ .ſ. p li. iiij. ca. l De iuda võ. Premiſſa inuitatiõe ad obſuãtiã duplicĩ feſti: h̃ cõpẽdioſe ponit̃ ꝓceſſus h⁹ libri ſcd̃i ⁊ diuidit̃ in tres partes. q: p̃ tangit̃ breuiter ei⁹ materia. ſcd̃o ſcribentiũ rõ motiua: ibi. Cõſiderantes eñ. tertio ſcribẽdi mo dus ⁊ forma: ibi. Ueritatẽ q̃dem. Prima pars pʒ ex dictis in p̃ libro vſq̃ ibi. l Et de illuminatiõib⁹ .i. diuinis reuelatiõi bus ⁊ angelicis apparitiõib⁹: que in h̃ ſcd̃o libro magis expli catur: vt patebit locis ſuis ꝓſequendo. m Cũ pauci eſſent

trãſmigratis. Et dedit illis leges
ne obliuiſcerent̃ pcepta dñi: ⁊ vt
nõ exerrarãt mẽtib⁹ videtes ſimu
lacra aurea ⁊ argẽtea ⁊ ornamen
ta eoꝝ ⁊ alia hmõi dicens: horta
bat̃ ne legẽ amouerẽt a corde ſuo
Erat[c] aũt i ipſa ſcriptura quõ[d] ta
bernaculũ ⁊ archã iuſſit[e] ꝓpheta
diuino[f] riſo ad ſe fcõ comitan[g] ſe
cũ vſq̃ꝗ[h] exijt in mõte in q̃ moy
ſes aſcẽdit ⁊ vidit dei hereditatẽ.
Et veniẽs ibi hieremias inuenit[i]
locũ ſpelunce ⁊ tabernaculũ ⁊ ar
chã ⁊ altare incẽſi intulit illuc: ⁊[k]
oſtiũ obſtruxit. Et acceſſerũt q̃dã
ſimul q̃ ſequebant̃ vt notarẽt ſibi
locũ: ⁊ nõ potuerũt inuenire. Ut
aũt cognouit hieremias culpãs il
los dixit q̃ ignot⁹[l] erit loc⁹ donec
ꝯgreget de⁹ ꝯgregationẽ ppl̃i ⁊
ꝓpiti⁹ fiat. Et[m] tũc dñs oſtẽdet
hec: ⁊ apparebit maieſtas dñi: ⁊
nubes erit ſic ⁊ moyſi mãifeſtaba
tur: ⁊[n] ſic cũ ſalomõ petijt vt loc⁹
ſanctificaret̃ magno deo mãifeſta
bat[o] hec. Magnifice etenĩ ſapiẽ
tiã tractabat: ⁊[p] vt ſapiam habẽs
obtulit ſacrificiũ dedicatiõis ⁊ cõ
ſũmatiõis templi. Sic[q] ⁊ moyſes
orabat ad dñm: ⁊ deſcendit ignis
de celo ⁊ ꝯſumpſit holocauſtũ: ſi

cut ⁊ ſalomon orauit: ⁊ deſcendit
ignis ð celo ⁊ ꝯſumpſit holocau
ſtũ: ⁊[r] dixit moyſes eo q̃ nõ ſit co
meſtũ qd̃ erat ꝓ peccato: ⁊ ꝯſum
ptũ eſt. Silr̃[s] ⁊ ſalomon octo die
bus celebrauit dedicationẽ. Infe
rebant̃[t] aũt in deſcriptiõib⁹ ⁊ cõ
mẽtarijs neemie hec eadẽ ⁊[v] qua
liter ꝯſtruẽs bibliothecã ꝯgrega
uit de regiõib⁹ libros: ⁊ ꝓpheta
rũ ⁊ dauid ⁊ ep̃las regũ ⁊ ð dona
rijs. Silr̃[x] aũt ⁊ iudas ea q̃ didice
rat p belliũ qd̃ nob̃ acciderat con
gregauit oĩa ⁊ ſunt apud nos. Si
ergo deſideratis hec: mittite q̃ p
ferãt vobis. Acturi[y] itaq̃ꝫ purifi
cationẽ ſcripſim⁹ vob̃. Bñ[z] ergo
facietis ſi egeritis hos dies. De⁹[a]
aũt q̃ liberauit pplm ſuũ: ⁊[b] reddi
dit hereditatẽ oib⁹: ⁊[c] regnũ ⁊ ſa
cerdotiũ: ⁊[d] ſcificationẽ ſic[e] ꝓmi
ſit in lege: ſpam⁹[f] q̃[g] cito nr̃i mi
ſerebit̃: ⁊[h] ꝯgregabit de ſub celo
in locũ ſanctũ. Eripuit[i] eñ nos ð
magnis piculis: ⁊[k] locũ purgauit.
De[l] iuda võ machabeo ⁊ frĩbus
eius: ⁊ de tẽpli magni purificatio
ne: ⁊ de are dedicatiõe: ſʒ ⁊ de p̃
lijs que ptinẽt ad antiochũ nobi
lẽ ⁊ filiũ ei⁹ eupatorẽ: ⁊[l] de illumi
natiõib⁹ q̃ de celo fcẽ ſunt ad eos

vindicarēt.maloſ puniēdo. n Et barbarā ⁊c. iudei enim barbaros reputabāt oēs q̄ nō erāt ꝺ lege ſua. o Ut leges q̄ abolite erāt.ꝑ edictū reḡ antiochi.vt patet ꝑ ca.pmi li.
p Reſtituerent.ꝑ iudā machabeū ⁊ ſocios eı⁹. q Dño cū oī ⁊c.i.h̄ nō fuerūt facta v̄tute hūana:ſꝫ diuina r Itēq̄ a iaſōe ⁊c.q̄ ſcꝑ ſit diffuſe iude ⁊ ſocioꝝ eı⁹ facta.
s Tēcauim⁹ nos ex quo vī q̄ fuerūt plures ī hac compilatiōe.
t Uno volumine breuiare.ſ.i h̄ ſcōo libro q̄ ē ſatis breuis.
v Cōſiderātes eñi.Hic ꝯñr deſcribit ſcribēdi motiua rō que ē vtilitas legentiū q̄ gaudēt breuitate.⁊ iō deſcripta b̄uiter legunt libēti⁹:⁊ memorie cōmēdāt meli⁹:ꝓpt̄ qḋ iſti ſi plēs fuerint laborē abbreuian diſumpſerunt.⁊ idē fuit motiuuꝫ ſi vn⁹ tm̄ abbreuiauit.⁊ his diūcis parꝫ lr̄a.
x Ueritatē q̄dē h̄ ꝯñr ponit ſcribendi modus ⁊ forma:cū dicit.
y Ueritatē q̄dē ⁊c.i.ꝯcedim⁹ vera eē q̄ ſcpſerūt alij diffuſe
a Ipſi aūt.id ē nos ſm datā ⁊c. quā breuitatē formā explicat p exemplū dicens.
b Sicut eñi noue dom⁹ architecto.i.principali artifici c De vniuerſa ſtructura curandū eſt.ſ. de diſpoſitione fundamēti parietū ⁊ tecti. d Ei vero qui pingere ⁊c. nam ad eū nō ptinet factio dom⁹:ſed eı⁹ ornat⁹. e Ita eſtimandū ⁊c.q̄ nō habem⁹ hyſtoriā ſcribere ſed iā ſcriptā ab alijs abbreuiare:⁊ iō ſubdit op⁹ hyſtoriographi cū dī. Etenī intellectuꝫ colligere ⁊c.⁊ ſilr ſubdit officiū abbreuiantꝭ hyſtoriographi dicta cū dī. f Breuitatē v̄o dictiōis ſectari.i.ſniam longā in breuib⁹ v̄bis colligere. g Et executiōes reꝝ.ſ. geſtarum.
h Uitare.qñ faciūt magnā digreſſionē a p̄ncipali intentiōe. Breuitāti ꝯcedendū eſt. i Hinc ḡ narrationē incipiem⁹.ſ. in p̄ncipio ſeq̄ntis ca. De p̄fatiōe tm̄ dixiſſe ſufficiat.
k Stultū eteñi ⁊c. Uidet aūt q̄ iſte vel iſti ſi plures fuerint:cōſtrant ſuā ſtultitiā:q2 multa poſita ſunt h̄ ante narrationē reſpectu ſequentiū. Dicendū q̄ p̄fatio ꝓprie dicit illud qḋ narratiōi vel executiōi p̄mittit p modū ꝓlogi:in q̄ breuit̄ ꝯtinetur materia libri.⁊ h̄ icipit ab illo loco. De iuda v̄o machabeo ⁊c vbi ſatꝭ breuit̄ tāgit materia libri abbreuiādi cā ⁊ ſcribendi forma:vt dictū eſt. Qḋ aūt ponit de inuitatiōe ad duoꝝ feſtoꝝ obſeruantiā:nō ꝓprie ꝑtinet ad hui⁹ libri p̄fatiōnē:ſꝫ magis ē ali

q̄ ꝓ iudeis fortiter fecerūt ita vt vniuerſā regionē cū[m] pauci eſſent vindicarēt:⁊[n] barbarā multitudinē fugarēt:⁊ famoſiſſimū in toto orbe tēplū recuparent:⁊ ciuitatē liberarēt:vt[o] leges q̄ abolite erāt:reſtituerēt[p] dño[q] cū oī trāq̄llitate ꝓpicio facto illis. Itēq̄[r] a iaſōe cyreneo q̄nq̄ libris ꝯp̄hēſa tētauim⁹[s] nos vno[t] volumie breuiare Cōſiderātes[v] eñi multitudineꝫ libroꝝ ⁊ difficultatē volentib⁹ aggredi narratiōes hiſtoriaꝝ ꝓpter multitudinē reꝝ curauim⁹ volentib⁹ q̄dē legē vt eſſent animi oblectatio:ſtudioſis v̄o vt facili⁹ poſſint memorie cōmendare:oībus aūt legentib⁹ vtilitas ꝯferat. Et nobis q̄dē ipſis q̄ hoc op⁹ breuiādi cauſa ſuſcepim⁹ nō facilē laborē:imo v̄o negociū plenū vigiliarū ⁊ ſudoris aſſumpſim⁹. Sic hi q̄ p̄parant ꝯuiuiū ⁊ querūt alioꝝ volūtati parere ꝓpter multoꝝ grām libēter laborē ſuſtinemus. Ueritatē[x] q̄deꝫ de ſingulis auctoribus ꝯcedētes:ipſi[a] aūt ſm datā formā breuitatē ſtudētes:ſic[b] eñi noue dom⁹ architecto de[c] vniuerſa ſtructura curandū eſt:ei[d] v̄o q̄ pingere curat que apta ſūt ad ornatū exq̄renda ſūt:ita[e] eſtimādūꝫ eſt ⁊ in nob. Etenī intellectū colligere ⁊ ordinare ſmonē ⁊ curioſi⁹ partes ſingulas q̄ſq̄ diſq̄rere hyſtorie ꝯgruit auctori:breuitateꝫ[f] v̄o dictiōis ſectari:⁊[g] executiones reꝝ vitare[h] breuitati cōcedendū eſt. Hinc[i] ergo narrationē incipiemus:de prefatione tantū dixiſſe ſufficiat. Stultum[k] etenī eſt ante hyſtoriā effluere:in ipſa autē hyſtoria ſuccingi.

Capl'm tertium.

Gitur[a] cū ſancta ciuitas habitaretur[b] in omni pace:leges[c] aūt adhuc[d] optime cuſtodirent ꝓpter[e] onie pōtificis diſpoſitionē ⁊ pietatē:⁊[f] aios odio habētes mala:fiebat[g] vt ⁊ ipſi reges ⁊ principes locū ſūmo[h] honore dignum ducerent:⁊ templum maximis[i] muneribus illuſtrarēt:ita[k] vt Seleucus aſie rex de redditibus ſuis p̄ſtaret oēs ſumptus ad miniſteriū ſacrificioꝝ ꝑtinentes Symon[l] aūt ꝺ tribu beniamin p̄poſitus tēpli ꝯſtitutus:cōtendebat[m] obſiſtente ſibi principe ſacerdotū iniquū[n] aliq̄d in ciuitate moliri. Sed[o] cū vincere oniā nō poſſet:venit[p] ad apolloniū tharſee filiū q̄ illo tp̄e erat dux celeſſyrie ⁊ phenicis:⁊[q] nūciauit ei pecunijs innumerabilibus plenū eē erariū hieroſolymis:⁊[r] cōmunes copias imenſas eē que nō ꝑtinent ad rōem ſacrificioꝝ:eē[s] aūt poſ.

q̄d adiunctū vt p̄ambulū:ſicut dictū eſt.ā. Capl'm.iij.
Gitꝭ cū ſancta ciuitas ⁊c. Sicut ps ex p̄dictꝭ in h̄ libro ſcōo tāgitur breuiter liberatio iudeoꝝ ab afflictiōib⁹ ꝑ iudā machabeū ⁊ ſocios eı⁹ in q̄ etiā aliq̄ ponunt q̄ ſupi⁹ in p̄ libro ſt omiſſa. Sciendū etiā q̄ hyſtoriographi cōiter icipiūt ab aliq̄ p̄cedenti hyſtoriā quā intendūt p̄ncipalit̄ deſcribere vt ſic ꝯuenienti⁹ deſcēdāt ad ſuū ꝓpoſitū.⁊ iō veriſile eſt q̄ iaſō cyrene⁹ q̄ hyſtoriā iude ⁊ ſocioꝝ eı⁹ ſcripſit diffuſe:incepit a tp̄e pōtificꝭ onie.⁊ eodē mō liber iſte q̄ ē abbreuiatio illi⁹ hyſtorie.vt dictū eſt:incipit ſimili mō.ꝓpt̄ qḋ ī duas ptes diuidit.q2 p̄ ponitur quedā liberatio tēpli tp̄e onie.ſcōo ſubditur libatio tēpli ⁊ ꝓpli facta tp̄e iude ca. ſeq̄nti ibi. Sꝫ p⁹ ſeleuci. Circa p̄mū ſciendū q̄ oppoſita iuxta ſe poſita magꝭ eluceſcunt.⁊ iō p̄ ponit tēpli veneratio p̄cedēs ſcōo eius ꝯculcatio ſequēs ibi. Symō autē Circa p̄mū dicitur.
a Igit cū ſcā ciuitas.ſ. hierl'm.q̄ dī ſcā eo q̄ ibi vigebat cult⁹ diuinus.
b Habitaret in oī pa.ſb tributo tm̄ regū ſyrie.
c Leges ēt.ſ.date moyſi
d Adhuc opti.cu.nā a reditu captiuitatꝭ babylonice vſq̄ ad tp̄s antiochi epiphanis nō legūtur iudei ad ydolatriā ſeu ritū gentilium declinaſſe. e Propt̄ onie pōtificis pietatē.i.diligētiā in diuio cultu.nā ſm tulliū pietas eſt cultus ſoli deo debit⁹. q̄ aūt in aliq̄b⁹ libris premitit diſpoſitionē non eſt de textu:nec in libris correctis. f Et animos.ſ.alioꝝ onie adherētiū. g Fiebat vt ipſi re.⁊ p̄nci.locū.i.hieruſalē ad diuinū cultuꝫ electa. h Sūmo honore dignū ⁊c.in ea edificarū. i Maxīs munerib⁹ illuſtrarent.ita q̄ nō ſolū honorabāt v̄bo ſed etiaꝫ facto.⁊ ponit exemplū cū dī. k Ita vt ſeleuc⁹.iſte fuit fili⁹ antiochi magni ⁊ ei ſucceſſit in regno ſicut oñſū eſt in p̄ncipio p̄mi li. l Symō aūt. Hic ꝯñr deſcribit ipſi⁹ tēpli ꝯculcatio cui⁹ p̄ ponit occaſio.⁊ ſecundo ſubditur executio:ibi. Cūq̄ retuliſſet. Circa primū dicitur.
l Symon aūt ⁊c. quantū ad res exteriores.quia nō fuit ſacerdos cū eēt de tribu beniamin. m Cōtēdebat obſi.⁊c.ſ.onia. n Iniquū aliq̄d ⁊c.i.cū difficultate aliq̄d attētare.⁊ dī a molo is.vñ etiā.j. iiij.ca.dicit q̄ amici hui⁹ ſymōis ſub alis ipſi⁹ homicidia ꝑpetrabāt
o Sꝫ cū vincere ⁊c.ꝑ ſe ⁊ ſuos cogitauit h̄ facere ꝑ regiā ꝑtātem.iō ſubdit p Uenit ad ap.q̄ gētilis erat.vt ſic ꝑ ducē regē īduceret ad tēpli ſpoliationē. q Erariū.ei ⁊c.loc⁹ erat ꝓpe tēplū in q̄ cuſtodiebant depoſita valentiū ꝑſonaꝝ ⁊ etiā bona ꝓ ſuſtētatiōe pauperꝝ collecta. r Et cōes co.imē.eē.ſ.i illo erario.⁊ dicit h̄ cōes copie bona ſuata ꝑ cōitate.q̄ nō ꝑtinēt ad rōes ſacrificioꝝ.h̄ addidit iſte ꝓditor q2 ſciebat q̄ rex q̄ ꝓ ſacrificijs ſupt⁹ dabat vt p̄miſſū eſt:nō libent̄ acciperet bona ꝓ ſacrificijs cuſtodita iō ſubdit. s Eē aūt poſſi.

ſibile ſub[t] ꝑtāte regis cadere vni-
uerſa. Cūq[u] retuliſſet ad regem
apolloni⁹ de pecunijs que delate
erāt ille acciṫū heliodoꝝ q erat ſu
per negocia ei⁹: miſit cū mādatis
vt ꝑdictā pecuniā trāſportaret.
Statiq[a] heliodor⁹ iter ē aggreſ
ſus: ſpecie[b] qdem q̄ſi[c] ꝑ celeſyriā
⁊ phenicē ciuitates eſſet ꝑagratu
rus: reuera aūt regis ꝓpoſitū pfe-
cturus. Sꝫ cū veniſſet hieroſoly-
mā ⁊ benigne a ſūmo ſacerdote i
ciuitate eſſet exceptus narrauit de
dato iudicio pecuniaꝝ: ⁊ cuius rei
grā adeſſꝫ appuit. Interrogabat
aūt ſi vere hec ita eſſet. Tūc ſūm⁹
ſacerdos oñdit[d] depoſita eſſe hec
ad victualia viduaꝝ ⁊ pupilloꝝ: q̄
daꝫ[e] vo eſſe hyrcani thobie viri[a]
valde eminētis: in his que detu-
lerat impi⁹ ſymō: vniuerſa aūt ar
genti taleta eſſe q̄dringēta: ⁊ auri
ducēta: decipi[b] vo eos q credidiſ
ſent loco ⁊ tēplo qd ꝑ vniuerſum
mundū honoraꝛ ꝓ ſui veneratio
ne ⁊ ſanctitate oio ipoſſibile[c] eſſe.
At[d] ille ꝓ[e] his que habebat i mā
datis a rege: dicebat[f] oi genere re
gi[g] ea eſſe deferēda. Conſtituta[h]
aūt die intrabat de his heliodor⁹
ordiatur⁹. Nō[i] modica vo ꝑ vni
uerſā ciuitatē erat trepidatio. Sa
cerdotes[k] aūt ante altare cū[l] ſtolis
ſacerdotalib⁹ iactauerūt ſe: ⁊[m] in-
uocabāt d celo eū: q[n] de depoſitis
legē poſuit: vt his q[o] depoſuerāt
ea ſalua cuſtodiret. Iā[n] vo q vide
ret ſūmi ſacerdotis vultū mēte[o]
vulnerabaꝛ: facies eñ ⁊ color im
mutat⁹: declarabat internū animi
doloꝛē. Circūfuſa eñ erat meſti-
cia quedā viro: ⁊ horroꝛ corporis
ꝑ quē mãifeſtus aſpiciētib⁹ doloꝛ
cordis ei⁹ efficiebaꝛ. Alij etiā cō
gregati d dōib⁹ ꝯfluebāt publica
ſupplicatiōe obſecrātes: ꝓ eo[p] q
in ꝯtemptū loc⁹ eſſet ventur⁹. Ac
cincteq[q] mulieres cilicijs pect⁹ ꝑ
plateas ꝯfluebāt: ſꝫ[r] ⁊ vgines que
ꝯcluſe erāt ꝑcurrebant ad oniā
alie aūt ad muros: q̄dam vo ꝑ fe-
neſtras aſpiciebāt: vniuerſe autē
ꝓtendētes man⁹ in celū depca-
banꝛ. Erat[s] eñ miſera cōmixte
mltitudinis ⁊[t] magni ſacerdotis
in agone ꝯſtituti expectatio[u]. Et
hi qdem inuocabāt oipotētē deū
vt credita ſibi his q crediderant
cū oi integritate ꝯſeruarent. He-
liodor⁹[x] aūt qd decreuerat pficie
bat: eodē loco ipſe cū ſatellitibus
circa erariū pñs. Sꝫ[y] ſpūs oipotē
tis dei magnā[z] fecit ſue oſtēſiōis eui
dentiā: ita vt oēs q auſi fuerāt pa-
rere ei ruētes dei vtute in deſola-
tionē ⁊ formidinē ꝯuerterent. Ap
paruit[a] eñ illis qdā equ⁹ terribi
lē hñs ſeſſorē optis opimētis ad
ornat⁹: iſq cū ipetu heliodoro[b]
priores calces eliſit. Qui aūt ei ſe
debat videbaꝛ arma hr̄e aurea.
Alij[c] etiā apparuerūt duo iuuenes
vtute[d] decori: optimi glia: ſpecio
ſiq amictu: q circūſteterūt eū ⁊ ex
vtraq pte flagellabāt: ſine inter-
miſſiōe multis plagis vberantes
Subito[e] aūt heliodor⁹ cōcidit in
terrā: eūq[f] multa caligine circū-
fuſum rapuerūt[g]: atq in ſella ge
ſtatoria poſitū eiecerūt. Et is qui
cū multis curſorib⁹ ⁊ ſatellitibus
ꝑdictū ingreſſus eſt erariū porta-
baꝛ nullo ſibi auxiliū ferente mãi-
feſta dei cognita vtute. Et ille q-
dē ꝑ diuinā vtutē iacebat mutus
atq oi ſpe ⁊ ſalute priuat⁹. Hi aūt

ſine offenſa. t Sub ꝑtāte reg. cadere vniuerſa. i. fiſco regio appli
cari ꝓ bono regni. v Cūq. h ꝯñr ponit dicti ꝯtēptus executio.
circa quā ꝑ ponit mādatū reg. cū dī. Cūq retuliſſet ⁊c. ⁊ pꝫ ſcdo obe
dientia ducis cū dī. i a Statimq heliodor⁹ ⁊c. vbi ꝑ ponit eius
attētatio. ſcdo ppli trepidatio: ibi. Nō modica vo. tertio attētantis ꝑ
cuſſio: ibi. Heliodorus
aūt. q̄rto pcuſſi ſanatio
ibi: Tūc qdā. Circa pri
mū dī a Statimq
heliodor⁹ ⁊c. ad exequē
dū regis mandatum.
b Specie quidē. i. ſimu
latorie. c Quaſi ꝑ
celeſſyrias ⁊c. ad ſciēdū
eaꝝ diſpoſitionē tñ ne
iudei ſe munirēt ad de-
fendendū erariū ꝯ ipſū.
cetera patēt vſq ibi.
d Oñdit depo. eſſe h
⁊ victu. ⁊c. In trib⁹ eñ
ānis fiebat quedā deci
ma paupib⁹ diſtribuē-
da: q aliqñ vendebaꝛ ⁊
pciū i tēplū ad cuſtodiā
mittebaꝛ. fiebāt etiā cū
h aliq collectōes a diui
tib⁹ q ſiſr ibi ſuabanꝛ.
e Quedā vo eſſe hyr.
thob. i. depoſita ab eo.
a Uiri valde eminenꝛ
in vtute ⁊ fama. ⁊ h dī
ad oñdendū q ibi non
reſeruabātur depoſita
maloꝝ hoim vel infide-
liū. vñ ⁊ neemias fec ꝓ
ijci vaſa thobie gētilis
de gazophilatio dom⁹
dñi. Neemie. xiij.
b Decipi vo eos q cre.
. i. cōm endaſſent depoſi
ta ſua ibi cuſtodiēda: ⁊
ſupplēdū eſt ſi portareꝛ
regi c Impoſſibile
oino eſſe. h eſt ꝯſtructio
ſuſpēſiua. ꝓpter qd re-
ferꝛ ad itrogationē heli
odori q ꝑmittiꝛ. ſi vere h
ita eſſent. ſ. q dixerat ſy-
mō. ſ. q ſine offenſa dei
poſſēt ad regē dicta de-
portari: ⁊ ꝓpꝛ h onias
in ſua rñſiōe dicit ipoſſi
bile eſſe. q2 h nō ſolum
erat aliena rape: ſꝫ etiā
dei tēplo ꝯtumeliā iſer-
re d At ille. ſ. helio
dorus. e Pro his
q habebat in man. a re.
cui volebat ſimplr obe-
dire. f Dicebat oi
gñe. i. oibus modis.
g Regi ea eſſe deferēda
iō ſubdiꝛ. h Cōſti
tuta aūt die itrabat. ad
exequendū regis māda
tū. i Non modica
vo. Hic ꝯñr ponit ppli
trepidatio: ne ꝯtēptus inferreꝛ dei tēplo. ad qd euitandū ſubdiꝛ cōis
orō: ⁊ ꝑ ſacerdotū cū diciꝛ. k Sacerdotes aūt ante altare. ſ. holo
cauſtoꝝ l Cū ſtolis ⁊c. in ſignū hūiliatiōis vt pces eoꝝ eſſent ma
gis exaudibiles: ſm illud Eccle. xxxv. Orō humiliant ſe nubes pene
trabit. m Et inuocabāt de celo. i. vt exaudireꝛ d celo. n Qui d
depoſitis legē poſuit. Exodi. xxij. o Ut his q depoſuerāt
ab inuaſiōe heliodori n Iā vo q videret ſūmi ſacerdotis
vultū ſupple ſibi cōpatereꝛ. ⁊ ſubdiꝛ rō eius dī. o Mente
vulnerabaꝛ. qd ꝯſequēter declaraꝛ ꝑ imutationē faciei: in qua
mag. q̄ in alijs partib⁹ corpis relucet diſpoſitio animi.
p Pro eo q in
ꝯtemptu ⁊c. niſi
de⁹ adiuuaret ꝓ
pter qd ei⁹ auxi-
liū ſup h implo-
rabat. q Ac
cincteq mulieres
cilicijs pect⁹. ſe
macerādo ꝓ ſub-
ſidio dei iperran
do r Sꝫ ⁊ vir
gines q cōcluſe
erant. i. de domi
bus parentū nō
exibāt rōe vere-
cundie ⁊ pudici-
cie vginalis: tñ i
illa turbatiōe ex
ibant pter morē
ſolitū currentes
ad oniā. Alij tñ
exponūt h dicen
tes q aliq vgi-
nes nobiles ꝓ-
pe tēplum cuſto-
diebanꝛ incluſe
vſq quo nuptui
traderētur.
s Erat eñ mi-
ſera cōmixte mſ.
iudeoꝝ cuiuſcū-
q ſtat⁹ ⁊ ſexus.
t Et mag. ſacer.
in ago. cōſti. i. in
anxietate mētis
v Expectatio. i.
ꝓ ꝯtemptu tēpli
futuro. cetera pa
tent x Helio
dorus. h ꝯñr de-
ſcribiꝛ exequētē
pcuſſio: cū diciꝛ.
Heliodor⁹ autē
⁊c. i. pficere intē
debat. y Sꝫ
ſpūs oipo. dei. i.
ei⁹ virtus.
z Magnā fecit
⁊c. conuertendo
heliodorū ⁊ ſu
os ſatellites i trā
rā mentis formi
dines ⁊ roboris
diſſolutiones q
nō poterāt pfice
re illas executio-
nē. ⁊ ſubdiꝛ cau
ſa cū dicitur.
a Apparuit eñ
illis q. equ⁹. tri-
bilē hñs ſeſſorē,
id eſt angelū loci defenſorē in ſpecie hoīs eqtis apparentē.
b Heliodoro ꝑores cal. eli. i. priores ptes pedū: ⁊ inde dī calci
trare. c Alij etiā apparuerūt duo iu. i. angeli in ſpecie iuue
nū apparētes. d Uirtute decori ⁊c. apparebāt eñ fortes
⁊ pulchri ⁊ bene ornati, ad deſignandū angeloꝝ fortitudinē ⁊

pulchritudinē nature ⁊ ornatū grē. e Subito aūt helioð. cecidit in ter. ex eoꝝ percuſſiōe f Cūq̄ multa caligine circūfuſum. ad deſignandū tenebroſitatē mētꝭ ſue g Rapuerūt ſcȝ ſacerdotes ð loco ſacro cū amouētes eo ꝙ videbaꝭ mortu⁹ vel morti ꝓpinqu⁹: ne ex cadauere mortui ꝯtaminareꝭ loc⁹. cetera patent.

inuicē ꝯnectunꝭ. n Homicidia fierēt. occidebāt em̄ aliq̄s de amicis onie. o Conſiderās onias piculū ꝯtentiōis intrinſece: q̄ piculoſior eſt illa que eſt ꝯ̄ extraneos. p Et apolloniū inſanire. i. ardenter ⁊ male conari. q Ad regē ſe ꝯtulit. ſ. ſeleucū q̄ adhuc viuebat: apud quē ſperabat grām ⁊ remediū inuenire p̄ helioðoꝝ quē ſuis p̄cibus ſanauerat.

b Tūc vo. Hic ꝯ̄r deſcribiꝭ ipſius ꝑcuſſi ſanatio. ⁊ ſcðo ſubditur ſanantꝭ infamatio in p̄nci. ſequentꝭ cap. Circa p̄mū p̄ poniꝭ ꝑcuſſi ſanatio: cū dī. Tūc vo ex amicis heliodo. ⁊c. ⁊ p̄ȝ lr̄a. ſcðo poīꝭ ſanati gratiaꝝ actio cū dī. Teſtabaꝭ aūt. ⁊ p̄ generalr̄ cum ſubdiꝭ i Oibus ea q̄ ſb ocul ſuis viderat. in ſua flagellatiōe ⁊ mirabili ſanatiōe. ſcðo corā rege ſpecialr̄ dicēſ k Si quē hēs hoſt. aut reg. tui inſið. de q̄ caute velis te expedire l Mitte illuc ⁊ fla. cū re. h̄ enim erat expertus in ſe ipſo. m Si tn̄ euaſit. ſ. mortē. h̄ aūt addidit q2 firmiꝭ tenebat ſe mortē nō euaſiſſe niſi p̄ p̄ces onie. cetera patent

Capitulum. iiij.

Symon aūt. Poſtq̄ð deſcripta eſt heliodoꝝ ſanatio. hic ꝯ̄r poniꝭ ſanātis infamatio cū dī. Symō aūt p̄dictus. de tribu beniamin ð q̄ fit mētio ꝑpe p̄nci. ca. p̄cedentis. b Pecuniaꝝ ⁊ pa. del. i. accuſator. vt habeꝭ ibidē c Male loquebaꝭ ð onia volēs eū īfamare ⁊ h̄ odioſum reddere ppl'o.

dn̄m benedicebāt: q2 magnificabat locū ſuū ⁊ tēplū q̄ð paulo aū te timore ac tumultu erat plenū: apparēte oīpotente dn̄o gaudio ⁊ leticia ipletū ē. Tūc[b] vo ex amicis heliodori q̄daȝ rogabāt ꝯfeſtim oniā vt iuocaret altiſſimū vt vitā donaret ei: q̄ i ſup̄mo ſp̄ū erat cōſtitut⁹. Conſiderās aūt ſūm⁹ ſacerdos ne forte rex ſuſpicareꝭ maliciā aliquā ex iudeis circa heliodoꝝ ꝯſūmatā: obtulit ꝓ ſalute viri hoſtiā ſalutarē. Cūq̄ ſūm⁹ ſacerdos exoraret: iidē iuuenes eiſð veſtib⁹ amicti aſtātes heliodoro dixerunt onie ſacerdoti grās age. Nā ꝓpter eū dn̄s tibi vitā donauit. Tu aūt a dō flagellat⁹ nūcia oībus magnalia dei ⁊ ptātē. Et his dictis nō cōparuerūt. Heliodor⁹ aūt hoſtia deo oblata ⁊ votis magnis ꝓmiſſis ei q̄ viuere illi ꝯceſſit: ⁊ onie grās agēs: recepto exercitu repedabat ad regem. Teſtabaꝭ aūt oīb⁹[i] ea q̄ ſub ocul' ſuis viderat opa magna dei. Cū aūt rex iterrogaſſet heliodoꝝ q̄s eſſet apt⁹ adhuc ſemel hieroſolymā mitti: ait. Si[k] quē habes hoſtē aut regni tui iſidiatorē: mitte[l] illuc: ⁊ flagellatū eūȝ recipies: ſi[m] tn̄ euaſerit: eo q2 in loco ſit vere dei quedā vt⁹. Nā ipſe q̄ h̄ȝ in celis habitationē: viſitator ⁊ adiutor ē loci illi⁹: ⁊ veniētes ad male faciēdū ꝑcutit ac ꝑdit. Igiꭓ de heliodoro et erarij cuſtodia ita res ſe habet.

Caplm̄. iiij.

Symō[a] aūt p̄dict⁹ pecuniaꝝ[b] ⁊ p̄rie delator male[c] loq̄baꭓ de onia: tanq̄ȝ ipſe heliodoꝝ[e] iſtigaſſet ad hec ⁊ ipſe fuiſſȝ inceītor maloꝝ ꝓuiſorēq̄ȝ[f] ciuitatis ac[g] defenſorē gētis ſue: ⁊[h] emulatorē legis dei audebat[i] inſidiatorē regni dicere[k]. Sȝ[l] cū inimicicie intantū ꝓcederēt vt[m] etiā p̄ quoſdam ſymonis neceſſarios homicidia[n] fierent: ꝯſiderās[o] onias piculū ꝯtentionis ⁊[p] apolloniū inſanire: vt pote ducēȝ celeſyrie ⁊ phenicis: ad augendā maliciā ſymonis: ad[q] regē ſe ꝯtulit: nō vt ciuiū accuſator ſed cōmunē vtilitatē apud ſemet ipſum vniuerſe multitudinis ꝯſiderans. Videbat em̄ ſine regali ꝓuidentia ipoſſibile eſſe paceȝ rebus dari: nec ſymonē poſſe ceſſare a ſtulticia ſua. Sȝ[r] poſt ſeleuci vite exceſſuȝ: cū[s] ſuſcepiſſȝ regnū antioch⁹ q̄ nobil' appellabaꭓ ambiebat[t] iaſon frater onie ſūmū[v] ſacerdotiū: adito[x] rege ꝓmittens ei argenti talenta trecenta ſexaginta: ⁊ ex redditibus alijs talenta octoginta. Super hoc promittebat ⁊ alia centuȝ quinquaginta ſi[y] poteſtati eius cōcedereꭓ gymnaſiū ⁊[z] ephebiam ſibi ꝯſtituere ⁊[a] eos qui in hieroſolymis erant antiochenos ſcribere. Qð[b] cū rex annuiſſet ⁊[c] obtinuiſſet principatum ſtatim[d] ad gentilē ritū ꝯtribules ſuos transferre cepit. Et[e] amotis his que hūanitatis cauſa iudeis a regibus fuerant[f] conſtituta p̄ iohannē patrē[g] eupolemij: q̄ apud[h] romanos de amicicia ⁊ ſocietate functus eſt legatiōe legitima ciuiū iura deſtituēs praua inſtituta ſan-

r Sȝ p⁹ ſeleuci. deſcripta liberatiōe templi p̄ oniā: h̄ ꝯ̄r deſcribiꭓ liberatio tēpli ⁊ ppl'i per iudā: ⁊ p̄ tp̄e antiochi epiphanis. ſcðo āntiochi eupatoris. ca. x. ibi. nūc aūt de eupatore. ⁊tio tēpore demetrij filij ſeleuci. ca. xiiij. Pr̄ia i duas q̄a p̄ deſcribiꭓ ppl'i tribulatio. ſcðo tribulati liberatio. ca. viij. Pr̄ia adhuc in duas. q2 p̄ ponitur inchoatio tribulatiōis p̄ ambitionē ſacerdotij. ſcðo tribulatiōis ꝯſūmatio p̄ inuaſiones regis antiochi. ca. ſequēti: ibi. His itaq̄ geſtis. Prima diuidiꭓ i duas q2 p̄ poniꭓ triū ambitio ſcðo vni⁹. ſ. iaſonis miſerabilis ⁊miatio in p̄ncipio ſeq̄ntꭓ ca. Prima diuidiꭓ adhuc i tres ſm ambitionē triū in p̄ncipatu ſacerdotij ſibi ſuccedētiū. ſcða ibi. Et p⁹ trienniū tp̄us. tertia ibi. Quā ob cauſā. Prima adhuc in duas: in parte ſcȝ p̄ncipalē ⁊ incidētales: q̄ incipit ibi. Miſſo autē. Prima adhuc in duas. q2 p̄ p̄ ambitionē iaſonis poniꭓ gētilitatis introductio. ſcðo eiuſdē ꝯſūmatio: ibi. Cum autē q̄nquēnalis. Circa p̄mū dī. r Sȝ p⁹ ſeleuci vite exceſ. i. ipſo mortuo s Cū ſuſcepiſſȝ reg. anti. frater ei⁹ priuans regno nepotēȝ ſuū. vt declaratū fuit in p̄ncipio p̄mi libri. t Ambiebat iaſon fraꭓ onie. ipſo adhuc viuēte v Sūmū ſacerdotiū. ⁊ q2 nō poterat h̄ licite iō q̄ſiuit per vias illicitas obtinere. ſ. p̄ pecuniā. iō ſubdiꭓ. x Adito rege ꝓmittēs ei ⁊c. ꝓ trāſlatiōe ppl'i ad ritū gentiliū: iō ſeqꭓ. y Si poteſtati ei⁹ ꝯcedereꭓ gymnaſiū. i. ſchola gētilitaꭓ: ſic dictū fuit p̄ li. p̄ cap̄. z Et ephebiā. i. proſtibulū pulcerrimoꝝ iuuenū a Et eos q̄ ⁊c. i. ꝙ ꝓfitereꭓ ſe gentilr̄ viuere b Qð cū rex annuiſſet. tū ꝓpter ꝓmiſſa. tū ꝓpꭓ dilatationē gentilis rit⁹ q̄ ſibi placebat eo ꝙ gentilis erat. c Et obtinuiſſet p̄ncipatuȝ. ſ. ſacerdotij. d Statim ad gentilē ⁊c. iſti em̄ libenti⁹ ei obediebāt eo ꝙ de ſua tribu erāt: ⁊ p̄ iſtos intendebat trahere alios: iō ſubdiꭓ. e Et amotis his ⁊c. ſ. ſic. f Fuerāt ꝯſti. p̄ io. iſta imperantē g Patrē eupolemij. q. ſ. eupolenius. h Apud romanos ⁊c. vt h̄r i. ð. p̄ li. viij. cap̄. p̄dicta cū ſa

d Tanq̄ȝ ipſe. ſ. onias. e Heliodorū inſtigaſſet ad h̄. ſcȝ ad ſpoliandū erariū: lȝ exteri⁹ fingeret ꝯ̄riū f Prouiſorē q̄ ciuitaꭓ. hierl'm. g Ac defenſorē genꭓ ſue. ſ. iudaice. h Et emulatorē leg̃ dei. i. ei⁹ amatorē. vn̄ v̄ſus. Emulor inſtatur amat inuidet ac imitaꭓ. i Audebat inſidiatorē regni. ſ. iudee. que lȝ tūc nō h̄ēt regē: tn̄ erat vnū regnū. k Dicere mēdaciter. ꝓpāū crimē retorquēs in oniā. l Sȝ cū inimicicie intn̄ ꝓcederent. nō ſolū v̄bis ſȝ etiā factꭓ. m Vt etiā p̄ q̄ſdam ⁊c. i. familiares amicos. ⁊ dicunꭓ a necto is. q2 tales ad

notabilia iudeis auferebat ab illis q nolebãt recipere vitã gentilitatis vt ſic cogeret eos ad recipiendũ. i Etenĩ au. eſt ſub ipſa arce. ꝓpe templũ dñi. k Gymnaſiũ ꝯſtituere. i. ſcholã gentilitat. l Et optimos quoſq; epheboꝝ. i. pulcherrimos iuuenes m In lu. po. vt exerceret in eis viciũ ꝯ naturã. dr̃ enĩ ephebꝰ quaſi valde lucidꝰ n Erat aũt hoc nõ initiũ. enĩ ſcs.

cogniuiſſet ⁊c. i Proprijs vtili. ꝯſu. ſ. vt ciuitates quas preceperat tenere poſſet in augmentũ ſui regni. cetera patent.
k Et poſt trienij tẽpus. poſt ambitionẽ iaſonis. hic ꝯñr ponit ambitio menelai cũ dr̃. l Miſit iaſon menelaũ. q de ſua mala ſecta erat ⁊ ſic in eo ꝯfidebat. m Supradicti ſymonis. de tribu beniamin. vt hr̃ ca. ꝑcedenti.

o S; incremẽtũ quoddã gentili. apud iudeos. cetera patẽt vſq; ibi.
p Feſtinarẽt pticipes fieri paleſtre. eſt aũt paleſtra locus vbi exercent luctatiõe ⁊ gymnaſiũ: ⁊ vtrũq; ſumitur ad ſignificandũ ſcholã eo ꝙ ibi diſputãt ſtudẽtes ad inuicẽ. ⁊ idẽ ſignificat hoc nomine paleſtre quod ſ. nomine gymnaſij
q Et ꝑbitiõis eiꝰ iniuſte. i. traditiõis ſue peſſime doctrine. ⁊ dr̃ ꝑbitiõ a ꝑbeo ꝑbes. r Et i exercitijs diſci. i. informari in exercitio tal doctrine s Et patrios quidẽ honores. i. diuinũ cultũ in q gl'iabant patres eoꝝ t Grecas glias. i. ritꝰ ⁊ modos viuendi in quibꝰ gl'iabant greci v Quaꝝ gr̃a picu. eos ꝯtẽ. hñebat. aliquibus iaſoni aſſentiẽtibus alijs diſſentiẽtibꝰ. ⁊ ſic ſciſma erat in ꝑplo quod eſt valde piculoſum
x In leges enĩ ⁊c. ſicut enĩ pietas eſt cultus diuinꝰ: ita impietas eſt ꝯtraria diuino cultui. y Impune nõ cedit. q: nõ dimittit dedecꝰ culpe ſine decore iuſticie z S; ⁊ hoc ſeqñs ⁊c. in ſequẽtibus enĩ exponuntur multa grauiora q venerũt ſup ꝑplm ꝓpter iſtas trãſgreſſiões. a Cum aũt.

cıebat. Etenĩ[i] auſus eſt ſub ipſa arce gymnaſiũ[k] ꝯſtituere: ⁊[l] optimos quoſq; epheboꝝ in[m] lupanaribus ponere. Erat[n] aũt hoc nõ initiũ: ſ;[o] incremẽtũ quoddã ⁊ ꝓfectꝰ gẽtilis ⁊ alienigene ꝯuerſatiõis: ꝓpter impij ⁊ nõ ſacerdotis iaſõis nephariũ ⁊ inauditũ ſcelꝰ: ita vt ſacerdotes iã nõ circa altaris officia dediti eſſent: ſ; ꝯtẽpto tẽplo ⁊ ſacrificijs neglectis feſtinarẽt[p] pticipes fieri paleſtre: ⁊[q] ꝑbitiõis eiꝰ iniuſte: ⁊[r] in exercitijs diſci. ⁊[s] patrios quidem honores nihil habẽtes grecas[t] glãs optimas arbitrabant. Quaꝝ[v] gr̃a piculoſa eos cõtẽtio habebat: ⁊ eoꝝ inſtituta emulabant: ac ꝑ oĩa his ꝯſiles eſſe cupiebant: quos hoſtes ⁊ ꝑemptores habuerãt. In[x] leges enĩ diuinas impie agere impune[y] nõ cedit: ſed[z] hoc tẽpus ſequẽs declarabit. Cũ[a] aũt quinquẽnalis agõ tyro celebraret: ⁊[b] rex pñs eſſet miſit[c] iaſõ facinoroſos ab hieroſolymis viros[d] peccatores portãtes argẽti didragmas trecẽtas in ſacrificiũ herculis: quas poſtulauerũt hi q aſportauerãt ne in ſacrificijs erogarentur q: nõ oporteret: ſ; i alios ſumptꝰ eas deputari. S; hec oblata ſunt quidẽ ab eo q miſerat in ſacrificiũ herculis: ꝓpter[e] pñtes aũt date[f] ſũt i fabricã nauiũ triremiũ. Miſ[g]ſo aũt i egyptũ apollonio neſthei filio ꝓpter[h] primates Ptolomei philometoris regis cũ cognouiſſet antiochꝰ alienũ ſe a negocijs regni effectũ ꝓprijs[i] vtilitatibus ꝯſulẽs: ꝓfectꝰ inde venit ioppẽ: ⁊ inde hieroſolymã. Et magnifice a iaſone ⁊ ciuitate ſuſceptꝰ: cũ faculaꝝ luminibꝰ ⁊ laudibꝰ ingreſſus eſt: ⁊ inde in phenicẽ exercitũ ꝯuertit. Et[k] poſt trienij tẽpus miſit iaſõ[l] menelaũ ſupradicti[m] ſymõis fratrẽ[n] portantẽ pecunias regi: ⁊ de negocijs neceſſarijs rñſa platurũ. At[o] ille cõmendatꝰ regi cũ[p] magnificaſſet faciẽ ptãtis eiꝰ: in[q] ſemetipſũ retorſit ſũmũ ſacerdotiũ: ſupponẽs iaſoni talẽta argẽti trecẽta. Acceptiſq; a rege mãdatis venit: nihil quidẽ hñs dignũ ſacerdotio: aĩos vo crudelis tyrãni ⁊ fere belue irã gerens. Et[r] iaſon quidem q ꝓpriũ fratrẽ captiuauerat[s]: ipſe[t] deceptꝰ ꝓfugꝰ[v] in ãmanitẽ expulſus eſt regionẽ. Menelaus[x] aũt principatũ quidẽ obtinuit

n Fratrẽ. i. malicia ſibi parẽ vt exponũt aliq ſequẽtes dictũ ioſephi dicentis ꝙ iſte menelaꝰ ⁊ iaſõ fuerũt fratres onie põtificis: ſ; q: ꝓpter dictũ ioſephi de quo certũ ẽ ꝙ multa falſa ponit non videtur auctoritas huiꝰ libri dimittenda: nec eiꝰ lr̃a extorte exponenda maxĩe cũ ad legendũ ſit receptus ab eccl'ia ꝓpter quod ſaluo meliori iudicio videtur mihi ꝙ iſte menelaus ꝓprie dicat frat ſymonis de tribu beniamin. Si vo ꝯ hoc obijciat ꝙ iſte menelaꝰ fuit factus ſũmꝰ ſacerdos: vt dr̃ in lr̃a ꝙ retorſit i ſemetipſũ ſũmũ ſacerdotium quod debebat filijs aaron tm̃. dicendũ ꝙ hoc nõ valet. naz hoc ſacerdotiũ obtinuit ꝑ antiochũ ydolatrã ⁊ gentilẽ. ꝓpter quod nõ curabat de quo tribu iudeoꝝ pontifex eſſet. ſed ſolũ de vtilitate tẽpali quã inde h̃ere dico ſubdit.

Poſtq; poſita eſt gentilitat introductio hic ꝯñr ponit eiꝰ ꝯſũmatio ſaltẽ quantũ ad iaſonẽ ſacerdotẽ q miſit magnã pecuniaz in ſacrificijs herculis expendendã. tale vo ſacrificiũ eſt gẽtilitatis ſũmũ malũ iõ dr̃. a Cũ aũt quinquẽnalis agõ. i. lucta vel haſtiludiũ ſeu aliquid huiꝰmõi quod ſemel fiebat in quinq; ãnis. ⁊ iſtud de quo hic agit fiebat in venerationẽ herculis. b Et rex pñs eẽt. ſ. antiochꝰ nobilis. c Miſit iaſon facinoroſos. i. facinoribꝰ plenos. vnde verſus. Oſus plena notat hũdus ſimilat bilis aptat. d Viros pecca. de ſua ſecta. ꝓpter quod de illis ꝯfidebat: tñ erãt minꝰ mali q̃ ille. q: pecuniã quã portabãt ꝓ ſacrificijs herculis rogauerũt expẽdi in vſibꝰ alijs. iõ ſequit poſtea
e Propter pñtes aũt. i. ꝓpter ꝑſentãtes dictã pecuniã f Date ſunt in fabricã nauiũ triremiũ. a tris quod eſt tres ⁊ remꝰ remi. habebant enĩ ille naues tres ordines remoꝝ g Miſſo aũt. hic eſt ps incidẽtalis in qua ponit quoddã incidẽs illiꝰ tẽporis. Ptolomeꝰ enĩ philometor cum adhuc eſſet puer ſucceſſit patri in regno egypti. ⁊ q: erat nepos antiochi epiphanis: vtpote filiꝰ ſue ſororis ſicut oſtendi pleniꝰ Dañ. x. iõ antiochꝰ accepit aliquas ciuitates de regno egypti quaſi curã gerẽs de regno nepotis ſui: ſed cũ poſtea nollet eas reddere pncipes egypti mouerũt ꝯ eũ bellũ ꝯtrãtes ꝓ ſuo rege. ⁊ ſic fuit alienatꝰ a negocijs nepotis ſui. ⁊ hoc eſt quod dr̃. g Miſſo aũt in egyptũ apollonio. iſte fuit miſſus a rege antiocho. h Propter pmates ptolomei. nolẽtes ꝙ antiochꝰ ſe intromitteret de negocijs egypti: de hoc enĩ audierat antiochꝰ rumores ⁊ voluit ſcire veritatẽ ꝑ iſtũ apollonium. quod ⁊ factũ fuit: iõ ſubdit. Cum

o At ille cõmẽdatꝰ regi. ꝑ miniſtros aſſiſtẽtes ſibi: quibꝰ munera dederat menelaꝰ. p Cũ magnificaſſ; faciẽ ptãtis eiꝰ. ꝑ munera q apportauerat ⁊ noĩe ſuo magis q̃ iaſonis obtulerat: ⁊ alia mittere de futuro ꝓmiſerat. vt hr̃. j. q In ſemetipſũ retorſit ⁊c. a rege ſibi ꝯceſſum. cetera patẽt vſq; ibi. r Et iaſon quidem q ꝓpriũ fratrẽ. ſ. oniã. s Captiuauerat. ipſo exiſtente in antiochia officiũ eiꝰ male ipetrauerat. t Ipſe deceptꝰ. ꝑ menelaũ v Profugus. tũ q: ꝑuatꝰ erat ſacerdotio: tũ q: ſoluere nõ poterat impoſitã ſibi ſũmã. x Menelaꝰ aũt ⁊c. ſ. ſacerdotij. y De pecu. vo re. ꝓmiſ. vt dictũ eſt.
z Nihil agebat. ⁊ ſubdit cauſa cum dr̃. a Cũ exa. fac. ſoſtratus. iõ nõ ꝑmittebat ꝙ de leuatiõe pecunie ſe intromitteret menelaus. b Quã ob cauſã. Hic ꝯñr agit de ambitiõe lyſimachi: cuiꝰ ꝑ̃o ponit inſtitutio. ſcḋo eiꝰ deſtitutio ibi. Multis aũt ſacrilegijs. Prima in duas. q: ꝑ̃o ponit inſtitutio lyſimachi ſcḋo mors onie iuſti: ibi. ⁊ cũ agerent. Circa p̃mũ dicitur.
b Quã ob cauſã vtriq;. ſ. menelaꝰ ⁊ ſoſtratꝰ. c Ad re. ſũt euoca. menelaꝰ eo ꝙ pecuniã ꝓmiſſã nõ mittebat: ſoſtratꝰ vo q: menelaũ exactionẽ facere nõ ſinebat: ꝓpter quod menelaꝰ ipſũ accuſabat d Et menelaꝰ ⁊c. hoc ꝓcurãte ſoſtrato ⁊ alijs modis quibꝰ poterat ꝑ ambitionẽ ſic dictũ eſt. ſ. de iaſone ꝙ officiũ ſui fratris onie male ꝓcurauerat. Dicũt tñ hic expoſitores aliqui

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſequẽtes dicta ioſephi: ꝙ iſte lyſimach⁹ nõ fuit frater menelai: ſ3 dr̃ h̄ ei⁹ frater: eo ꝙ fuit ſibi ſilis in malicia. ſic dr̃ ꝙ turbil et chymera ſũt frẽs. ſ3 h̄ expõ vr̃ extorta: maxie qñ ſcribit hyſtoria vbi nõ eſt vtẽdũ metaphora ſic eſt in ꝓpoſito: ꝓpter. qd̃ meli⁹ vr̃ dici ſequẽdo textũ libri ꝙ iſti tres. ſ. lyſimach⁹: menela⁹: ⁊ ſymõ tẽpli ꝓpoſit⁹ fratres fuerũt.

totã ⁊c̃. vt vindicta ſceleris oĩbus appareret. z Et in eodẽ loco ⁊c̃. vt ſic culpe rñderet pena. a Multis aũt. Poſtq̃ ſ. poſita eſt lyſimachi iſtitutio: h̄ ponit ei⁹ deſtitutio: ⁊ ſcd̃o menelai reſtitutio: ibi De his ḡ. Circa pmũ dr̃ a Mult̃ aũt ⁊c̃. ſ. in diuini cult⁹ diſſipatiõe ⁊ vaſoꝝ aureoꝝ furtiua ſubtractiõe.

e Soſtrat⁹ aũt ꝓla. ẽ cyprijs. ſic̃ frequẽter mutãt baliui reg. inſula vero cypri ſubiecta tũc erat ãtiocho regi. f Et cũ h̄. h̄ incipit mors onie: cui⁹ p̃ deſcribit occiſio. ſcd̃o vindicatio ibi. Ob quã cauſã. Circa pmũ pmittit tpis oportunitas cũ dr̃. g Cõtigit hac. ⁊ mal. i. duaꝝ ciuitatũ. h Seditionem mouere. ꝯ regem ãtiochũ i Eo ꝙ antio. ⁊c̃. ꝯcu. in datiuo caſu. k Dono eſſent da. dolebant enĩ ꝙ ſub dñio talis mulieris eſſent poſiti. l Feſtinanter itaq3 ⁊c̃. ne mai⁹ malũ oriret ꝯ ipſũ: ſed p quẽ modũ nõ dr̃ h̄: ſ3 veriſimile eſt ꝙ donũ illud retractauit ⁊ ꝯcubine ſue aliũ ꝓuidit. m Relicto ſuffecto. i. ſb̃ ſe facto: locũ ei⁹ tenente. n Uno ex co. ſu. an. i. ãtiochena ciuitate. o Rat⁹. i. opinatus. ⁊ dr̃ a reor ris. p Menela⁹ accepiſſe ⁊c̃. ad morte onie ꝓcurandũ in regis abſentia p ãdronici cupidũ. cetera patet vſq3 ibi q Arguebat eũ ꝺ furto notabili ſcĩ facto. r In loco tuto ſe ꝯti. in q̃ null⁹ ſub pena mortis audebat aliquẽ ledere. ꝓpter qd̃ dicebat aſylũ ab a qd̃ eſt ſine ⁊ ſylen qd̃ eſt tract⁹: q2 nõ eſt fas alicui ibi tãgere ⁊ offendere aliũ. cetera patent.

de^f pecunijs vero regi ꝓmiſſis nihil^s agebat cũ^a exactoꝝ faceret ſoſtrat⁹ q arci erat ꝓpoſit⁹. Nã ad hũc exactio vectigaliũ ptinebat: quã^b ob cãm vtriq3 ad^c regẽ ſũt euocati. Et^e menela⁹ amot⁹ eſt a ſacerdotio ſuccedẽte lyſimacho fratre ſuo: ſoſtrat⁹^e aũt ꝓlat⁹ ẽ cyprijs. Et^f cũ hec agerent ꝯtigit^g tharſenſes ⁊ mallotas ſeditionẽ^h mouere: eo^i q antiochi regis ꝯcubine dono^k eſſent dati. Feſtinanter^l itaq3 rex vẽit ſedare illos. Relicto^m ſuffecto vno^n ex comitibus ſuis andronico. Rat⁹^o aũt menelaus^p accepiſſe ſe tp̃s oportunum aurea q̃dam vaſa e tẽplo furatus donauit andronico: ⁊ alia vendiderat tyro ⁊ p vicinas ciuitates. qd̃ cũ certiſſime cognouiſſet onias: arguebat^q eũ ipſe in^r loco tuto ſe ꝯtinẽs antiochie ſec⁹ daphnẽ. Unde menela⁹ accedẽs ad andronicũ rogabat vt oniã interficeret: q cũ veniſſet ad oniã ⁊ datis dextris cũ iureiurãdo q̃uis eſſet ei ſuſpect⁹ ſuaſiſſet de aſylo ꝓcedere ſtatim eũ peremit nõ verit⁹ iuſticiã. Ob^s quã cauſã nõ ſolũ iudei ſ3 etiã alie ꝯ3 natiões indignabant ⁊ moleſte ferebãt ꝺ nece tãti viri iniuſta. S3 regreſſũ regẽ ꝺ cilicie locis adierũt iudei apud ãtiochiã ſimul ⁊ greci: ꝯquerentes de iniq̃ nece onie. Cõtriſtat⁹ itaq3 ẽ aĩo antioch⁹ ꝓpter oniã: ⁊ flexus ad miſericordiã lachrymas fudit: recordat⁹ defũcti^t ſobrietatẽ vt^u modeſtiã. Accẽſuſq3 animis andronicũ^x purpura exutũ p^y totã ciuitatẽ iubet circũduci: ⁊^z in eo loco in q̃ in oniã ĩpietatẽ cõmiſerat ſacrilegũ vita priuari: dño illi condignã retribuẽte penã. Multis^a ãt ſacrilegijs i tẽplo a lyſimacho cõmiſſis menelai^b ꝯſilio ⁊^c diuulgata fama: ꝯgregata^d eſt multitudo aduerſũ lyſimachũ: multo iã auro exportato. Turbis aũt iſurgẽtib⁹ ⁊ aĩs ira repletis: lyſimach⁹ armatis ferme trib⁹ milibus: iniq̃s manib⁹ vti cepit: duce quodã tyrãno etate pariter ⁊ demẽtia ꝓuecto. S3 vt intellexerũt conatũ lyſimachi: alij lapides alij fuſtes validos arripuere: q̃dã vero cinerẽ in lyſimachũ iecere. Et multi q̃dẽ vulnerati: q̃dã aũt ⁊ ꝓſtrati oẽs^e vero in fugã ꝯuerſi ſunt. Ipſũ^f etiã ſacrilegũ ſec⁹ erariũ interfecerũt. De^g his ergo cepit^h iudiciũ aduerſus menelaũ agitari. Et cũ veniſſet rex tyrũ ad ipſũ negociũ detulerũt miſſi tres viri a ſeniorib⁹. ⁊^i cũ ſuparet menela⁹: ꝓmiſit^k ptolomeo^l multas pecunias dare ad ſuadendũ regi. Itaq3 ptolome⁹ in quodã atrio poſitũ q̃ſi refrigerãdi gratia regẽ adijt: ⁊^m deduxit a ſniã: ⁊ menelaũ q̃dem vniuerſe malicie reũ criminib⁹ abſoluit: miſeros^n aũt q^o etiã ſi apud ſcithas cauſã dixiſſent inocẽtes iudicarent̃ hos morte dãnauit. Cito^p ergo iniuſtã^q penã dederunt q^r ꝓ ciuitate ⁊^s ꝓplo ⁊ ^t ſacris vaſis cauſã^u ꝓſecuti ſũt. Quãobrẽ tyrij quoq3 indignati: erga ſepulturã coꝝ liberaliſſimi extiterũt. Menela⁹ ^x aũt ꝓpter coꝝ q ĩ potẽtia erãt auariciã: pmanebat^y ĩ ꝓtãte creſcẽs in malicia ad ĩſidias ciuiũ.

Cap. v.

Odem^a tempore antioch⁹ ſecundã^a ꝓfectionem parauit

b Menelai ꝯſilio. vt ꝺ auro parte h̄ret ⁊ vt populo ꝯ liſymachũ cõcitato ipſe ſacerdotiũ recuparet. ſic ⁊ factus fuit vt ex ſequẽtib⁹ patebit c Et diuul. fama. ꝺ dictis ſacrilegijs a lyſimacho cõmiſſis. d Cõgregata eſt multitudo ⁊c̃. iniq̃s manibus vti cepit multitudinẽ ꝯ ſe cõmotã interficiendo p iniq̃s quos armauerat. cetera patent vſq3 ibi. e Oẽs vero in fugã ꝯuerſi ſunt. ſ. q̃ erãt cum lyſimacho. f Ipſu3 etiã ſacrilegũ ſ3 lyſimachũ ſec⁹ erariũ interfecerunt. g De his ḡ. h̄ ꝯñr deſcribit menelai reſtitutio: q̃ cũ p̃dictis debuiſſet ad morte ꝯdemnari p pecunias tñ fuit reſtitutus ad principatus ſacerdotij. dicit igitur. g De his ḡ. ſ. de auro furtiue ſublato ꝺ tẽplo. h Cepit iudiciũ ⁊c̃. q2 factũ fuerat ei⁹ ꝯſilio. ⁊ q2 ad hoc ſecuta fuerat plurũ occiſio i Et cu3 ſuparet menela⁹. i. ꝯuinceret de dictis criminibus. k Promiſit ptolomeo. regi familiari. l Ad ſuadẽdum regi. p menelao ⁊ ꝯ aduerſarios ſuos. m Et deduxit a ſnia. qua3 cogitauerat dare ꝯ menelaũ dans ſniam p ꝯtrium. n Miſeros aũt. ſ. accuſãtes menelaũ. o Qui etiã ſi apud ſcithas. q̃ ſunt barbari irrõnales ⁊ crudeles ppl̃i. p Cito ḡ. i. ꝓpitãter ⁊ male. q Iniuſtã penã dederunt. ſupplecia. r Qui ꝓ ciuitate hieruſalẽ. s Et pplo. fideli t Et ſacris vaſis. furatis u Cãm ꝓſecuti ſũt. ꝯ menelaum x Menela⁹ aũt ⁊c̃. q̃a ꝓpter dona ei⁹ cõmendabant eũ apud reges. y Permanebat in poteſtate. ſummi ſacerdotij.

s Ob quã cau. Hic ꝯñr ponit occiſionis dicte vindicatio: ⁊ patet lr̃a vſq3 ibi. t Defuncti ſobrietatẽ. in potib⁹ ⁊ cibis. u Et modeſtiã. in v̄bis ⁊ factis. x Andronicũ purpura exutũ. tanq̃ de ſtatu dignitatꝭ depoſitũ ⁊ degradatũ. y Per

Capitulum. v.

Odẽ tp̃e. Poſtq̃ ſupius deſcripta eſt iaſonis fuga: h̄ deſcribit ei⁹ miſerabilis terminatio: cui⁹ p̃ ſignũ pmittit. ſcd̃o ſignatum ſubdit: ibi. S3 cũ falſus rumor. Circa pmũ dr̃. a Eodẽ tp̃e antiochus. ſ. epiphanes a Scd̃am ꝓfectionẽ parauit in egy. pri⁹ enĩ intrauerat egyptũ q̃ſi curã gerens nepotꝭ ſui. ſed alienat⁹ a negotijs eius p pmates

egypti. vt dictū est cap. p̄ceden. scd̄o p̄parauit exercitū ad intrōdū: ibi
b Contigit aūt. illo tp̄e. c Per vniuersā τc. nō est p̄ h̄ intelligen-
dū q̄ singlis dieb⁹ fieret apparitio ista: s̄ q̄ infra spaciū. xl. dieꝝ plu-
ries fuit visa. sicͣ actuū p̄ ca. dī q̄ xp̄s post resurrectionē suā p̄ dies. xl.
apparuit discipl̄is. τ tn̄ nō appuit eis singulis dieb⁹ d Auratas
stolas. i. tunicas que in-
duunt̄ sup arma ad de-
corē e Et cursus eq̄-
ruz τc. i. dispositos s̄m
artē militarē. f Et
ꝯgressiōes fieri comin⁹
id est de ꝓpe. g Et
scu. mot⁹. q̄ i pugna ali-
qñ leuant̄ sursuz: aliqñ
ad dextrā: aliqñ ad sini-
strā mouet̄. h Et gal.
i. hoīm galeas h̄ntiuz
i Multitudinē gla. di-
stri. i. diuersimode mot̄.
nūc feriēdo p̄ūctim nūc
cesim k Quapropt̄
oēs τc. i. q̄ talia essēt si-
gna futuri boni. fuerūt
tn̄ signa mali. s. depopu-
latiōis ciuitat̄. p̄ p̄ iaso-
nē. postea p̄ antiochuz
epiphanē: sicͣ añ subuer-
sionē hierl̄s p̄ romanos
apparuerūt signa mlt̄a
sicͣ narrat iosephꝰ li. de
iudaico bello. q̄ tn̄ h̄ ꝓ-
pter ꝓlixitatē omitto: τ
q̄ coꝝ aliqua ponit̄ h̄
in glo. l Sz cū fal.
rumor. Hic ꝯn̄r ponit̄ si-
gnatū ad iasonis ꝑceū
cū dī. l Sz cū fal. τc.
scȝ d̄ morte āntiochi m
Assūpt̄ iasō nō mi. mil.
vir̄ imo mag̃ plurib⁹.
n Aggressus ē ciui. re.
hierl̄z. vñ fuerat ꝓfug⁹
p̄ factū menelai vt dcm̄
ē ca. p̄ce. credebat eñ ia-
sō regē mortuū τ sciebat
e⁹ filiū adhuc eē pueꝝ τ
sic credebat hic tp̄s ap-
tū ad recupandū sacer-
dotiuz q̄ priuat⁹ fuerat
p̄ antiochū. cetera patēt
vsq̄ ibi. o Abijt in
āmanitē. vñ venerat hie-
rusalē. p At vlti. in
exitū sui. i. ad suū exter-
miniū. q Cōclusus ab aretha arabū tyrāno. q̄ ꝑsequebat̄ euz. τ
sicp̄z q̄ nō solū erat odiosus iudeis: s̄ etiā gētib⁹ extraneis r Ut
refu. legū. i. apostata a lege diuia. s Peregre perijt. i. in aliena ter-
ra. t Lacedemonas ꝓfect⁹. isti erāt spartiate q̄ erāt iudeis ꝯfede-
rati. vt dictū est. s̄. i. li. ca. xij. ꝓpter qd̄ credidit ibidē hīe refugiū. s̄ inue-
nit ꝯtrium. q̄ spartiate cogñuerūt mala q̄ fecerat gēti iudeoꝝ: id̄ subdit̄
v Ipse τ illamērat⁹ τc. τ sic videt̄ q̄ ibi fuerit occisus τ corp⁹ ei⁹ p̄-
iectū bestijs τ auib⁹ deuorādū x His itaq̄ gestis. Postq̄ descri-
pta est inchoatio tribulatiōis iudeoꝝ ꝓpter ambitiones sacerdotij: h̄
ꝯn̄r ponit̄ ei⁹ ꝯsūmatio p̄ oppssionē regis antiochi. Circa qd̄ p̄ poni-
tur vastatio pleb̄. scd̄o subuersio legis. c. seq̄n. p̄ma in duas q̄ p̄ poni-
tur vastatio pleb̄ in regis p̄ntia. scd̄o in ei⁹ absñtia: ibi. Igit̄ antioch⁹
Circa p̄mū p̄ ponit̄ vastatio ppl̄i. scd̄o violatio tēpli: ibi. Sz nec ista.
Circa p̄mū dī. x His itaq̄ gestis. s. q̄ ciuitas hierl̄m a iasone ca-
pta fuisset τ q̄ menelaus ab eo pōtifex destitut⁹ in arcē refugisset: vt p̄
dictū est. y Suspicat⁹ est rex. antioch⁹. z Societatē deser.
iudeos. i. tributū sibi negaturos. a Et ob h̄ ꝓfectus ex egypto.
vñ reuertebat̄ de mādato romanoꝝ. b Efferat̄ animis. tū ꝓpter

in egyptū. Contigit[b] aūt p̄[c] vniuer-
sam hierosolymoꝝ ciuitatē vide-
ri diebus q̄draginta p̄ aera eq̄tes
discurrētes auratas[d] stolas h̄ntes
τ hastas q̄si cohortes armatas τ[e]
cursus eq̄ꝝ p̄ ordines digestos: τ[f]
ꝯgressiōes fieri comin⁹ τ[g] scutoꝝ
mot⁹: τ[h] galeatoꝝ multitudinem
gladijs districtis τ teloꝝ iactus: τ
aureoꝝ armoꝝ splendores: oīsq̄
gn̄is loricaꝝ. Quapropter[k] oēs
rogabāt in bonū monstra ꝯuerti
Sz[l] cū falsus rumor exisset: tāq̄
vita excessisset antioch⁹ assūptis[m]
iason nō min⁹ mille viris aggres-
sus[n] est ciuitatē repēte: τ ciuib⁹ ad
murū ꝯuolātib⁹ ad vltimuz app̄-
hēsa ciuitate menela⁹ fugit in ar-
cē. Iason vō nō parcebat in cede
ciuib⁹ suis nec cogitabat ꝓspita-
tē aduersū cognatos malū eē ma-
ximū arbitrās hostiū τ nō ciuiū se
trophea captuꝝ. Et principatuz
q̄dē nō obtinuit: finē vō insidiarū
suaꝝ ꝯfusionē accepit: τ ꝓfugus
iterū abiit[o] in āmanitē. Ad[p] vlti-
mū i exitū sui ꝯclusus[q] ab aretha
arabū tyrāno fugiēs de ciuitate in
ciuitatez oīb⁹ odiosus: vt[r] refuga
legū τ execrabilis vt p̄rie τ ciuiū
hostis: in egyptū extrusus est: τ q̄
multos de p̄ria sua expulerat: pe-
gre[s] p̄iit lacedemōas[t] ꝓfect⁹: q̄si
ꝓ cognatōe ibi refugiū hitur⁹: τ

qui insepultos multos abiecerat:
ip̄e[u] τ illamētat⁹ τ insepult⁹ abi-
cit̄ sepultura neq̄ ꝑegrina vsus:
neq̄ patrio sepulchro participās
His[x] itaq̄ gestis suspicat⁹[y] ē rex
societatē[z] deserturos iudeos et[a]
ob hoc profect⁹ ex egypto efferā-
tis[b] aīs ciuitatē[c] q̄dē armis[d] cepit
Iussit[e] aūt militib⁹ iterficere: nec
parcere occursantib⁹: τ p̄ domos
ascēdentes trucidare. Fiebāt er-
go cedes iuuenū ac senioꝝ mlieꝝ
τ natoꝝ exterminia: v̄ginumq̄ τ
puuloꝝ neces. Erāt[f] aūt toto tri-
duo octoginta[g] milia interfecti: q̄-
draginta[h] milia vincti: nō[i] minus
aūt venūdati. Sz[k] nec ista suffici-
unt. Ausus[l] est etiā intrare tēpluz
vniuersa t̄ra sāctiꝰ: menelao[m] du-
ctore q[n] legum τ[o] patrie fuit[p] ꝓdi-
tor τ scelestis māibus sumēs scā
uasa q̄ ab alijs regib⁹ τ ciuitatib⁹
erāt posita ad ornatū loci τ gl̄iam
ꝯtrectabat[q] indigne τ[r] ꝯtaminabat
Ita[s] alienat⁹ mēte antioch⁹ non
ꝯsiderabat q̄ ꝓpter peccata ha-
bitantiū ciuitatē modicū de⁹ fue-
rat irat⁹: ꝓpter qd̄ τ accidit circa
locū despectio. Alioqn nisi cōti-
gisset eos mlt̄is peccatis esse iuo-
lutos: sicͣ heliodor⁹ q missus est a
seleuco rege ad expoliādū erariū
etiā hic statim adueniēs flagella-
tus τ repulsus vtiq̄ fuisset ab au-

repulsionē sui de egypto. tū q̄ credebat iudeos recessisse a suo
dn̄o. c Ciuitatē q̄dē. hierl̄m d Armis cepit. eo q̄ erat
intra diuisa. vt p̄z p̄ p̄dicta. e Iussit aūt milit̄ib⁹ int. gene-
ralit̄ absq̄ sex⁹ vel etat̄ distinctiōe f Erāt āt to. tri. q̄ durauit
illa occisio g Octoginta mi. interfec. q̄ q̄rebant̄ in locis oc-
cult̄ vbi se abscō-
derāt h Qua-
draginta mili. vin-
cti. vt ducerent̄ i
captiuitatem.
i Nō min⁹ aūt
venūdati. in ser-
uos τ ancillas
mercatorib⁹ qui
ad h̄ venerant.
k Sed nec ista
h̄ ꝯn̄r ponit̄ tem-
pli violatio cum
dī. l Ausus
est τc. q̄ dedica-
tū erat cultui diui-
no. cetera vō cul-
torib⁹ ydoloꝝ.
m Menelao du-
cto. q̄ econtrario
debuisset ꝓ cmu-
nitate tēpli ꝯda-
re. id̄ sequitur.
n Qui legū. di-
uinaꝝ. o Et
patrie. scȝ iudee.
p Fuit ꝓditor.
τc. sumēs sacra
vasa q̄ ab alijs
regibus τc. s. cy-
ro τ dario. vt p̄z
p̄ Esdre. τ seleu-
co. s̄. iij. cap.
q Cōtrectabat
indigne. ꝓpriꝭ
māib⁹ r Et cō-
taminabat. appli-
cādo alijs vsib⁹
s Ita alienat⁹
τc. nō q̄ p̄didis-
set vsū rōnis sed
q̄ n̄ ꝯsiderabat
potentiā dei que
heliodoꝝ flagel-
lauerat ꝓpter in-
uasionē tēpli. s̄.
iij. ca. qd̄ factum
erat p̄ regnūz as-
syrie notoriū. ꝓ-
pter qd̄ nō est v̄isimile q̄n ad notitiā āntiochi deuenisset. s̄ dn̄s
ꝓpter peccata ppl̄i p̄mittebat locū ꝯtēni. sicͣ dixerat dn̄s salo-
moni. iij. Reg. ix. cetera patēt t Igit̄ antioch⁹. Hic ꝯn̄r de-
scribit̄ vastatio ppl̄i in regis absentia. τ diuidit̄ in duas ptes.
scȝ in p̄ncipalē τ incidentalē: q̄ incipit ibi. Iudas aūt. Circa p̄-
mū p̄ ponit̄ recessus antiochi de iudea spoliato tēplo. τ p̄z l̄ra
vsq̄ ibi. v Existimās se τc. hyꝑbolica locutio est ad expri-
mendū sup̄bie sue magnitudinē x Reliq̄t aūt p̄positos τc.
iudeoꝝ post suū recessū y Hierosolymis q̄dē τc. i. oriūdū
de phrigia in q̄ regione est troia. z Morib⁹ crudeliorē eo
scȝ antiocho. a In garizim. q̄ est mōs in regiōe samarie.
b Qui ꝯtrarius q̄ ceteri τc. q̄ samaritani sp̄ fuerunt molesti iu-
deis. vt p̄z in Esdra τ Neemia. c Cūq̄ apposit⁹ esset ꝯ iu-
deos. i. firmat⁹ in ꝓposito nocēdi eis. d Misit odiosū p̄n-
cipē apolloniū. de cui⁹ neq̄cia τ morte hr̄ p̄ li. iij. ca. e Pa-
cē simulās. vt hr̄et ingressū in ciuitatē f Otiosq̄ sil̄ τc. ex h̄
videt̄ q̄ armationē illā simularet fieri ad aliquē ludū exercēdū
vt hastiludiū τ hmōi. ad qd̄ vidēdū ꝯuenerūt plurimi τ illos p̄

iuſſit interfici q̄tuꝫ ad viros erat ꝑfecte ſm̄ iuſſum regis.
g Judas aūt. h̄ eſt ps incidētalis in q̄ ponit̄ fuga iude cū plu rib⁹ alijs ad loca deſerta: eo ꝙ nō poterāt mala q̄ fiebāt in hie ruſalē impedire. ſic ḡ dī. g Judas aūt ⁊c̄. nō in nūero fra trū ſuoꝝ: ſꝫ mag̃ q̄ntus. vt h̄r. ē. i. li. ca. ij. ſed in numero ſūmoꝝ ſacerdotū. vt dic̄ glo. nō tn̄ incipiē do ab aaron. q̄a miſto plures fue runt: ſꝫ a p̄ncipio regni grecoꝝ. qd̄ vt dicūt gloſato res aliq̄ icepit a ſeleuco: q̄ i ſyria ſucceſſit alexan dro magno. ⁊ tc̄ ſūmus ſacerdos fuit onias iaddi fili⁹ q̄ ſm̄ h̄ decī fuit p̄m⁹. ſymon iuſtus ſcd̄s. elea zarus fili⁹ onie tert⁹. manaſſes q̄rtus eleazari a uūculus. q̄ntus onias ſymōis iu ſti fili⁹. ſextus ſy mon onie filius. ſeptimus onias hui⁹ ſymonis fi lius quē interfe cit andronic⁹. vt dictū eſt ca. p̄ce. octau⁹ iaſon: no nus menela⁹. de cim⁹ iudas ma chabe⁹. Hoc ac cipit̄ de glo. Ra bani ſup locum iſtū: q̄ accipit̄ de dictis ioſephi. ſꝫ vi in duob⁹ defi cere. Primo q̄a lyſimach⁹ ſucceſ ſit menelao ſm̄ tertiū hui⁹ li. ē. iiij. cap. q̄ maioꝝ eſt auctoritat̄ q̄ꝫ dictū ioſephi vl' rabani. ⁊ ſic eadē rōe q̄ nūerant̄ h̄ iaſō ⁊ menela⁹: numerari dꝫ lyſimach⁹ in decimo loco ⁊ nō iudas. ſcd̄o deficit q: ponit re gni grecoꝝ incip̄e a ſeleuco: qd̄ tn̄ incepit ab alexādro magno vt dictū eſt. ē. p̄ ca. p̄mi li. ꝓpter qd̄ vī mihi ꝙ h̄ enumeratio in cipere debeat a tp̄e alexādri magni: ⁊ tūc ſm̄ oēs hyſtoriogra phos iaddus erat ſūm⁹ pōtifex iudeoꝝ: cui ſi ꝯnumerent̄ onias fili⁹ ei⁹ ⁊ alij ꝯſequent̄ noīati vſqꝫ ad oniā quē iterfecit andro nicus: inuenit̄ ꝙ iſte vltim⁹ onias fuit non⁹. ⁊ p ꝯſequens iu das decim⁹ q̄tuꝫ ad intrātes legitīe. iaſon aūt menela⁹ ⁊ lyſi mach⁹ ſunt ab h̄ numero eijciēdi. tū q: male intrauerūt. tū quia cultū diuinū diſſipauerūt. vt pꝫ ex ſup̄dict̄. ⁊ ſic nō fuerūt ſūmi ſacerdotes ſm̄ rē: ſed tm̄ ſm̄ nomē ⁊ vſurpationē. h Et feni cibo veſcētes. i. terrenaſcentib⁹ q̄ poterāt i in deſerto reꝑiri. q: ſo lo feno nō poterāt ſuſtētari.

dacia. Verū nō ꝓpter locū gētē ſed ꝓpter gētem locū de⁹ elegit Ideoqꝫ ⁊ ip̄e loc⁹ p̄ticeps fact⁹ eſt ppli maloꝝ: poſtea aūt fiet ſo ci⁹ bonoꝝ: ⁊ q̄ derelict⁹ in ira dei oīpotētis ē: iterū in magni dn̄i re cōciliatōe cū ſūma glīa exaltabit̄. Igit̄ ātioch⁹ mille et octingētis ablatis de tēplo talētis velociter ātiochiā regreſſus eſt: exiſtimās ſe p̄ ſupbia terrā ad nauigandūꝫ: pelag⁹ v̄o ad iter agēdū deductu rū ꝓpter mētis elatione. Reliqt̄ aūt ꝑpoſitos ad affligēdā gentēꝫ hieroſolymis: q̄dē philippū gn̄e phrigē: moꝝb⁹ ꝙꝫ crudeliorem eo ipſo a q̄ ꝯſtitut⁹ ē: in garizim aūt andronicū ⁊ menelaū q̄ grauius q̄ꝫ ceteri iminebāt ciuib⁹. Cūqꝫ appoſit⁹ eſſet ꝯtra iudeos: miſit odioſū p̄ncipē apolloniū cū exer citu viginti duob⁹ milib⁹: p̄cipi ens ei oēs ꝑfecte etatis iterficere mlieres ac iuuenes vēdere. Qui cū veniſſet hieroſolymā pacē ſi mulās geuit vſqꝫ ad diē ſcm̄ ſab bati: ⁊ tūc feriatis iudeis arma ca pere ſuis p̄cepit. Oēſqꝫ ſimul q̄ ad ſpectaculū ꝓceſſerāt trucida uit: ⁊ ciuitatē cūꝫ armatis diſcur

Capl'm. vi.

Ed nō poſt multū tp̄is. Poſtq̄ꝫ deſcripta eſt plebis vaſta tio: h̄ ꝯſr̄ deſcribit̄ legis abolitio: ⁊ p̄ in reg̃ abſentia. ſcd̄o in ci⁹ p̄ntia ca. ſequēti. Prima in duas. q: p̄ introducit̄ gentilitat̄ forma. ſcd̄o rebellib⁹ imponit̄ pena: ibi. Erat aūt. Circa p̄muꝫ introducit̄ forma gētilitat̄ p̄ q̄tuꝫ ad modū viuēdi cū dicit̄.
b Miſit rex ſenē ⁊c̄. i. vnū ſacerdotē gentilē. idē eñ ſignificat ſenex in greco qd̄ p̄ſbyter in latino. vnd̄ p̄ de aīa vbi tranſlatio nr̄a hꝫ. Si ſenex hēet oculū iuuenis: videret vtiqꝫ vt iuuenis. i antiqua trāſlatiōe hr̄. Si p̄ſbyter hēet oculum iuuenis ⁊c̄.

c Qui cōpelleret iudeos. p̄ v̄bis ꝑſuaſiuis: poſtea tormentis.
d Et ſe trāſferrēt ⁊c̄. a legib⁹ dat̄ in mōte ſynai patrib⁹ e Conta minare etiā. h̄ ſcd̄o q̄tum ad ꝯtaminationē tēpli cū dī e Cōtami nare etiā ⁊c̄. dedicādo ipſū cultui iouis olympij. qd̄ pri⁹ erat dedicatū cultui veri dei. f Et in garizim ⁊c̄. Ad intellectū hui⁹ ſciendū ꝙ ſi cut dic̄ ioſephus antiq̄ tatis iudaice li. xij. ſana ballath ſamaritan⁹ de dit filiā ſuā vxorē Ma naſſe fratri ſūmi ſacer dotis iudeoꝝ. Qui vo lēs hēe honorē ſacerdo talē: rogauit ſocerūꝫ vt edificaret ſibi in monte garizim tēplum. qd̄ no minauit templū ſūmi dī ⁊ hoc fuit tp̄e alexandri magni: ſed poſtea vidē tes ſamaritani ꝙ antio chus rex hēet iudeos ex oſos ſcp̄ſerūt antiocho ſe nihil hēe cōe cū iudeis perētes ꝙ tēpluꝫ apud eos edificatū in monte garizim ioui dedicaret̄. Et h̄ ē qd̄ dī. f Et i garizim. ꝓut erāt ſup pl'e poſtulātes g Hi qui lo. inhabitabant. ſ. ſamaritani. h Jo uis hoſpitalis. idē erat cū ioue olympo: ſed du plicit̄ noīabat̄ ꝓ duo bus locis in q̄b⁹ ſolēni ter colebat̄. ſic apd̄ nos dī ſanct⁹ michael d̄ mō te gargano ⁊ de monte tūba. ſꝫ ſūt alia multa loca in q̄b⁹ ſanctus mi chael venerat̄ i Peſ ſima aūt ⁊ vniuerſis. vē re iudeis k Grauis erat maloꝝ incurſio. nā cū multa ſimul occurre bāt mala. l Nā tē plū. deo dedicatum.
m Luxuria ⁊ cōmeſſa tiōib⁹ erat plenū ⁊c̄. in troferētes ⁊c̄. ſ. oblatio nes ydolatricas. n Altare etiā. holocauſtoꝝ o Plenū erat il licitis. i. hoſtijs gentiliū immundis. p Neqꝫ aūt. h̄ tertio po nitur gētilitat̄ introductio in violatiōe tp̄is ſacri cū dī p Neqꝫ āt ſabbata cuſtodiebant̄. qd̄ tn̄ erat p̄ceptū Exod. xx. in memoriā benefi cij creatiōis q Neqꝫ dies ſolēnes patrij. i. a patrib⁹ obſuati: ſicut dies paſce in memoriā liberatiōis ppli de egypto. ⁊ pēthecoſtes i me moriā datiōis leg̃ in mōte ſynai. ⁊ ſic de alijs: vt plen⁹ fuit dictum in Exod. ⁊ Leuit. r Nec ſimplr. i. māifeſte s Se q̄ſqꝫ iudeū ⁊c̄. mort̄ timore: erāt tn̄ aliq̄ qui h̄ ꝯſtant̄ ⁊ māifeſte ꝯfitebant̄. vt ex ſeq̄n tibus appebit: q: tn̄ erāt pauci cōparatiue: iō ꝓ nullis reputant̄: ſic dicit̄ cōiter ꝙ nullus eſt in eccl'ia q̄n ſunt ibi pauci reſpectu multitudinis q̄ deberet ibi eſſe. Et. ij. Phyſcoꝝ dī ꝙ illud qd̄ modicū eſt q̄ſi nihil repu tat̄. t Ducebāt aūt. h̄ q̄rto ponit̄ gētilitat̄ introductio in venera tiōe ydoli cū dicit̄. t Ducebant aūt. ſ. iudei v Cū ama. neceſ. nā h̄ faciebāt mort̄ timore. x In die natalis regis. antiochi.

renis: ingentē multitudinē pemit Judas aūt machabe⁹ q̄ decim⁹ fuerat: ſeceſſerat in deſertū locum ibiqꝫ inter feras vitā in mōtib⁹ cū ſuis agebat: ⁊ feni cibo veſcētes demorabant̄ ne p̄ncipes eſſēt co inquinationis. Cap̄. vj.

Ed nō poſt multū tp̄is mi ſit rex ſenē quēdā antioche nū q̄ ꝯpelleret iudeos vt ſe trāſ ferrēt a patriis ⁊ dei legib⁹: ꝯta minare etiāꝫ qd̄ in hieroſolymis erat tēpluꝫ: ⁊ cognominare iouis olimpij: ⁊ i garizim ꝓut erāt hi q̄ locū inhabitabant iouis hoſpi tal'. Peſſima aūt ⁊ vniuerſ gra uis erat maloꝝ incurſio. Naꝫ tē plū luxuria ⁊ comeſſatiōib⁹ erat plenū: ⁊ ſcortātiū cū meretricib⁹ ſacratiſqꝫ edib⁹ mlieres ſe vltro i gerebāt introferētes ea q̄ nō lice bant. Altare etiā plenū erat illi citis: q̄ legib⁹ ꝓhibebāt̄. Neqꝫ aūt ſabbata cuſtodiebātur: neqꝫ dies ſolēnes patrij ſuabant̄: nec ſimpl'r ſe q̄ſqꝫ iudeum ꝯfitebat̄. Ducebant̄ aūt cū amara neceſſi tate in die natal' regis ad ſacrifi cia: ⁊ cū liberi ſacra celebrarent̄ cogebant̄ hedera coronari libe

a Ad ſacrificia. q̄ tūc fiebāt ſolēniter ad honorē bachi. nam rex crede bat eū fuiſſe ſue natiuitati. b Et cū liberi. i. bachi. vn̄ v̄ſus. Lib idē bach⁹: vel vir ſine cōpede nat⁹. c Cogebant̄ iudei d He dera coronari. i. hn̄tes ſerta in capitib⁹ de hedera: eo ꝙ hꝫ ſimilitudinē cū vite ⁊ inuenit̄ viridis oī tp̄e: nō ſic aūt vitis ⁊ maxie tp̄e natalis di cti reg̃. e Libero circuire. i. ad honorē ei⁹ chorizare. f Decre tū. h̄ q̄nto ponit̄ introductio gentilitat̄ in oblatiōe ſacrificij: nā multi iudei nō ſolū in hier'lm ⁊ iudea: ſꝫ ēt in ciuitatib⁹ gentiliū habitabant

disperſi:⁊ illis ciuitatib⁹ mandatū fuit p̄ reg̃ decretū:vt iudeos habitātes ibi cōpellerēt ad dimiſſionē ſue legis:⁊ ſuſceptionē ritus gentil' ⁊ h̄ eſt q̇d dī. f Decretū aūt ex. ⁊c. ⁊ ps ex dict̄ lr̃a. hoc excepto.
g Suggerentib⁹ ptolo.i.ſeq̄ntib⁹ ptolomei:q̄ p̄ falſam ſuggeſtiones deduxit regē a ſn̄ia ꝯ̄ menelaū ferēda. ſ̄. iiij. c. h Erat ḡ.introducta gentilitat̄ forma:h̄ ꝯ̄ñr rentēcib⁹ infligit̄ pena tp̄ ꝓ circūciſiōis teno/re.ſc̄do p ſabbati hono re:ibi.Alij v̇o.tertio ꝓ illiciti cibi honore:ibi. Igit̄ eleazar⁹.Circa p̄/mū dī: b Erat ḡ videre miſe.ſic h̄n̄t libri correcti ⁊ ē ſenſus.Erat āt .i.ꝯtingebat tūc oībus aſſiſtentib⁹ videre miſeriā q̄ ſubdit̄. i Due em̄ muli.dclate ſt̄.i.accuſate. k Natos ſuos circūcidiſſe. q̇d apparebat ex ꝓputij p̄ciſione. l Quas.ſicut habent libri correcti.
m Ad vbe.infan.ſuſpē ſis.q̇d erat valde miſerabile.ſ.ꝙ pueri ſuſpendio necarent̄ ad vbera q̄b⁹ deberēt nutriri. ꝓpter q̇d p̄ceptū fuit iudeis Exo.xxiij. Non coques hedū i lacte m̄ris ſue. videbat̄ em̄ nimis durū ⁊ crudele ꝙ hed⁹ coqueret̄ in lacte vn̄ ſolebat viuere:ſic ibi ꝓ plenius fuit dictum.
n Alij v̇o. h̄ ꝯ̄ñr pena obſ̄uantiū ſabbatū ponitur.⁊ p̄ h̄ pena: ſc̄do remouet̄ opinio falſa: ibi.obſecro autē. Circa p̄mū dī. o Ad ꝓxi. coeūtes.i.ꝯuenientes.
p Speluncas ⁊ latent̄ ⁊c.ibidē meditatōibus diuinis ⁊ oīombus vacādo q Cū indicati eſſent philippo.q̄ poſitus erat in hierl̄m ad affligendū iudeoꝝ gentē.vt dī ca.p̄cedenti.
r Flamis ſuccēſi ſunt. ſcȝ fumiferi.vt dicit Joſephus q̄b⁹ necati ſunt in ſpelūcis.

roᶠ circuire:Decretūᵍ aūt exijt in ꝓximas ciuitates gentiliū ſuggerentib⁹ᵍ ptolomeis vt pari mō ⁊ ipſi aduerſus iudeos agerēt vt ſacrificarent:eos aūt q nollēt trāſire ad inſtituta gentiliū interficerent. Eratʰ ergo videre miſeriā. Dueⁱ em̄ mulieres dclate ſūt natosᵏ ſuos circūcidiſſe q̄sˡ adᵐ vbera infātib⁹ ſuſpēſis cū publice p ciuitatē circūduxiſſent:p muros p̄cipitauerunt. Alijⁿ v̇o adᵒ ꝓximas coeūtes ſpeluncasᵖ ⁊ latenter ſabbati diē celebrātes cūᵠ indicati eſſent philippo flamisʳ ſuccēſi ſunt:eoˢ ꝙ verebant̄ ꝓpt̄ religionē ⁊ obſ̄uantiā:manu ſibimet auxiliū ferre. Obſecroᵃ aūt eos q hūc librū lecturi ſūt:neᵇ abhorreſcāt ꝓpt̄ aduerſos caſus:ſȝ reputēt ea q̄ acciderūt nō ad interitū:ſȝ ad correptionē eſſe gn̄is nr̄i. Etem̄ᶜ multo tp̄e nō ſinere peccatorib⁹ ex ſn̄ia agere:ſȝᵈ ſtatim vltōes adhibere magniᵉ beneficij eſt indiciū. Nōᶠ em̄ ſic in alijs natōib⁹ dn̄sᵍ patiēter expectat vt eas cū iudicij dies aduenerit in plenitudine peccatorū puniat:ita ⁊ i nob̄ ſtatuit vt peccatis nr̄is in finē deuolutis ita demū in nos vindicet. Propterʰ q̇d nūq̄ȝ q̇dē a nob̄ miſericordiā ſuā amouet:corripiēs v̇o inⁱ aduerſis ppl'm ſuū nō derelinq̇t. Sȝᵏ hec nobis ad cōmonitionē legentiū dictaˡ ſint paucis. Iāᵐ aūt veniendū eſt ad narrationē. Igit̄ⁿ eleazarusᵒ vn⁹ de p̄moribus ſcribaꝝ vir etate ꝓuect⁹ ⁊ vultu decor⁹ aperto ͥore hians cōpellebat̄ᵠ carnes porcinā mādūcare:atʳ ille glioſiſſimā mortē magisˢ q̄ odibilē vitā cōplectens:volūtarieᵗ p̄ibat ad ſuppliciū. Intuēsᵘ aūt quēadmodūˣ oporteret accedere patiēter ſuſtinēs deſtinauitʸ nō admittere illicitaᶻ ꝓpter vite amoreᵃ. Hiᵇ āt q aſtabant iniq̄ᶜ miſeratiōe cōmoti ꝓpter antiquā viri amiciciā tollētes eū ſecreto rogabāt afferri carnes q̄bus veſci ei licebat vt ſimularet̄ manducaſſe ſicut rex imperauerat de ſacrificij carnib⁹:vt hoc facto a morte liberaret̄:⁊ ꝓpter veterē viri amiciciā hanc in eo faciebāt hūanitatē. Atᵈ ille cogitare cepit etatis ac ſenectutis ſue eminētiā dignā:⁊ᵉ igenuā nobilitatis caniciē:atq̄ȝ a puero optīe ꝯuerſatōnis actus:⁊ ſ̄m ſancte ⁊ a deo cōdite legis ꝯſtituta reſpōditᶠ cito dicēsᵍ p̄mitti ſe velle i infernū. Nōʰ em̄ etati nr̄e dignū eſt inq̇t fingere:vt multi adoleſcētes arbitrantes eleazaꝝ nonagīta ānoꝝ trāſiſſe ad vitā alienigenaꝝ:⁊ ipſi ꝓpter meā ſimulatōnē ⁊ ꝓpter modicū corruptibilis vite tp̄s decipiantur ⁊ p hoc maculā atq̄ȝⁱ execrationē meeᵏ ſenectuti ꝯq̄rā. Nāˡ

k Sȝ h̄ nob̄.i.a nob̄ ad cōmonitionē legentiū ne credant penas nob̄ inflictas ex odio dei ꝓceſſiſſe. l Dicta ſint pauc. ſcȝ v̇bis.q: multo plura poſſent induci ad ꝓpoſitū oñdendum
m Iā aūt veniendū eſt ad narrationē.ſ.penaꝝ q̄s decem ꝓ legis obſ̄uātia ptulerunt. n Igit̄. h̄ ꝯ̄ñr deſcribit̄ pena pro honore illiciti cibi inflicta.nā eleazarus mag̃ elegit mori q̄ȝ cibo lege ꝓhibito contaminari:nō ſolū ex ei⁹ comeſtiōe: ſȝ ēt ex ꝯmeſtiōis fictiōe.nā ex h̄ ꝓbabilit̄ videbat̄ ſeq̄ tranſgreſſionem multoꝝ.⁊ h̄ eſt q̇d dicitur
o Eleazar⁹ vn⁹ ⁊c.i.de excellentiorib⁹ in ſciētia v̇tute ⁊ fama
p Apto ore hiās p̄ violentiā carnificū q Cōpellebat̄ car. ⁊c. q̇d eſt ꝓhibitū in lege. Leuit̄.xi.
r At ille glioſiſ. ⁊c.i.glie meritoriā ꝓpi tn̄ tp̄e cōſequende.
v Mag̃ q̄ odi. vitā.i. vicioſam.
t Volūtarie p̄ibat ⁊c. ꝓpter ſequēs p̄miū.
v Intuēs aūt. oculis cordis.
x Quēadmodū oporteȝ accedere ad btitudinem.
y Deſtinauit ñ admittere.i.ꝑpetrare. z Illicita ꝓpter vite ſcȝ p̄ſentis.
a Amorē. nam bonū v̇tutē mai⁹ eſt q̄ȝ bonū vite corpalis.maius aūt bonū nō eſt exponēdū ꝓ ſaluatione minoris boni:ſed magis econuerſo.

s Eo ꝙ verebant̄ ꝓpt̄ religionē ⁊c. ꝓpter q̇d p̄ mathathiā ⁊ alios ſapiētes fuit declaratū.ſ̄. p̄ li.j. ca. ꝙ licitum erat eis ſe defendere in dieb⁹ ſabbatoꝝ. a Obſecro. h̄ ꝯ̄ñr remouet̄ opinio falſa.q: poſſȝ aliq̄s credere ꝙ de⁹ p̄mitteret iudeis talia ꝯtigiſſe ex ei⁹ odio ꝯ̄ eos.ad q̇d remouendū dī h̄ ꝙ talia nō ſūt ſignū odij dei ſȝ dilectiōis:ſic p̄⁹ pater ꝓpriū filiū quē diligit ꝓ defectib⁹ ſuis p̄ flagella corripit:nō aūt alienū quē negligit.⁊ ex his ps lr̄a paucis excep̄t̄ q̄ diſcurrent̄. b Ne abhorre.ge.nr̄m.ſ.iudaicū. c Etem̄ mul. tp̄e nō ſinere ⁊c.i. ꝓut ſentiūt ſ̄m partē irrōabilem peccata ꝯtinuare.
d Sȝ ſtatim vltiōes adhibere.ꝑ flagella cohibentia. e Magni bn̄ficij eſt indiciū.ſ.ꝙ nō ſ̄uant̄ ad penā futurā:ſed purgant̄ ad vitā beatā. f Nō em̄ ſic in alijs natōib⁹.ydola colētib⁹. g Dn̄s patient̄ expectat.eoꝝ punitionē differēdo vt ſic appareat dei miſericordia maior: expectādo eoꝝ pniam:⁊ p ꝯñs ei⁹ punitio iuſtior poſt talē expectationē.iō ꝯcludit̄. h Propt̄ q̇d nūq̄ȝ q̇dem ⁊c. nā ex amore corripit.vt dictū eſt. i In aduerſ ⁊c.ei patientiā tribuendo.

b Hi aūt q̄ aſta.ad exequendū regis mandatū. c Iniq̄ miſe.cōmoti ⁊c.dī aūt iniq̄ miſeratio:eo ꝙ iducebat ad iniq̄tatē.l; em̄ comedere carnes illas de q̄b⁹ ſuadebāt comedere eleazaro eſſet ei licitū abſolute:tn̄ in illo caſu erat illicitū.nā in tali fictiōe erat falſitas ⁊ mendaciū facto ⁊ alioꝝ ſeductio:ex eo q̄a doctor legis erat.⁊ iō p̄ illud factū alij tracti fuiſſent ad tranſgrediendū legē.iō ſequit̄. d At ille cogi.ce.eta.⁊ ſene.⁊c. ꝓpt̄ v̇tutē ⁊ ſcie ꝯcomitantiā. e Et inge.nobili. caniciem nobilitas enim generis prouenit ex generatione.nobilitas vero virtutis ex operatione quantum ad virtutes acq̄ſitas ⁊ ex donatiōe diuina q̄ntum ad infuſas.⁊ iſte v̇tutes reddūt caniciē nobilē in ingenita nobilitate. f Rn̄dit cito.nā in bn̄ntib⁹ habitū nō req̄rit̄ longa deliberatio. g Dicēs p̄mitti ſe ⁊c.i.potius ſuſtinere penā ocīm q̄ȝ facere talē fictionē.⁊ ſubdit ad hoc rōem dicēs. h Nō em̄ eta.no.dignū ⁊c.⁊ p h̄ maculā infamie q̄ntum ad hoīes. i Atq̄ȝ execratiōeȝ.apud deū ⁊ ange

hos ſanctos. k Mee ſenectuti acq. ⁊ diuinū iudiciū incur
rā. iō ſubdit. l Nā ⁊ ſi in pñti tp̄e ⁊c. p talē fictionē. ſ; ma-
nū oipotent̄ dei ⁊c. iō ɔcludit. a Quāobrē fortit̄ vitā exce
dēdo. i. eā ꝓ lege dei exponēdo b Senectute q̄dē dignus
apparebo. ad gl̄iam dei ⁊ edificationē ꝓximi c Pro grauiſ-
ſimis. i. honeſtiſ
ſimis. ſic bō dici
tur honeſt⁹ grauiſ
morib⁹. cetera pa-
tent vſq; ibi.
d Per arrogan
tiā ⁊c. qd nō erat
ve. ſ; h̄ dixerat
ɔſtātias mentꝭ
ad dei gl̄iā ⁊ ꝓ
ximoꝝ edificatiō
nē. e Cū; a
morte ⁊c. p dictā
fictionem.
f Duros corporis
⁊c. ſm ptem ſen-
ſitiuā. g Se-
cūdū aīaʒ vo. in
tellectiuam.
h Libent̄ h̄ pa-
tior. ſic ſapiēs ꝓ
ſanitate ɔſequē
da libenter acci-
pit potionē ſeu
ſui guſt⁹ amarā
cetera patent.

Capl'm. vij.
Contigit āt
vij. fres. p⁹
q̄ deſcripta eſt cō
pulſio ad gentili-
tatē in reg̃ abſē-
tia: vt p; ex dictꝭ
h̄ ɔñr ſit idē i ei⁹
pn̄ia: vt ex ſeq̄n
tib⁹ appebit. ⁊ p̄
ſm h̄ ĝnali. ſcdo
in ſpāli: ibi. vn⁹
aūt. Circa pmū
di. a Cōtigit
aūt ⁊c. h̄ non vī
ɔtigiſſe i hierl'm
vel iudea. qꝛ rex
āntioch⁹ nō legit̄
ibi rediſſe poſtq̄
inde receſſerat fa
cta ſtrage ppl'i ⁊
ſpoliatiōe tēpli:
vt hi. ſ. c. v. ꝓpt̄
qd vī h̄ ɔtigiſſe
in antiochia ſeu
aliq̄ alia ciuitate
notabili ad quā
venerat edictum
reg̃ d̄ cōpulſiōe
iudeoꝝ ibidē ha
bitantiū ad ritū
gentiliū. vt hi. c.
pce. b Fla-
gris ⁊ taureis cru
ciatos. flagꝝ fla
gri ē ſūmitas vir
gulaꝝ adinuicē
ligatarus q̄ facit
ſtrepitū pcutien
do ⁊ pruritum p

⁊ ſi i pñti tp̄e ſupplicijs hominū
eripiar: ſ; manū oipotētis nec vi-
uus nec defūctus effugiā. Quā-
obrē[a] fortiter vitā excedēdo: ſene
ctute[b] qdē dign⁹ appebo: adole-
ſcētib⁹ aūt exemplū forte relinq̄;
ſi ꝓmpto aīo ac fortiter pro[c] gra-
uiſſimis ac ſctiſſimis legib⁹ ho-
neſta morte pfungar. Hijs dictis
ɔfeſtim ad ſuppliciū trahebatur
Hi aūt q eū ducebāt: ⁊ paulo aū
fuerāt mitiores: in irā ɔuerſi ſunt
ꝓpter ſmões ab eo dictos: q̄s il-
li p[d] arrogantiā ꝓlatos arbitrabā
tur. Sz cū plagis pimeret̄: inge-
muit ⁊ dixit. Dñe q habes ſcām
ſciam māifeſte tu ſcis qꝛ cū[e] a mor
te poſſem liberari: duros[f] corpis
ſuſtineo labores ſm[g] aīam vo pp
timorē tuū libēter[h] hec patior: ⁊
iſte qdē; hoc mō vita deceſſit nō
ſolū iuuenib⁹: ſ; ⁊ vniuerſe genti
memoriā mortis ſue ad exēplum
ꝟtutis ⁊ fortitudinis derelinquēs.

Capitulum ſeptimum.

Contigit[a] autem ſeptem fra
tres vna cum matre appre-
henſos cōpelli a rege edere ɔtra
phas carnes porcinas flagris[b] ⁊
taureis cruciatos. Un⁹[c] aūt ex il
lis q erat prim⁹ ſic ait. Quid q̄ris
⁊ qd vis diſcere a nob: Parati[d]
ſum⁹ mori magis q̄z pñas dei le-
ges puaricari. Irat⁹ itaq; rex iuſ-
ſit ſartagies ⁊ ollas eneas ſuccēdi
qb⁹ ſtati; ſuccēſis iuſſit[e] ei q prior
fuerat locut⁹ āputari linguā: ⁊ cu
te capitis abſtracta ſūmas q̄; ma
nus ⁊ pedes ei pcidi: ceteris eius
frīb⁹ ⁊ mr̄e inſpiciētib⁹. ⁊ cū iā p
oīa inutilis fact⁹ eſſet: iuſſit[f] igne;
admoueri ⁊ adhuc ſpirantē torre
ri in ſartagine: i q cū diu cruciaret̄
ceteri vna cū mr̄e inuicē ſe horta-
bant̄ mori fortiter dicētes. Dñs
de⁹ aſpiciet ꝟitatē ⁊ ɔſolabit̄ i no
bis: quēadmodū[g] in ꝓteſtatione
cātici declarauit moyſes: ⁊[h] in ſer
uis ſuis ɔſolabit̄. Mortuo itaq;
illo primo hoc modo ſequentē;
deducebāt ad illudendum: ⁊ cute
capitis ei⁹ cū capillis abſtracta in
terrogabāt: ſi manducaret prius
q̄z toto corpe p mēbra ſingla pu-
niretur. At ille reſpondēs patria
voce dixit. Non faciā. Propter
qd ⁊ iſte ſequēti loco primi tormē
ta ſuſcepit: ⁊ in vltimo ſpiritu cō-
ſtitutus ſic ait. Tu[i] qdē; ſceleſtiſ-
ſime in pſenti vita nos perdis: ſ;
rex mundi defunctos nos ꝓ ſuis
legibus eterne vite reſurrectione
ſuſcitabit. Poſt[k] hunc terti⁹ illu
ditur: ⁊[l] linguā poſtulatus cito ꝓ
tulit: ⁊ manus ɔſtanter extendit:
⁊ cū fiducia ait. E celo iſta poſſi-
deo: ſed ꝓpter dei leges nūc hec
ipſa deſpicio: qm̄ ab ipſo me ea re
cepturū ſpero: ita vt rex ⁊ q cū ipo
erāt mirarent̄ adoleſcētis animū
qꝛ tanq̄z nihil duceret cruciatus.
Et[m] hoc ita defūcto: quartū; ve-
xabant ſimiliter torquētes: ⁊ cum
iā eſſet ad mortē ſic ait. Poti⁹ eſt
ab hominib⁹ mori datos ſpe; ex
pectare a deo: iter; ab ipſo reſuſci
tandos. Tibi[n] eīm reſurrectio ad
vitā nō erit. Et[o] cū; admouiſſent
qntum: vexabant[p] eū: at ille reſpi
ciens in eū dixit. Poteſtatē inter
hoīes habens cū ſis corruptibi-
lis: facis[q] quod vis. Noli[r] aūt pu-
tare gen⁹ noſtrum a deo eſſe dere
lictū. Tu[s] aūt patiēter ſuſtine: ⁊[t]
videbis magnā[v] poteſtatē ipſius:
qualiter[x] te ⁊ ſemen tuum torque
bit[y]. Poſt[z] hunc ducebāt ſextū;
⁊ is mori incipiēs ſic ait. Noli fru
ſtra errare. Nos[z] eīm ꝓpter noſ-
metipſos hoc patimur peccātes
in deū noſtrū; ⁊ digna admiratio
ne facta ſunt in nobis. Tu[a] aute;
ne exiſtimes tibi impune futurum
qꝛ cōtra deū pugnare tentaueris.

calefactiōis modū. taurea taurce. eſt flagellum de corio tauri factū.
c Un⁹ aūt. h̄ ɔñr ponit̄ ɔpulſio in ſpeciali: ⁊ p̄ ponit̄ afflictio fratris
pgeniti: q ꝓ ſe ⁊ alijs dixit. d Parati ſum⁹ ⁊c. i. a deo datas pñi
bus nr̄is in mōte ſynai e Juſſit ei q̄ prior fue. lo. ⁊c. ꝓpt̄ ꝟitatꝭ ɔfeſ
ſionē. f Juſſit ignē admoueri. i. exhiberi ſeu apponi. g Quē
admodū p ꝓteſta. cāti.
⁊c. Deutro. xxxij.
h Et in ſuis ſuis ⁊c.
mortuo itaq;. h̄ ɔñr po
nit̄ afflictiō ſcdi. ⁊ p; ſra
vſq; ibi. patria voce dixit
. i. ſm doctrinā ſcōꝝ pa
trū. i Tu q̄dē ſcele
ſtiſſime. i. in ſupmo ĝdu
ſcelerꝭ exñs k Poſt
hunc terti⁹. h̄ ponit̄ tor
mētatio tertij. l Et
linguā poſtular⁹ ⁊c. nō
abhorrēs ei⁹ paſſiones
ꝓpter diuine legꝭ obſer
uantiā. cetera patent
m Et h̄ ita defuncto. h̄
ponit̄ vexatio q̄rti. ⁊ p;
vſq; ibi n Tibi eīm
reſurrectio ⁊c. ſ; eīm oēs
in fine mūdi reſurgant
imortales: qꝛ tunc ceſſa
bit ĝñatio ⁊ corruptio:
tñ ſoli boni reſurget ad
vitā imortalē q̄ erit per
gl̄iam aīe redūdātē ad
corp⁹ p dotē impaſſibi
litatꝭ. Corpa vo maloꝝ
erūt imortalia vt ſemp
cruciēt̄ igne gehēne vt
hi Math. xxv. que eſt
mors ſcda Apoc. xx.
o Et cū admouiſſēt. h̄
ponit̄ tormētatio q̄nti
cū dī. ⁊ cū admouiſſent
. i. applicaſſent q̄ntum.
p Uexabāt eū. fili mō
ſic pcedēres. q Fa
cis qd vis. volūtate ne-
q̄ſſima. r Noli aūt
putare gen⁹ nr̄m ⁊c. eo
qꝛ pmittit nos a te cru-
ciari. qꝛ h̄ fac̄ ad augm̄
tū meriti nr̄i s Pa
tiēter ſuſtine. i. modicū;
expecta. ita qꝛ ſi patien
ter nō eſt nota ꝟtutꝭ: ſed
breuitatꝭ vite tp̄alis: iō
ſubdit̄. t Et videb
cito. v Magnā po
teſtatē ipſi⁹. cui nō pōt
reſiſti. x Qualit̄ te
⁊ ſemē tuū. i. imitatores
tuos. y Torq̄bit.
eternalr̄. in gehēna.
z Poſt hūc. h̄ ɔñr po-
nit̄ vexatio ſexti. ⁊ pa;
vſq; ibi z Nos eīm
ꝓpt̄ noſmetipſos ⁊c. ſ;
eīm ſancti eſſent ⁊ inocē
tes: tñ ɔfitent̄ ſe pati ꝓ
pter peccata: iputantes
ſibi alioꝝ delicta: eo qꝛ
eſſent de eodē pplo: ⁊ ſi
milit̄ facit Daniel. ix. c.
a Tu aūt ⁊c. ɔ deū ⁊c.
ei⁹ cultū auferēdo ⁊ ei⁹

ppl'm crudelit' occidēdo. b Sup̄ modū.h' est p's septia in q̄ īnpo nit' mris ꝯstātia cū dī. Sup̄ modū aūt mr̄ mirabilis.nā antea nō le git' fuisse aliq̄ tāte ꝯstātie c Que peuntes se.filios.q̄tū ad vitā p̄ntem:s; saluatos q̄tū ad futurā:iō subdit' d Bono aīo ferebat ꝓpt' spem.s.altern' vite. e Singulos aūt illoꝝ ⁊c̄.i.scōꝝ patrū do ctrine ꝑsona.iō subdit'.

magno feruore nō expectauit finē v̄boꝝ matris cōplete. d Que sustinet'.i.differt' vexare sub spe vana ꝙ debeam regi obedire. e Nos eni ꝑ peccat' nr̄is ⁊c̄.exponat' sic.s.desertoꝛ fr̄e. f Dn̄s de' nr̄ modicū est ira.naz oīs pena in p̄senti modica est respectu future g Noli frustra extolli ⁊c̄.sic h' libri correcti.q.d.

f Repleta sapīa.scōꝝ patrū g Et feminee cogitatōi.q̄ est de mollicie ⁊ remissione.
h Masculinū animuz īferēs.q̄ tēdit ad ardua ⁊ difficilia. i Dixit ad eos ex magno feruo re. k Nescio q̄lr ⁊c̄ tūc eni appet puer esse i vtero mr̄is qn̄ incipit se mouere:mot' aūt ⁊ sensus sunt ab aīa q̄ est in puero p īfusionē. mod' aūt īfusiōis est soli deo cognit':ideo subditur.
l Neq; enī ego spm̄.i. aīam intellectiuaz q̄ est spūalis nature.
m Et aīam.i. potentiā sensitiuā q̄ est ipsi' con iūcta. n Et vitā;i. opatiōes vite. o Et singloꝝ ⁊c̄.q: v̄tus formatiua nō est a mr̄e sed a pr̄e:⁊ illa nihil agit nisi in v̄tute p̄me cause:iō subdit'. p Sed eni mūdi creatoꝛ ⁊c̄.⁊ p; ex dict' vsq; ibi q Sic nūc vosmetipsos despicitis.q̄tū ad vitā corpalem r Antioch' aūt.h' est octaua p's i q̄ ponit' martyriū septimi p̄mitit' tn̄ ei' ꝑsuasio: scōo ponit' ei' vexatio: ibi.Cū h' illa.circa primus p̄ ponit' ꝑsuasio a rege:cū dī. r Antioch' aūt ꝯtēni se arbitratus.p dictos filios q̄ dicebāt eū scelestū ⁊ incēdio gehēne reseruatum.
s Simul' ⁊ exprobrant' ⁊c̄.q: vocē dictoꝝ fratrꝝ reputabat despectā:sic ꝑsonas eo despicabiles reputabat.⁊ sic dupliciter rōe reputabat se ꝯtēptū scz rōe v̄boꝝ ⁊ ꝑsonaꝝ despicabiliū. t Cū adhuc ⁊c̄.vt saltē illū suparet. v Nō solus v̄bis boꝛ.⁊c̄.⁊ pa; lr̄a vsq; ibi. x Cū aūt mult'.h' ponit' ꝑsuasio iuuenis a mr̄e q̄ ꝓmisit suasurā se filio suo ⁊ verū dixit.q: ꝑsuasio absoluta sic est ista:intelligēda est de bono.iō subdit'.

Supra^a modū aūt mr̄ mirabilis ⁊ bonoꝝ memoria digna:q̄^c peūtes septē filios sub vni' diei tpe ꝯspiciens bono^d aīo ferebat pp̄ spem quā in deo hēbat:singulos^e illoꝝ hortabat' voce p̄ria fortiter repleta^f sapīa:⁊^g feminee cogitatōi masculinū^h animū inserens dixit ad^i eos. Nescio^k q̄liter in vtero meo appuistis:neq;^l eni ego spūz ⁊^m aīaz donaui vob' ⁊^n vitā:⁊^o singloꝝ mēbra nō ego ipsa cōpegi. S;^p eni mūdi creatoꝛ q formauit hominis natiuitatē:q q; omniū inuenit originē:⁊ spiritū vob' iterꝝ cū misericordia reddet ⁊ vitā:sic^q nūc vosmetipsos despicitis pp̄ leges ei'. Antiochus^r aūt ꝯtēni se arbitrat' si' ⁊^s exprobrātis voce despecta:cū^t adhuc adolescētioꝛ superesset:nō^v solū v̄bis hortabat':s; ⁊ cū iuramēto affirmabat diuitem se ⁊ beatū facturū ⁊ trāslatū a patrijs legib' amicū habituꝝ:⁊ res necessarias ei p̄biturꝝ S; ad hec cū adolescens neq̄q; inclinaret' vocauit rex mr̄em ⁊ suadebat ei vt adolescēti fieret i salutē. Cū^x aūt multis eā v̄bis esset hortat':ꝓmisit suasurā se filio suo. Itaq; iclinata ad illū irridēs^y crudelē tyrānū:ait patria voce. Fili mi miserere mei q te in vtero nouē mēsib' portaui: ⁊ lac triēnio dedi ⁊ alui:⁊ in etatē istā pduxi. Peto nate vt aspicias ad celū ⁊ terrā ⁊ ad oīa q̄ i eis sūt: ⁊ intelligas q: ex nihilo fecit illa deus ⁊ hominū gen':ita fiet vt non timeas carnificē istū:sed^z dign' fratrib' tuis effect' p̄ticeps suscipe mortē:vt^a in illa miseratiōe cū^b fratrib' tuis te recipiā. Cū^c hec illa adhuc diceret:ait adolescēs. Quē^d

sustinetis: Nō obedio p̄cepto regis:s; p̄cepto legis que data ē nobis p moysen. Tu v̄o q inuētoꝛ oīs malicie fact' es in hebreos:nō effugies manū dei. Nos^e eni pro peccatis nr̄is hec patimur. Et si nob' ꝓpter increpationē ⁊ correptionē dn̄s^f de' nr̄ modicū irat' ē s; iterꝝ recōciliabit' suis suis. Tu aūt o scelestē ⁊ omniū hominū flagitiosissime. Noli^g frustra extolli vanis speb' i suos ei' inflāmat'. Nōdū eni oīpotētis dei ⁊ oīa inspiciētis iudiciū effugisti. Naz^h fr̄es mei modico nūc dolore sustē tato:sub^i testamēto eterne^k vite effecti sūt:tu v̄o iudicio dei iustas supbie tue penas exolues Ego aūt sic ⁊ fr̄es mei aīaz ⁊ corp' meum trado ꝓ p̄rijs legib':inuocās^l deū maturi' gēti nr̄e ꝓpitiū fieri:teq;^m cū tormētis ⁊ v̄berib' ꝯfiteri: ꝙ ipse ē de' sol'. In me v̄o ⁊ i fr̄ibus meis desinet oīpotentis ira:q̄ sup oēs gen' nr̄m iuste supducta ē Tūc rex accēsus ira:in hūc super oēs crudeli' deseuit:idigne ferēs se derisū. Et hic itaq; mūdus obijt p oīa in dn̄o ꝯfidens. Nouissime aūt p' filios ⁊ mr̄ ꝯsūpta est. Igit' d' sacrificijs ⁊ de nimijs crudelitatib' satis dcm̄ ē .viij.

Iudas^a v̄o machabe' ⁊ q cū illo erāt itroibāt latēter i castella:⁊^b ꝯuocantes cognatos ⁊ amicos.⁊^c eos q pmāserant in iudaismo assumētes:eduxerūt ad se sex milia viros. Et^d inuocabāt dn̄z vt respiceret in ppl'm q ab oīb' calcabat':⁊ miseret' tēplo qd̄ ꝯtaminabat' ab impijs. Miseret' etiā et terminio ciuitatis q̄ esset ilico cōplanāda:⁊ vocē sanguinis ad se

non p̄tinges ad illud qd̄ speras dei iudicio impedit'. h Naz fr̄a. mei mo. ⁊c̄. respectu doloris futuri i Sub testō.i. ꝓmissiōe futura k Eterne vite effecti st̄. quā sine dubio consequentur.
l Inuocās deū maturi'.i. cū pōdere affectus.
m Teq; cū tormēt' ⁊c̄.in h' v̄ꝓphetice loq̄.q: sic fuit impletū de futuro.vt p; j.ix.c.cetera patēt.

Caplm.viij.

Iudas vero Descripta iudeoꝝ tribulatōe p regē antiochū h' ꝯn̄r describit' liberatio p iudā machabeū. Circa quā p̄ ponit' liberatio ppl'i.secundo purgatio tēpli.x.ca. Prima in duas.q: p̄ ponit' libatio ppl'i a reg' duob'.secūdo a persona ei' sequēti cap. p̄ma adhuc in duas.q: p̄ ponitur inde ꝑsperatio. scōo p̄cipiū antiochi debellatō ibi. Uidēs autē philipp'. Circa p̄mū dicitur.
a Iudas vero machabeus ⁊c̄, ab aduersarijs occupata.nō eni habebāt tantū ppl'm ꝙ possent potēter cōmittere bellum.
b Et ꝯuo. cog. d' q̄bus mag' cōfidebāt ⁊ q̄ ad h' erāt mag' p̄ni.
c Et eos q̄ per. ⁊c̄.nā ad pugnā dū ꝑ lege erant

gēda est de bono.iō subdit'. y Irridēs crudelē tyrannū.q: ꝑsuasio sua erat ad v̄tut' bonū.⁊ p; lr̄a vsq; ibi. z S; dign' ⁊c̄.i.coꝛū ꝯsoꝛtio p palmā martyrij. a Ut in illa miseratiōe.q̄ fiet sanct' in resurrectiōe. b Cū frib' ⁊c̄.ad augmentū glīe vestre ⁊ mee c Cū h' illa adhuc diceret.h' ꝯn̄r ponit' ei' vexatio cū dī. Cū h' illa diceret,ex

voluntarij. d Et inuo.do.⁊c̄.sine cui' auxilio nō poterāt resistere aduersarioꝝ numero allegātes ad h' rōes ex pte ppl'i cōculcati ⁊ tēpli ꝯtaminati ⁊ ciuitat' delete ad cultū dei:⁊ sanguinis inocētis effusi:⁊ noīs sui blasphemati:⁊ patet lr̄a vsq; ibi.
e Intolerabilis gētib' efficiebat',q: nō poterāt ipsi' ipet' su

clamãtis audiret: memoraret̃ q̃ꝫ
iniq̃ſſimas mortes puulorꝝ innocẽ
tũ: ⁊ blaſphemias noĩ ſuo illatas
⁊ indignaret̃ ſup his. At macha
beꝰ ꝯgregata multitudie itolerabi
lis[e] gẽtibꝰ efficiebat̃. Ira[f] enĩ dñi
i miſericordiã ꝯuerſa ẽ. Et[g] ſupue
niẽs caſtell' ⁊ ciuitatibꝰ iprouiſis:
ſuccẽdebat eas: ⁊ opportuna loca
occupãs nõ paucas hoim ſtrages
dabat: maxie[h] aũt noctibꝰ ad hu
iuſcemodi excurſus ferebat̃: ⁊ fa
ma vtutis eiꝰ vbicũqꝫ diffũdebat̃
Vidẽs[i] aũt philippꝰ paulatiꝫ vi
rũ ad ꝓfectũ venire ac frequẽtiꝰ
res ei cedere ꝓſpe: ad ptolomeũ
ducẽ celeſſyrie ⁊ phenicis ſcripſit
vt auxiliũ ferret regis negociis. at
ille velociter miſit[k] nichanorẽ pa
trocli de[l] primorib' amicũ: dãs[m] ei
d' permixtis gẽtibꝰ armatis: nõ mi
nus viginti milibꝰ vt vniuerſoꝝ iu
deoꝝ genus deleret: adiũcto ei ⁊
gorgia viro militari ⁊ i bellicis ex
pertiſſimo. Cõſtituit[n] aũt nicha
nor[o] regi: vt[p] tributũ qđ romanis
erat dandũ: duo milia talẽtoꝝ de[q]
captiuitate iudeoꝝ ſuppleret. Sta
timqꝫ ad maritimas ciuitates mi
ſit ꝯuocãs ad coẽptionẽ iudaicoꝝ
mãcipioꝝ: ꝓmittẽs ſe nonagita[r]
mãcipia talẽto diſtractuꝝ[s]: nõ re
ſpiciẽs ad vindictã q̃ eũ ab oipo
tẽte eſſet ꝯſecutura. Iudas[t] autẽ
vbi cõpit: idicauit his q ſecũ erãt
iudeis nichanoris aduẽtũ. Et[u] q

bus q̃dã formidãtes: ⁊[x] nõ credẽ
tes dei iuſticie in[y] fugã vertebant̃
alij[z] vo ſi q d' his ſuperant: venie
bãt[a] ſilqꝫ[b] dñm depcabant̃ vt eri
peret eos ab impio nichanore q[c]
eos priuſqꝫ in cominꝰ veniret vẽ
diderat[d]. Et[e] ſi nõ ꝓpter eos: ꝓ
pter[f] teſtamentũ qđ erat ad pres
eoꝝ: ⁊[g] ꝓpter inuocationẽ ſancti
⁊ magnifici nomis eiꝰ ſup ipſos.
Cõuocatis[h] ãt machabeꝰ ſeptẽ[i]
milibꝰ q cũ ipſo erãt rogabat[k] ne
hoſtibꝰ recõciliarẽt̃: neqꝫ[l] metue
rent iniq̃ venientiũ aduerſũ ſe ho
ſtiũ multitudinẽ: ſed[m] fortiter cõ
tenderent ante[n] oculos hñtes[o] cõ
tumeliã que loco ſancto ab his in
iuſte eſſet illata. Itẽqꝫ[p] ludibrio
habite ciuitatis iniuriaꝫ: adhuc[q]
etiaꝫ veterum inſtituta conuulſa.
Nã[r] illi quidẽ armis confidunt
ait ſimul ⁊ audacia: nos[s] aũt in oi
potente dño qui poteſt ⁊ venien
tes aduerſum nos ⁊ vniuerſũ mũ
dum vno nutu delere: confidimꝰ
Admonuit[t] ãt eos ⁊ d' auxilijs dei
que facta ſunt erga parẽtes ⁊[u] q
ſub ſennacherib centũ octoginta
q̃nqꝫ milia perierũt: ⁊[x] d' plio qđ
eis aduerſus galathas fuit in ba
bylonia: vt oẽs vbi[y] ad rẽ ventũ
eſt macedõibꝰ[z] ſocijs heſitãtibꝰ:
ipſi[b] ſex milia ſoli peremerũt[c] centũ
viginti milia ꝓpter auxiliũ illis da
tũ de celo: ⁊[d] beneficia ꝓ his plu
rima ꝯſecuti ſũt. His vbis ꝯſtã

ſtinere. ⁊ ſubdit̃ cã cũ dĩ. f Ira enĩ dñi in mi. ꝯuer. eſt. ⁊ ſic habebãt auxiliũ dei. g Et ſupueniẽs ca. ⁊c. ſ. ab aduerſarijs q̃ nõ ꝓuiderãt ſibi ꝯ aduentũ ipſiꝰ. h Maxie aũt noctibꝰ. q: tũc hoſtes minꝰ poterãt ſibi ꝓuidere. i Vidẽs aũt Hic ꝯñr deſcribit̃ p̄ncipũ regꝭ debellatio: ⁊ p̄ ponit̃ belli apparatus. ſcđo aſſiſtẽtia ibi. ad h' ẽt p̄ma in duas: q: p̄ d'ſcribit̃ apparatꝰ ex pte gentilium. ſcđo ex pte iudeoꝝ: ibi. Iudas aũt Circa p̄mũ d'. i Videns aũt philippꝰ. quẽ. ſ. rex antiochus reliq̃rat hieroſolymis ad affligẽdũ pplm iudeoꝝ. vt hĩ. ſ. v. ca. ⁊ dicũt aliqui q iſte ẽ philippꝰ ille de q̃ dĩ i fine ca. ſeq̃n. q transferebat' corpus antiochi defuncti. ſꝫ h' nõ vĩ vex. ꝓ q: iſte erat in hieruſlm: ali' ãt in pſide cũ antiocho rege qñ fuit illud bellũ. ſcđo q: iſte fuit phriges gñe. vt hĩ. ſ. v. ca. aliꝰ vo collactaneꝰ. vt hĩ i fine ſeq̃n. ca. cete repatẽt vſqꝫ ibi. k Miſit nichano. patrocli. ſ. filiũ. l De primoribꝰ amicum ſic hñt libri correcti erat enĩ d' principalibꝰ amicis ſuis. m Dãs ei de pmi. gẽ. ⁊c. erant enĩ collecti de diuerſis locis ⁊ ciuitatibus n Cõſtituit aũt .i. firmit̃ ꝓmiſit. o Nichanor regi. i. locũ regꝭ i h' tenenti. nam rex erat i pſide vt dĩctũ eſt p Ut tributũ ⁊c. erat enĩ rex antiochꝰ tũc tributarius romanoꝝ. q De capti. iu. ſup. i. de p̃cio iudeoꝝ q̃s in ſuos ⁊ ancillas vẽderet. iõ ſubdit̃. Statimqꝫ ad maritimas ⁊c. s. ꝑ li. iij. ca. nõ dĩ q miſerit: tñ dat̃ intelligi p h' q dĩ. Et audierũt mercatores ⁊c. r Nonaginta mãcipia talẽto. ſ. vno. s Diſtractuꝝ. dĩ aũt mãcipiũ q̃ſi manu captũ. q: p bellũ capiebant̃: ⁊ in ſuos vendebant̃ ſeu redigebant̃. t Iudas aũt. h' ꝯñr deſcribit̃ apparatꝰ belli ex pte iudeoꝝ: ⁊ p̄ ponit̃ aliq̃ꝝ puſillanimitas cũ dĩ. u Et q̃bꝰ q̃dã formi. magnitudinẽ ⁊ fortitudinẽ exercitꝰ venientis a nichanore. x Et nõ cre. dei iu. i. minꝰ debito ꝯfidentes de auxilio diuio. ⁊ ſic nõ credebãt diuie iuſticie. q: nõ credebãt q deꝰ faceret iuſticiã. i. vidictã de aduerſarijs eoꝝ y In fugã vte. ſubtrahentes ſe occulte de ſocietate iude. z Alij vo. h' ꝯñr ponit̃ alioꝝ aioſitas. ⁊ p̄ in gñali. ſcđo ipſius iude in ſpẽali: ibi. Cõuocat̃ aũt. Circa p̄mũ dĩ. z Alij vo ⁊c. accipit̃ h' ſi ꝓ q: q: cũ iuda remãſerũt. vij. milia. vt hĩ. j. a Veniebant cũ iuda ad pugnandũ. b Silqꝫ do. depca. magꝭ inniteẽtes diuine ꝓtectiõi q̃ ſue vtuti. c Qui eos priuſqꝫ in comi. veni. i. p'uſqꝫ ad bellandũ appropinq̃ret. d Vẽdiderat. vt p̄dictũ eſt. e Et ſi nõ ꝓpter eos. i. ꝓpt̃ eoꝝ merita eriper eos a nichanore: ſaltẽ h' faceret f Propt̃ teſtm̃ ⁊c. i. ꝓpter ꝓmiſſionẽ factã a deo pr̃ibus ſanctꝭ de cõſuatiõe ſemis eoꝝ. vel alit̃ f Propt̃ teſtm̃ ⁊c. i. ꝓpt̃ legẽ datã pr̃ibus. quas volebat deſtruere totalit̃ antiochꝰ vt pꝫ ex ſup̄dictꝭ ⁊ ſimiliter volebat h' facere ducẽs eiꝰ g Et ꝓpter inuocationeꝫ ⁊c. q: dicebant̃ p̄ gentibꝰ ceteris dei pplus h Cõuocat̃ ãt. h' ꝯñr ponit̃ aioſitas iude in ſpẽali: ⁊ p̄ ſuos aiando. ſcđo exercitũ ordinãdo. ibi. Conſtituit itaqꝫ. Pria i duas. q: p̄ iudas ſuos animat rõibꝰ. ſcđo exẽplis ibi. Admonuit aũt. Circa p̄mũ dĩ. h Conuoca. aũt macha. vt eẽntes ꝓpe magꝭ intelligerent eiꝰ vba. i Septẽ milibꝰ. ꝑ Machab iiij. dĩ q fuerunt tantũ tria milia. dicẽdũ q ibi loq̃t̃ d' ſufficiẽter armatis. vñ ibidẽ ſubdit̃. q̃ tegumẽta ⁊ gladios nõ habebãt. ſ. ad armandũ pl'es ſufficiẽter. ſꝫ multi ex magno deſiderio mori ad pugnandũ ꝓ pr̃ia ⁊ lege dei fuerũt ibi q̃ſi inermes. ⁊ maxie q: dixerat iudas meliꝰ ẽ mori q̃ videre mala gẽtis ⁊ ſcõꝝ. ⁊ ſic in vniuerſo fuerũt ſeptẽ milia vt hic dĩ. ⁊ p̄ allegat rões ſumptã ex pte aduerſarioꝝ cũ dĩ. k Rogabat ne hoſ. recõ. reddẽdo ſe eis ſub aliq̃bꝰ ꝯditõibꝰ l Neqꝫ metu ⁊c. q. d. in ſuis iniq̃tatibꝰ capient̃ ſcđo adducit̃ rõ ex pte dei cũ dĩ m Sꝫ for. ꝯtẽderẽt. dimicando. n Añ ocu. mẽtis. o Hñtes ꝯtumeliã ⁊c. vñ. ſ. ꝑ li. iij. c. vbi tãgit̃ iſta materia dixit iudas. Meliꝰ eſt nob' mori in bello q̃ videre mala gẽtis nr̃e ⁊ ſcõꝝ p Itẽqꝫ ludi. ha. ciui. ſ. hierlm ad dei cultũ electe q Adhuc ẽt vete. ⁊c. hẽbant enĩ iudei aliq̃s ordinatões cͥ legẽ moyſi factas a ſeniorib' ꝓpt̃ bonũ regimẽ ppli. tertio ponit̃ rõ ex pte auxilij cũ dĩ. r Nã illi q̃ ⁊c. i. tñ in vtute hũana q̃ ẽ defectiua. s Nos aũt in oipo. do. cuiꝰ vtꝰ eſt firmitas infinita. t Admonuit aũt. h' iudas ſuos aiat exẽplis: cũ dĩ. t Admonuit aũt ⁊c. In exitu iſrl' de egypto. Exod. xiiij. c. u Et q ſub ſennacherib ⁊c. ab angelo dei pcuſſa. vt hĩ. iiij. Reg. xix. ca. x Et de p̄. ⁊c. iſtud bellũ nõ hĩ in ſcptura ſacra: nec alibi potui repire ꝓpt̃ qđ nõ poſſũ dicere niſi illud qđ h' ẽ in textu y Vbi ad rẽ vẽ. i. ad pugnãdũ actu. z Macedõibꝰ ſo. i. in eodẽ exercitu exñtibꝰ cũ iudeis a Heſitãtibꝰ. i. formidãtibꝰ pugnare. b Ipſi ſex milia ſoli. ſ. iudei. c Peremerunt centũ. xx. milia. nõ ꝓpria vtute ſꝫ diuia. d Et bñficia ꝓ his

ſūt ⁊ ꝑ legib⁹ ⁊ patria mori pati. Cōſtituit itaq₃ f̄res ſuos duces vtriq₃ ordini ſymonē ⁊ ioſephū ⁊ iōathā ſubiectis vnicuiq₃ millenis ⁊ qngētenis: ad hoc et ab Eſdra lecto illis ſcō libro: ⁊ dato ſigno adiutorij dei: in p̄ma acie ipſe dux cōmiſit cū nichanore: et facto ſibi adiutore oīpotēte: inter fecerūt ſup nouē milia hominū: maiorē aūt ptē exercit⁹ nichano ris vulnerib⁹ debilē factā: fugere cōpulerūt. Pecunijs vō eorū q ad emptionē ipſor̄ venerāt ſublatis: ipſos vſq₃q₃ pſecuti ſunt ſ₃ reuerſi ſūt ora ꝯcluſi. Nā erat añ ſabbatū quā ob cauſā non pſe uerauerūt inſequētes. Arma v̄ at ipſor̄ ⁊ ſpolia ꝯgregātes: ſabbatū agebāt bñdicētes dñm q liberauit eos i iſto die: miſericordie initiū ſtillās in eos. Poſt ſabbatū vō debilib⁹ ⁊ orphanis ⁊ viduis diuiſerūt ſpolia ⁊ reſidua ipſi cū ſuis habuere. His itaq₃ geſtis ⁊ cōiter ab oīb⁹ facta obſecratione miſericordē dñm poſtulabāt vt i fi nē ſuis ſuis reconciliaret. Et ex his q cum thimotheo ⁊ bachide erāt ꝯtra ſe ꝯtēdētes ſuper vigin ti milia interfecerūt: ⁊ munitiōes excelſas obtinuerūt: ⁊ pl'es p̄das diuiſerūt equā portionē debilib⁹ pupill' ⁊ viduis ſ₃ ⁊ ſenioribus faciētes. Et cū arma eor̄ diligēter collegiſſent oīa ꝯpoſuerūt i locis oportunis. Reſidua vero ſpolia hieroſolymā detulerūt: ⁊ philarchē q cū thimotheo erat iterfece rūt virū ſceleſtū: q in mltis iudeos affixerat: ⁊ cū epichinia agerent in hieroſolymis eos q ſacras ianuas incēderūt .i. caliſthenē cū in qddā domiciliū refugiſſet incē derūt: digna eis mercede ꝑ ipie tatib⁹ ſuis reddita. Facinoroſiſſi mus aūt nichanor q mille nego ciātes ad iudeor̄ vēditionē addu xerat: hūiliat⁹ auxilio dñi ab his q̄s n. ſe eſtimauerat depoſita veſte glīe ꝑ mediterranea fugiēs ſolus venit antiochiā ſūmā infeli citatē de interitu ſui exercit⁹ cōſecut⁹. Et q ꝓmiſerat romanis ſe tributū reſtituere de captiuitate hieroſolymor̄ p̄dicabat nūc ꝓtectorē deū hr̄e iudeos: ⁊ ob ipſū inuulnerabiles eſſe eo q ſequerē tur leges ab ipſo ꝯſtitutas:

Capitulum .ix.

Odem tpe

antioch⁹ inhoneſte reuerte bat de pſide. Intrauerat eī in eā que dicit pſipolis: ⁊ tētauit expo liare tēplū ⁊ ciuitatē opprimere: ſ₃ multitudine ad arma ꝯcurrēte in fugā ꝯuerſi ſūt: ⁊ ita cōtigit vt antiochus poſt fugā turpiter rediret. Et cū veniſſ₃ circa egbathanā recognouit q erga nichanorē ⁊ timotheū geſta ſunt. Elat⁹ aūt in ira arbitrabat ſe iniuriā illor̄ q ſe fugauerāt poſſe in iudeos retorq̄re: ideoq₃ iuſſit agitari currū ſuū ſine intermiſſiōe agēs iter: celeſti eū iudicio purgēte eo q ita ſupbe locut⁹ eſt ſe ventūrū hieroſoly

plurima ꝯſecuti ſit a rege. Cōſequenter ponit admonitiōis effect⁹ cū dr. His vbis ꝯſtātes effecti ⁊c. e Cōſtituit itaq₃. h ꝯñr ponit exercit⁹ ordinationē: cū dr. Cōſtituit itaq₃ fratres ſuos duces. q: de eor̄ fortitudine ⁊ fidelitate ꝯfidebat mag. f Vtriq₃ ordini .ſ. equitū ⁊ peditū: tñ in qualib₃ etiā acie erāt aliq eqtes ⁊ pedites. ⁊ h ſm doctri nā vegetij ii. de re milita ri. potiſſime qñ bellū cō mittit in loco aſpo vbi eqtes nō pñt bene ꝯiū gi. g Symonē ⁊ io ſeph ū ⁊ ionathā m. ſ. p li. ij. ca. vbi ponunt fra tres iude: nō noiat ibi aliq̄s ioſeph⁹. ꝑpt qd dicūt aliq q iſte nō fuit frater carnalis iude ſed tñ legal: vt eadē lege vl' h ꝯ eaſ cognatōe. ſ₃ nō ē viſile q int duos fra tres iude carnales. ſ. ſy monē ⁊ ionathā ponat tur tanq₃ frat ei⁹ ali⁹ q tñ ſit extrane⁹. ꝑpt qd videt meli⁹ dicendū q iſte fuit frat carnalis iu de. q p li. noiat eleazar⁹ Vñ. xij. li. antiq̄tatis iu daice dr q iſte eleazar⁹ cognominat⁹ eſt ſaph⁹ ⁊ vt idē nomē qd Ioſe ph⁹: abbreuiatū tñ. ſic nichola⁹ p abbreuiatio nē aliqñ dicit cholaus
h Subiecti vnicui. mil. ⁊c. retinens in acie ſua duo milia qngentos.
i Ad h etiā. Poſtq₃ de ſcriptus eſt belli appararat⁹: h ꝯñr deſcribit cōflict⁹. ⁊ p ponit ꝯflict⁹ cū nichanore. ſcdo inter ponit ꝯflict⁹ cū thimotheo ⁊ bachide: ibi. Et ex his Tertio reuertitur auctor ad loquēdū de nichanoris ꝯfuſiōe: ibi. Facinoroſiſſim⁹ aūt ⁊c Prima adhuc in duas q: p ponit nichanoris debellatio. ſcdo grāru actio: ibi. Arma aūt. ex ca p̄mū dr. i Ad h etiā. ſ. ad bellandū viri liter. k Ab Eſdra lec. illis ſcō li. vt p̄cipit Deut. xx. Iſte eſdras ñ fuit ille q leges reparauit. nā ille mortuus fuerat diu ante. ſ₃ fuit vn⁹ d ſa cerdotib⁹ eiuſdē tñ nominis tpe iude. l Et dato ſig. adiu. dei. nō dr h q̄le fuerit. ſ₃ ꝓbabiliter pōt dici q fuit clangor ſacrar̄ tubar̄ in aggreſſu belli.
m In p̄ma acie ipſe dux ⁊c. ſ. iudas machabe⁹. n Interfecerūt ſu per. ix. milia. ſ₃ in p li. iiij. ca. dr q ceciderūt vſq₃ ad tria milia. Dicēdū q illa tria milia ceciderūt in p ꝯgreſſu belli. ⁊ in pſecutiōe fugientium tot alij ceciderūt. ita q in vniuerſo fuerūt. ix. milia ⁊ ampli⁹ vt h dicit cetera patēt vſq₃ ibi. o Sz reuerſi ⁊c. i. repſſi. nā imminebat hora de cima a q incipiebat obſuatio ſabbati. ſ₃ h nō videbat ipedire. q: ā. p li. ij. ca. iā erat declaratū q licitū erat eis in ſabbato bellare. Dicendū q verū eſt ſe defendēdo: nā h eſt neceſſitat. nō aūt inuadēdo ſeu perſequēdo. p Arma aūt. h ob victoriā ſubdit grār̄ actio cū ſubdit.
q Sabbatū agebāt. ab opib⁹ ſuilib⁹ q̄ſcendo ⁊ diuinis laudibus

vacādo. iō ſubdit. bñdicentes dñm r Poſt ſabbatū vō ⁊c. q: partē p̄de debilib⁹ ⁊ paupibus dederūt. cetera patent.
s Et ex his. Hic ꝯñr interponit de ꝯflictu cū timotheo ⁊ bachi de. q plen⁹ hr p li. v. c. vt tñ q iſte bachides ſit ali⁹ ab illo quē miſit demetri⁹ cū alchimo ꝯ iudeos. vt habet. ā. p li. vij. ca. nā plures erāt p̄nci pes ⁊ milites ei⁹ dē noīs: ſicut ⁊ mō. cetera patēt vſq₃ ibi t Et cū epichinia ⁊c. i. ſolēnitates de victorijs ꝯ timo theū ⁊ bachidē obtentis. ⁊ dicit ab epi qd eſt ſup ⁊ nicos qd ē vi ctoria. Vñ alia trāſlatio hz dicit victorie. vt dicit in gloſa.
v Eos q ſacras ianuas. ſ. tēpli.
x Incēderunt. ſ. caliſthenē: inter iſtos p̄ncipalem
y Cū in qddam domicilium refu giſſet. ꝑ ſui tuitione. z In cenderūt. ⁊ ſic pe na correſpondet culpe a Fa cinoroſiſſim⁹ ⁊c. Hic reuertit auctor ad loquēdū d ſup̄dicti nicha noris ꝯfuſiōe cū dicit b Qui mille negociātes ⁊c. i. multos ita q ponit h nume rus determinat⁹ ꝓ numero indet minato. ſic aliqñ fit in ſcriptura. ꝑ ut fuit oſtenſum in Apocalypſi.
c Hūiliat⁹ auxi lio dñi ab his. ſ. iudeis.
d Quos illos eſtimauerat. i. nulli⁹ eſſe vtut.
e Depoſita veſte glīe. ne cogno ſceret f Per mediterranea fu giēs. i. ꝑ loca oc culta g Sol⁹ venit antiochiā. i. cū valde paucis. h eñi mō dr p̄nceps ſolus qñ hz paucos ſecū. h Predicabat nūc ⁊c. h dicebat mag ad executionē ſui d ſua deiectiōe ⁊ exercit⁹ ſui debellatiōe q̄ ad ex altationē diuini noīs ⁊ cōmendationē diuine leg ⁊ obſeruato rum ipſius. Capitulum nonum.
Odē tpe. Deſcripta liberatōe ppl'i ab antiochi ducib⁹. Hic ꝯñr deſcribit liberatio ppl'i a ꝑſona ipſi⁹. ⁊ h p diuinā pcuſſio nē. Circa quā p ponit hui⁹ pcuſſiōis rō. ſcdo ipſa pcuſſio: ibi. Sz q vniuerſa. tertio pcuſſi humiliatio: ibi. Hinc igit. q̄rto hu miliati exterminatio: ibi. Igit homicida. Rō vō pcuſſiōis ātio chi fuit. q: nō ſufficiebāt ſibi mala q iudeis fecerat. vt pz ex ſup dictis. ſed cū h anhelabat ad gentē iudeor̄ totalit deſtruendā

⁊ ciuitatē dei hieꝛlm fundit⁹ ſubuertēdā. vt ſic repulſionē ſui d̄ pſide ⁊ debellationē ducū ſuoꝝ in iudeos vindicaret. ⁊ his di⸗ctis p̄z lr̄a pauc̄ excep̄t q̄ diſcurrēt b Que dr̄ pſipol. h̄ ē illa citas q̄ p̄ li. vi. c. dr̄ elymaida. ⁊ h̄ ꝓ p̄ noīe. ⁊ h̄ pſipol. eo ꝙ erat metropol pſidis circa egbātbanā. h̄ ē citas q̄ vocat̄ egbatbāiſ p̄ Eſdre. vi. ⁊ in iudith. p̄.

Uno mō ꝗ̄tum ad relaxationē pene corꝑalis: q̄ no ſemꝑ remittit̄ oīa tibus etiā vere penitētibus. Nā aliq̄n nō expedit eis. ⁊ ſic l̄z forſitan v̄e penituerit: tn̄ ꝗ̄tum ad euaſionē mortis corꝑalis non fuit miſicor diā ꝯſecut⁹. ſ̄z tn̄ ꝗ̄tum ad veniā peccatoꝝ. Alio mō etiā ꝗ̄tum ad re miſſionē peccatoꝝ q̄d tenet̄ cōmuniter dicēdo ꝙ ei⁹ pnīa nō fuit vera q2 nō fuit ꝓpt̄ offenſas dei: ſ̄z tn̄ ꝓpter euaſio⸗nem corꝑalis flagelli: ⁊ ſic nō fuit miſicordiam ꝯſecut⁹ ꝗ̄tum ad remiſ ſionē culpe nec pene. ce tera patent vſq̄ ibi.

c Celeſti ei⁹ ī. pur. i. īpellente. Ad cu⸗ius intelligētiā ſciendū ꝙ in hac feſtinatiōe duo erāt. ſ. intētio antiochi puerſa ad ppli delētionē ⁊ ciuitat̄ ſubuerſionē. ⁊ h̄ nō erat a deo īpellente q̄ nō eſt auctor mali culpe. ſed erat ab antiochi malicia. Aliud erat velocitat̄ motionis ad quā ſecutus fuit cāſus antiochi ⁊ ei⁹ ꝗ̄ſſatio ꝯuis. ⁊ h̄ fuit a deo īpellēte q̄ ē auctor mali pene. de quo dicit̄ Amos. iij. Non eſt malū in ciuitate q̄d non fecerit dn̄s.

d Sed q. h̄ ꝯn̄r ponit̄ āntiochi ꝑcuſſio: cū dicitur

e Percuſſit eū ⁊c. nā erat intra viſcera ⁊ mortu⁹ fuit ex ea. q̄ multis ⁊ nouis cruciatib⁹ ⁊c. vt. ſ. patuit in. vij. fratrib⁹ f Lic̄ ille ⁊c. ꝓpt̄ dictā plagā ī q̄ dn̄s addidit ſc̄dam cum ſubdit̄ g Cōtigit illū impetu ⁊c. ꝑ ꝓ̄ſtationes curr⁹ ex tali feſtinatione.

h Iſq̄ q̄ ſibi videbat̄ ⁊c. hyperbole eſt ad deſignandū ſupbie ſue magnitudinē i Manifeſtā dei v̄tutem ⁊c. ſ. facto ex duplici ꝑcuſſione.

k Ita vt de corpore impij v̄mes ⁊c. ex putrefactiōe inteſtinoꝝ. l Ac viuētēs in dolorib⁹ carnes ei⁹ ⁊c. ꝑ ſaniē apoſtematū. m Et q̄ pauloante ſydera celi ꝯtingere ⁊c. hyꝑbole eſt ad exꝓmendū eius ſuperbiam.

n Hinc igit̄. h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ ꝑcuſſi humiliatio. ⁊ p coꝛā deo. ſe cūdo coꝛā hoīb⁹ ibi. Sed nō ceſſantib⁹. Circa p̄mū dicitur

n Hinc igit̄ cepit ⁊c. ab alto ad infimū o Ad agnitionē ſui venire. q2 vexatio dat intellectū. Eſa. xxviij. cetera patēt vſq̄ ibi. p Orabat aūt h̄ ſce. dn̄m ⁊c. q̄d dupliciter pōt intelligi.

mā: ⁊ cōgeriē ſepulchri iudeoꝝ eā facturū. Sꝫ q̄ vniuerſa ꝯſpicit dn̄s de⁹ iſrl̄ ꝑcuſſit eū inſanabili ⁊ inuiſibili plaga. Ut ei finiuit hūc ipſū ſmonē app̄hendit eū dolor dir⁹ viſceꝝ ⁊ amara internoꝝ tormēta. Et q̄dē ſatis iuſte: qppe q̄ multis ⁊ nouis cruciatib⁹ alioꝝ toꝛſerat viſcera: l̄z ille nullo mō a ſua malicia ceſſaret. Sup hoc āt ſupbia replet⁹ ignē ſpirās aīo in iudeos ⁊ p̄cipiēs accelerari negociū ꝯtigit illū ipetu euntē d̄ curru cadere: ⁊ graui corꝑis colliſione mēbra vexari. Iſq̄ q̄ ſibi videbat̄ etiā fluctib⁹ maris impare: ⁊ ſupra hūanū modū ſupbia repletus: ⁊ montiū altitudines in ſtatera appēdere: nūc hūliat⁹ ad terrā in geſtatorio portabat̄ manifeſtā dei v̄tutē in ſemetipſo ꝯteſtās ita vt de corꝑe ipij v̄mes ſcaturirent: ac viuētes in dolorib⁹ carnes ei⁹ effluerēt odore etiā illi⁹ ⁊ fetore exercit⁹ grauaret̄ Et qui paulo aū ſydera celi ꝯtingere ſe arbitrabat̄: eū nemo poterat ꝓpt̄ itolerātiā fetoris portare. Hinc igit̄ cepit ex graui ſupbia d̄duct⁹ ad agnitionē ſui venire diuia admonit⁹ plaga: p momēta ſinglā dolorib⁹ ſuis augmēta capiētib⁹ Et cū nec ipſe iā fetorē ſuū ſufferre poſſꝫ: ita ait. Iuſtū eſt ſubditū eſſe deo: ⁊ mortalē non paria deo ſentire. Orabat aūt hic ſceleſt⁹ dn̄m a q̄ nō eſſet miſercordiā ꝯſecutur⁹: ⁊ ciuitatem ad quam feſtinans veniebat: vt eam ad ſolum deduceret: ac ſepulcrū ꝯgeſtoꝝ faceret: nūc optat liberā reddere:

⁊ iudeos q̄s nec ſepultura q̄dē ſe dignos habiturū: ſ̄z auib⁹ ac feris diripiēdos traditurū ⁊ cū puul̄ extermiaturū dixerat: eq̄les nunc athenieſib⁹ facturū pollicet̄ t̄plū etiā ſanctū q̄d pri⁹ expoliauerat optimis donis ornaturū: ⁊ ſancta vaſa multiplicaturum: ⁊ ꝑtinentes ad ſacrificia ſūpt⁹: de redditibus ſuis p̄ſtaturū: ſup hec ⁊ iudeū ſe futurū ⁊ oēm locū terre ꝑambulaturū ⁊ p̄dicaturū dei ꝑ̄tātē. Sꝫ nō ceſſantib⁹ dolorib⁹ ſupuenerat ei in eū iuſtū dei iudiciū deſperās ſcripſit ad iudeos in hūc modū dep̄catiōis ep̄lām hec ꝯtinentē. Optimis ciuib⁹ iudeis: plurimā ſalutē ⁊ bene valere: ⁊ eſſe felices: rex ⁊ p̄nceps antioch⁹. Si bn̄ valetis ⁊ filij vr̄i: ⁊ ex ſentētia vob̄ cūcta ſūt: maxias agim⁹ gratias. Et ego i infirmitate ꝯſtitut⁹ vr̄i aūt memor benigne reuerſus de pſidis locis ⁊ īfirmitate graui app̄hēſus neceſſariū dxi ꝓ cōi vtilitate curam h̄re: nō deſperās memetipſū: ſ̄z ſpē multā h̄n̄s effugiēdi īfirmitatē. Reſpiciēs āt ꝙ ⁊ pr̄ me⁹ q̄b⁹ t̄pib⁹ i locis ſupiorib⁹ ducebat exercitū oſ̄dit q̄ p⁹ ſe ſuſcipet p̄ncipatū vt ſi q̄d ꝯtrariū accideret aut difficile nūciaret̄ ſciētes hi q̄ i regiōib⁹ erāt cui eſſꝫ rex ſūma derelicta nō turbarent̄: ad hec ꝯſiderās d̄ ꝓximo potētes q̄ſq̄ ⁊ vicinos t̄pib⁹ inſidiātes ⁊ euētū expectātes: deſignaui filiū meū āntiochū regē quē ſepe recurrēs in ſupiora regna mlt̄is vr̄m cōmēdabā ⁊ ſcripſi ad eū q̄ ſubiecta ſūt Oro itaq̄ vos ⁊ peto me

q Eq̄les nūc athenieſ. q̄ multas libtates habebāt ꝓpter ſapie ſtudiū q̄d vigebat ibidem.

r Et p̄dicaturū dei ꝑ̄tātem. oīa h̄ ad euaſionē pene ꝓmittebat ſm̄ cōmunē opinionem

s Sꝫ nō ceſſantib⁹. h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ ei⁹ hūiliatio coꝛā hoīb⁹. ſ. iudeis q̄s āte ſup modū ꝯtempſerat. ſcribens eis ep̄ſtolā dep̄catoriā. vt p̄ꝫ vſq̄ ibi t Et ex ſentētia vob̄ cūcta ſūt. i. ad volūtatē vias vob̄ eueniunt. v Nō deſperās memetipſū. de infirmitate curari. in h̄ videtur māifeſte mētiri. q̄a. ſ. dr̄ ꝙ nō ceſſantib⁹ dolorib⁹ deſperās ſcp̄ſit ad iudeos ⁊c. Ex h̄ eīn videt̄ verū q̄d. ſ. dictū eſt ſ. ꝙ ei⁹ penitentia nō fuit vera. x Reſpiciens aūt ꝙ ⁊ pr̄ me⁹. adhuc viuēs ordinauit de ſuo ſucceſſore: vt in caſibus magnis ⁊ dubijs ſcirēt homīes regni ad quē deberēt determinate recurrere. y Ad hec ꝯſiderās. i. iuxta h̄ cogitans a De ꝓximo potētes q̄ſq̄ ⁊c. i. ꝙ p̄ncipes potētes iuxta regnum noſtrum exiſtētes diligenter attēdant opportunitatē t̄pis ī quo poſſint nocere regno. quod potiſſime cōtigit q̄n homines regni ſunt in dubio ad quē debeant recurrere pro regni defenſione.

b Deſignaui filiū ⁊c. qui adhuc iuuenis erat c Quem ſepe recurrēs ⁊c. ſ. medie ⁊ perſidis.

d Multis vr̄m cōmendabā. tali mō loquit̄ ne mendaciū ei⁹ ꝑcipiatur q2 ſi diceret ſe ſcripſiſſe cōtrariū: vel aliq̄b⁹ ꝑſonis eas noīando: ſtatim poſſet ꝑcipi falſitas dicti ſui. ſed q2 dicit multis nullū nominādo non poterat ſic percipi. quia poterat quilibet opinari talē cōmendationē eū feciſſe in ſecreto. ⁊ hoc verbo vel ſcripto.

a Et ſcripſi ad eum ⁊c. ſ. de ſubſtitutione ipſius in regnum. ⁊ de ei⁹ recōmendatione b Memores beneficioꝝ. tn̄ ex ſupioribus nō apparet aliq̄d beneficiū ab eo iudeis p̄ſtitum niſi vnū. ſ. de vindicta mor

tis onie. ā. poſtea ca. iiij. ꝛ ꝯtrum ad h ſubdit. e Publice. h eñ fuit publicū. d Ex p̄uatim. lꝫ h videaꝛ falſū ꝓpꝛ magna mala q̄ fecit iudeis: vt pꝫ ex ſup̄dictis: tñ nō poterat papi in h ſuū mendaciū. naꝫ bñficia p̄uata nō ſic veniūt ad notitiā alioꝝ. e Sequentē ꝓpoſitū meū. i. volūtatē meā erga vos bonā. f Cōmunē. i. ꝯdeſcendētē. g Vob fore igiꝛ. h vltimo ponit ei^9 exterminatio cū dr̄. h Igitur homicida ꝛ blaſphemus. vt pꝫ ex ſup̄dictis in multis caſibus.

videbiꝛ dño ꝯcedēte. Si aūt intelligaꝛ ꝙ p̄termittaꝛ ſm ordinē hyſtorie tñ ſic hꝫ apparentiā dictū ſuū. nā h bellū vi fuiſſe i p̄ncipio regni ſui. qđ tñ poniꝛ h in fine. g Hic eñ. h poniꝛ ſcđm p̄ambulū qđ eſt de regni ordinatiōe. nā p̄ncipes a rege ordinati mouerūt bella ꝯ iudeos vt ex ſeqntib^9 appebit: ſic ḡ dr̄.

i Peſſime pcuſſus. nā ex h nō fuit p verā penitentiā emēdat^9: iō ſubditur k Miſabili obitu vita defunct^9 eſt. ſi eñ emēdatus fuiſſet: ei^9 obit^9 miſabilis nō diceretur. l Trāſferebat aūt corp^9 ei^9. ad locū ſepulture patrū ſuoꝝ. m Philipp^9 collactaneus ei^9. i. de eodē lacte nutrit^9. h eſt philippus cui tradidit dyadema ꝛ ſtolā ſuā ꝛ anulū vt inſtitueret regē filiū ſuū. vt habetur p̄ li. vi. cap. n Qui metuēs filium antiochi. tū qr lyſias q̄ filiū antiochi nutrierat eū ꝯ philippū incitauerat: tū ꝓpꝛ eum a negotiis regni elōgareꝛ. ꝛ qr philipp^9 ciuitatē regiā occupauerat: vt hr̄ ibid ꝛ. i. xiij. ca. quā non potens defendere ꝯ regem fugit ad ptolomeū egypti regem.

Capitulū. x.

Achabe^9. deſcripta liberatiōe ppl̄i: hic ꝯñr deſcribiꛈ purgatio tēpli q̄ diffuſi^9 deſcribitur. ā. p̄ li. iiij. ca. ꝛ ibidē expoſita eſt. ꝓpꝛ qđ in hac pte reſtat niſi breuiter aliq̄ vocabl'a diſcurrere. b Et de ignitꝭ lapidib^9. i. apꝭ ad hoc ꝙ inde excutiaꛈ ignis. c Poſt bieniū. ſ. in tertio āno a pollutiōe ei^9 eadeꝫ die q̄ fuerat ante pollutū. vt hr̄ p̄ li. iiij. c. ꝛ. j. pte iſta. ꝛ ſic h fuit i cōpletione trienij: ſꝫ nō poſt trienniū. Pōt etiā aliꛈ dici poſt bienniūꝫ.

mores[b] bñficioꝝ publice[c] ꝛ priuatim[d]: vt vnuſqſqꝫ ꝯſeruet fidē ad me ꝛ ad filiū meū. Cōfido enī eū modeſte ꝛ hūane acturū ꝛ ſequētē[e] ꝓpoſitū meū cōem[f] vobis[g] fore. Igit[h] homicida ꝛ blaſphem^9 peſſime[i] percuſſus: ꝛ vt ipe alios tractauerat pegre in mōtib^9 miſerabili[k] obitu vita funct^9 eſt. Trāſferebat[l] āt corp^9 philipp^9[m] collactane^9 ei^9: q[n] metuēs filiū ātiochi ad ptholomeū philometorē in egyptū abiit. Ca. x.

m Achabe^9[a] aūt ꝛ q cum eo erāt dño ſe ꝓtegēte templū qdē ꝛ ciuitatē recepit: aras aūt quas alienigene p plateas extruxerant: itēqꝫ delubra demolit^9 ē. Et purgato tēplo aliud altare fecerunt: ꝛ [b] d ignitis lapidib^9 igne ꝯcepto ſacrificia obtulerūt: poſt[c] bienniū ꝛ incēſū ꝛ lucernas ꝛ panes ꝓpoſitiōis poſuerūt. Quib^9 geſtis rogabāt dñm ꝓſtrati i terrā ne amplius talibus malis inciderent. Sed ꝛ ſi qñ peccaſſent vt ab ipo min^9 corriperētur ꝛ nō barbaris ac blaſphemis hoib^9 traderentur. Qua die aūt tēplū ab alienigēis pollutū fuerat: ꝯtigit eadē die purificatōēꝫ fieri viceſima ꝛ. v. mēſ q fuit caſleu. Et cū leticia diebus octo egerūt in modū tabnaculoꝝ recordātes ꝙ añ modicū tpis diē ſolēnem tabnaculoꝝ in mōtib^9 ꝛ in ſpelūcis more beſtiaꝝ egerant ꝓpter[e] qđ thyrſos ꝛ ramos virides ꝛ palmas p̄ferebāt ei q ꝓſpa-

uit mūdare locū ſuū: ꝛ decreuerūt cōi p̄cepto ꝛ decreto vniuerſe gēti iudeoꝝ omib^9 annis agere dies iſtos. Et ātiochi qdēꝫ q appellatus ē nobil^9 vite exceſſus ita ſe habuit. Nūc[f] aūt de eupatore antiochi impū filio q geſta ſūt narrabim^9[g] breuiātes mala q in bellis geſta ſūt. Hic[g] ei ſuſcepto regno cōſtituit[h] ſup negocia regni lyſiam quēdā phenicis ꝛ ſyrie militie pricipē. Nā[i] ptolome^9 q dicebatur macer iuſti[k] tenax erga iudeos eē[l] ꝯſtituit: ꝛ [m] p̄cipue ꝓpter iniqtatē q facta erat i eos: ꝛ pacifice agere cū eis. Sꝫ[o] ob hoc accuſat^9 ab amicis apud eupatorē cū[p] freqnēter ꝓditor audiret eo[q] ꝙ cyprꝫ creditā ſibi a[r] philometore deſeruiſſꝫ[s]: ꝛ [t] ad antiochū nobilē trāſlat^9: etiā[v] ab eo receſſiſſꝫ veneno[x] vitā finiuit. Gorgias[y] aūt cū eēꝫ dux locoꝝ aſſūptis aduenis freqnter iudeos debellabat. Iudei[z] vo q tenebāt opoꝛtunas munitiōes fugatos[a] ab[b] hieroſolymis ſuſcipiebāt[c] ꝛ bellare tētabāt. Hi vo q erāt cū machabeo p oroēs dñꝫ rogātes vt eēt ſibi adiutor: ipetū[e] fecerunt in munitōes idumeorū: multaqꝫ vi inſiſtētes loca obtinuerūt: occurrētes interemerūt ꝛ oēs ſil nō min^9 viginti qnqꝫ milib^9 trucidauerūt. Quidā aūt cū ꝯfugiſſēt i duas turres valde munitas oēꝫ appatū ad repugnādū hñtes: machabeus ad eoꝝ expugnationē relicto ſymōe ꝛ ioſepho

g Hic eñ. ſ. antioch^9 eupator. h Cōſtituit ſup ꝛc. pri^9 eñ a p̄re ei^9 fuerat ꝯſtitutus ſup negocia regni in pte. ſ. a flumie euphrate vſqꝫ ad flumen egypti. vt hr̄ iij. ca. p̄mi li. ſed iſte ꝯſtituit eū ꝓcuratorē ſuum ſup negocia regni generaliꛈ. ꝛ ſubdiꛈ cā hui^9 inſtitutōis cū dicitur i Nā ptolome^9 ꝛc. iſte eñ videꛈ fuiſſe in eodē officio. ſꝫ fuit dpoſitus duplici rōe. Prīa eſt qr erga iudeos ſe hēbat modeſte ꝯ intentionem antiochi epiphanis. Secūda eſt qr notabaꛈ apud regem d ꝓditiōe. ꝙ cū eſſet p̄ cū rege egypti relinqndo cyprū ſibi traditā ad cuſtodiam ꝛ poſtea trāſiēs ad antiochū regē nō fidelior ſe habuiſſe ꝛ ſicꝺ ato ſibi venēo periit: ꝛ loco ei^9 lyſias iſtitut^9 fuit. ꝛ h eſt qđ dr̄ hic. Nā ptolomeus ꝛc. q. d. iō lyſias iſtitutus fuit ꝙ ptolome^9 fuit deſtitutus ꝛ veneno inſſectus. Et qr h lr̄a intricata eſt ꝛ i aliquo detruncata. iō iungaꛈ ſic. Naꝫ ptolome^9 q̄ dicebaꛈ macer. ſ. c. cognominatus ad

nō incipiēdo a pollutōe tēpliſꝫ a p̄ncipio belloꝝ iude machabei. qb^9 poſt reg receſſū debellauit aduerſarios iudeoꝝ. d Propter quod thyrſos. eſt aūt thyrſus frutex medi^9 quarūcūqꝫ herbaꝝ vñ ꝓcedunt rami hinc ꝛ inde. ꝛ ē nomē cōpoſitū a t̄ra ꝛ ſurſū. eo ꝙ a t̄ra ſurſū ꝯſcēdit. e Nūc. deſcripta liberatiōe ppl̄i p iudā t̄pe antiochi nobilis. Hic ꝯñr poniꛈ ei^9 libatio t̄pe antiochi eupatoris. Et diuidiꛈ in duas partes. qr p̄ p̄mittiꛈ duplex p̄ambulū. ſcđo accediꛈ ad ꝓpoſitum: ibi. Gorgias aūt. Primū p̄ambulū eſt de mō ſcribēdi ea q̄ ſequunꛈ cū dr̄ f Narrabim^9 breuiātes mala q̄ in bel. ge. ſi. p h vt dicit glo. Rab. innuitur ꝙ bellū hui^9 antiochi ꝯ iudeos qđ p̄ li. vi. ca. diffuſe ſcribiꛈ hic ab ordine hyſtorie p̄termittiꛈ. ſꝫ ſi raban^9 intelligat ꝙ in h ſcđo lib. p̄termittaꛈ ſimpliciter nō videꛈ verꝫ. nā. j. xiij. ca. pleni^9 poniꛈ vt ibidem

dr̄ iam illi^9 ptolomei q̄. ā. iiij. ca. induxit antiochū epiphanē ad dandū ſnīam iniquā. k Iuſti tenax erga iudeos. i. firmus ſuator iuſticie ad eos. ꝛ ſubdiꛈ cā cū dr̄. l Eēe ꝯſtituit. ſ. cū iudeis iuſte ꝛ modeſte. m Et precipue propter iniquitatē ꝛc. p antiochū epiphanē. vt pꝫ p ſup̄dicta. n Et pacifice agere cū eis. in aliquā recōpenſatiōnē dicte malicie ꝯ eos facte. o Sꝫ ob h accuſat^9 ꝛc. ſ. ab amicis eupatoris. p Cū frequent ꝛc. i. cū frequenter diceretur eupatori: h ptolomeus ꝛ proditor vm^9. q Eo ꝙ cyprū creditā ſibi. i. traditā ſue cuſtodie. r A philometore. egypti rege. s Deſeruiſſet. inſidiꛈ eā cuſtodiēdo. t Et ad antiochū no. tranſlat^9 id ē de ei^9 familia fact^9. v Etiā ab eo receſſiſſet. nō exequē

do circa iudeos eiꝰ intẽtionẽ k Ueneno ꝑijt.ſ.iniuſte ſicut ſcriptũ ad cauſã de iudeis.ꝗcꝗd ſit de alia. y Gorgias aũt.h̄ ꝯñr accedit ad ꝓpoſitũ.ſ.ad deſcribẽdũ ꝯflictꝰ iude ꝓ libatiõe po puli tp̄e eupatoris. Et diuidit in duas ptes.qꝛ p̄ deſcribit hic ꝯflictꝰ cũ reg ducibꝰ.ſcd̃o cũ ꝑſona ipſiꝰ.xiij.ca. Pria diuidit in quinqꝫ ptes ſm̄ numeꝝ ducuꝫ ꝛ gentiũ cũ qbꝰ iu das ꝛ eius ſocij pugnauerũt. igi tur p̄ ponit eius ꝯflictꝰ cũ gorgia ꝛ adherentibꝰ ſi bi:cum dicitur.

ſignũ hũiliationis ꝛ afflictiõis.qꝛ ſic dr̄ Eccl.xxxv. Oratio hũiliãtis ſe nubes penetrabit. o Ad altar.ſ.holocauſti. p Crepidinẽ ꝓuoluti.vt eoꝝ oĩo eſſet mag exaudibilis. q Sic dicit lex.Deut vij.vbi dr̄.Tradetqꝫ reges eoꝝ in manꝰ tuas:nullus poterit reſiſtere tibi. r Lõgius de ciuitate.i.hierlm. s Procedẽtes.nõ ꝑmit tentes aduerſarios ītrã intrare t Reſederũt ad aliq̃ntulũ ꝗſcendũ ꝛ ad bellatores ordinã dũ. v Iſti ꝗdẽ vi ctorie ꝛc̄.i.iudei cõfide bant de v̓tute diuia:gẽ tiles ṽo de ſui duq̃ ani/ moſitate.ꝛ ſic de p̄tãte hũana.

itẽqꝫ zacheo:eiſqꝫ q cũ ipſis erãt ſatis multis:ipſe ad eas q̃ ãpliꝰ p urgebãt pugnas ꝯuerſus ẽ. Hi ṽo q cũ ſymõe erãt cupiditate du cti a qbuſdã q in turribꝰ erãt ſuaſi ſũt pecunia:ꝛ ſeptuagita milibus d̓ dragmis acceptis dimiſerũt q̃ſ dã effugere. Cuꝫ aũt machabeo nũciatũ eſſet qd̓ factũ ẽ p̄cipibꝰ ppl̓i ꝯgregatis accuſauit[e] ꝙ pe cunia fr̄es vẽdidiſſet: aduerſarijs eoꝝ dimiſſis. Hos[f] igit ꝓditores factos interfecit[g] ꝛ ꝯfeſtĩ duas tur res occupauit. Armis aũt ac mãi bus oĩa ꝓſpe agẽdo i duabꝰ mu nitiõibꝰ pluſqꝫ viginti milia per emit. Et[h] thimotheꝰ q p̄aꝰ a iu deis fuerat ſupatꝰ:ꝯuocato[i] exer citu pegrine mltitudinis:ꝛ[k] ꝯgre gato eqtatu aſiano aduenit:q̃ſi ar mis iudeã capturꝰ. Machabeꝰ[l] aũt ꝛ q cũ ipſo erãt:appropinq̃n te[m] illo dep̄cabãt dñꝫ:caput[n] ter ra aſpgentes lũboſqꝫ cilicijs p̄cin cti:ad[o] altaris crepidinẽ[p] ꝓuoluti vt ſibi ꝓpitiꝰ:inimicis aũt eoꝛꝫ eſſet inimicꝰ:ꝛ aduerſarijs aduer ſaret ſic[q] lex dic̄. Et ita pꝰ orõem ſũptis armis lõgiꝰ[r] de ciuitate ꝓ cedẽtes[s]:ꝛ ꝓrimi hoſtibꝰ effecti reſederũt[t] Primo aũt ſol̓ ortu vtri qꝫ cõmiſerũt:iſti[u] qdẽ victorie et ꝓſpitatis ſpõſoreꝫ cũ v̓tute dñm hñtes:illi aũt ducẽ belli aĩum ha bebãt. Sꝫ cũ vehemẽs pugna eſ ſet:apparuerũt[x] aduerſarijs de ce lo viri qnqꝫ in eqs:frenis aureis decori ducatũ iudeis p̄ſtãtes:ex q bus duo machabeũ mediũ hñtes armis ſuis circũſeptũ incolumeꝫ ꝯſuabãt:i aduerſarios aũt tela ꝛ fulmia iaciebãt:ex q̃ ꝛ cecitate cõ fuſi ꝛ repleti ꝑturbatiõe cadebãt Interfecti ſũt aũt viginti milia qn gẽti peditũ:ꝛ eqtes ſexcenti. Ti motheꝰ ṽo ꝯfugit in gazarã p̄ſi diũ munitũ cui[y] p̄erat cereas:ma

chabeꝰ aũt ꝛ q cũ eo erãt letãtes obſederũt p̄ſidiũ diebꝰ q̃ttuoꝛ.at hi q intꝰ erãt loci firmitate ꝯfiſi: ſupra[z] modũ maledicebant ꝛ[a] ſer mones nephãdos iactabãt. Sꝫ cũ dies qnta eluceſceret:viginti iu uenes ex his q cũ machabeo erãt accẽſi[b] aĩs ꝓpter blaſphemiã vi riliter acceſſerũt ad murũ ꝛ feroci aĩo icedẽtes aſcẽdebant:ſꝫ ꝛ alij ſi militer aſcẽdentes turres portaſ qꝫ ſuccẽdere aggreſſi ſũt atqꝫ ip ſos maledicos viuos ꝯcremare. Per ꝯtinuũ ãt biduũ p̄ſidio va ſtato timotheũ occultantẽ ſe in q̃ dã reptũ loco pemerũt:ꝛ frem il lius cereã ꝛ apollophanẽ occide rũt. Quibꝰ[c] geſtis i hymnis ꝛ cõ feſſiõibus bñdicebant dñm q ma gna fec̄ iſrl̓:ꝛ victoriã dedit illis

Ed[a] paruo poſt Ca. xj.

tp̄e lyſias[b] ꝓcuratoꝛ regis ꝛ[c] ꝓpinquꝰ ac negocioꝝ p̄poſitꝰ grauiter[d] ferẽs de his q̃ acciderãt ꝯgregatis octogita milibꝰ ꝛ eqta tu vniuerſo veniebat aduerſũ iu deos exiſtimãs[e] ſe ciuitatẽ qdẽ ca ptã gẽtibꝰ[f] habitaculũ facturꝰ: tẽ plũ[g] ṽo in pecunie queſtũ ſic cete ra delubra gẽtiũ hiturꝰ:ꝛ p ſingu los annos venale ſacerdotiũ nul lqꝫ[h] recogitãs dei p̄tãteꝫ:ſꝫ[i] mente effrenatꝰ i multitudie peditũ ꝛ in milibꝰ eqtũ ꝛ in octogita elephã tis ꝯfidebat. Ingreſſus ãt iudeã ꝛ appropiãs bethſure que erat i ãguſto loco ab hieroſolyma inter uallo[k] qnqꝫ ſtadioꝝ:illud p̄ſidiũ expugnabat. Ut aũt machabeꝰ ꝛ q cũ eo erant cognouerũt expu gnari p̄ſidia:cũ fletu ꝛ lachrymis rogabãt dñꝫ ꝛ oĩs turba ſil̓ vt bo nũ angelũ mitteret ad ſalutẽ iſrl̓.ꝛ ipſe p̄imꝰ machabeꝰ ſumptis ar mis ceteros adhortatꝰ ẽ ſil̓ ſecuꝫ piculũ ſubire ꝛ ferre auxiliuꝫ fr̄ibꝰ ſuis. Cũqꝫ pariter ꝓmpto aĩo ꝓ

x Apparue rũt aduerſarijs ꝛc̄.i. an geli in ſpecie viroꝝ.cete ra patẽt vſqꝫ ibi.
y Cui p̄erat cereas. fra ter timothei.vt pꝫ ex lit tera ſequẽti. z Sup modũ maledicebant. iu de ꝛ ſocijs eiꝰ. a Et ſmones nephandos.i. blaſphemias ꝯ deũ ia ctabãt.i.ſupbe ꝓnũcia bãt. b Accẽſi aĩs cũ blaſphemijs ꝯ deus q̃s mag honebãt q̃ ꝓ p̄riã mortẽ. c Qui bus geſtis.fortit i hym nis ꝛc̄. attribuẽdo ſibi totalit victoriam.

Caplm. xi.

Ed paruo poſt tp̄e Hec eſt tertia pars in q̃ ponit ꝯflictꝰ iude ꝯ lyſiã.ꝛ diuidit i duas partes.qꝛ p̄ deſcribit ly ſie debellatio.ſcd̃o ipſiꝰ cũ iudeis federatio.ibi. Et quia nõ inſenſatus Circa p̄mũ dicitur.
b Lyſias ꝓcuratoꝛ re gis.generalit i regni ne gotijs.vt dr̄ ca. p̄cedẽ.
c Et ꝓpinquꝰ.nã erat de genere regali.vt dr̄ p̄ li.iij.ca. d Grauit ferẽs ꝛc̄.ſ.d̓ debellatiõe ducũ reg. e Exiſti mãs ſe ciuitatẽ ꝛc̄.ſ.hie ruſalẽ. f Gẽtibus habitaculũ facturꝰ. iu deis interfectis vel inde eiectis. g Tẽplum ṽo in pecunie queſtuꝫ. nã oblatiões ꝛ oẽs ꝓ uẽtus intẽdebat ꝯuerte re in lucrum regis
h Nulſqꝫ recogitãs ꝛc̄ ſed ſolũ humanã.
i Sꝫ mẽte effrenatꝰ.i. ſine freno rõis in ſuper biam elatus.
k Interuallo q̃nqꝫ ſta diorum.que faciunt di/ midium miliare:ꝛ quar tam partem vltra. Naꝫ ſtadia octo faciunt mi liare.cetera patent vſqꝫ ibi.

Gorgias aũt ꝛc̄.ꝓpiq̃ iudee ſcꝫ idumee.vt vꝫ p ſequentia.ꝛ hr̄ expſſe.xij. cap.
z Iudei ṽo ꝛc̄. int iudeã ꝛ idu meã. a Fu gatos.gentiles.
b Ab hieroſoly mis.p iudeos ibi dẽ exiſtentes.
c Suſcipiebãt. eis viriliť repu gnãdo d Im petũ fecerũt ꝛc̄. mori ꝓpt iniuri as eoꝝ.cetera pa tent vſqꝫ ibi.
e Accuſauit ꝙ pecũia ꝛc̄. dimit tẽdo effugere ad uerſarios iudeo rũ q̃ poſtea plẽs de iudeis interfece rũt ꝛ plẽs capti/ uauerunt.
f Hos igit ꝓd tores factos.ſ.iu deos de dicta ꝓ ditiõe ꝯuictos.
g Interfecit.ſic meruerãt h Et thimotheꝰ.h̄ eſt ſcd̃a ps in q̃ agi tur de ꝯflictu iu deoꝝ thimotheo cidit. h Et timotheus ꝛc̄. vt dictũ eſt.ſ.viij.c
i Conuocato ex ercitu peregrine mltitudinis.i.gẽ tiũ extraneoꝝ
k Et ꝯgregato aſiano eqtatu.i. eqtibꝰ de aſia.
l Machabeus ṽo ꝛ q̃ cũ ꝛc̄. vi dentes ꝙ v̓tute ꝓpria reſiſtere ñ poterant.
m Appropinq̃n te illo ꝛc̄.vt ferꝫ eis auxilium.
n Caput terra aſpergẽtes .ſ. in

l Apparuit pcedēs eos eques .i. angel⁹ in specie hoīs equit̄ p haste vibratonē designās eis victoriā affuturā m Et muros ferreos ⁊c̄. hyperbole est ad exprimendū magnitudinē ꝯstantie quā ꝯceperūt ex dc̄a apparitiōe. n Plures aūt ⁊c̄. ꝓiciētes arma sua vt sic velociꝰ currerēt. a Et qr̄. h̄ p̄nr describit ipsi⁹ lysie recōciliatio cū iudeis Et diuidit̄ i duas ptes. q̄a p̄ ponit̄ h̄ recōciliatio. scd̄o eiusdē ꝯfirmatio: ibi. Lysias. Circa p̄mū dr̄. a Et qr̄ nō insensatus erat. min⁹ dicēdo plus significat. s. ꝙ iste lysias erat valde sensatus. b Secū reputās ipse. i. in aīo suo ꝯsiderās. c Factā erga se diminutionē sui exercitus in bellatoribus armis: tētorijs ⁊ silib⁹ q̄ fugiētes solēt pdere. d Et itelligēs inuictos ⁊c̄. nō v̄tute ꝓpria s; diuina. e Misit ad eos. ꝓ pace reformāda nolēs pugnare ꝯ deū. f Et regē cōpulsurū. nō vi s; p̄cib⁹ ⁊ ꝯsilio. nā erat eius nutrici⁹. vt p; p̄ li. iij. ca. ⁊ ei⁹ ꝓcurator gn̄alis vt dictū ē ca. p̄ceden. ⁊ ita factum fuit. iō sequit̄ g Ea rex ꝯcess. t. q̄ tn̄ decēs erat ꝯcedi ꝓ tp̄e. vt pat; ex lr̄a sequēti. h Lysias. h̄ p̄nr poit̄ recōciliatiōis ꝯfirmatio: ⁊ h̄ p lr̄as. ⁊ diuidit̄ i quatuor ptes f̄m lr̄as quadruplices q̄ patebūt ꝓsequēdo. Primo igitur ponit̄ tenor lr̄aꝝ lysie ad iudeos. ⁊ p; vsq; ibi i Quecūq; igit̄ regi ⁊c̄ bono mō. k Exposui p lr̄as. vel nuncium. qd̄ p; ex rescripto reḡ ad lysiā. vt h̄r in pte seq̄nti ⁊ sic rn̄dit sibi sic absēti l Et q̄ res pmit. i. qd̄ decēs ⁊ iustū erat ꝯcessit. s. rex. sic ei h̄r in libris correctis. m Si igit̄ in negotijs. regni. n Fidē ꝯfuaueꝛit. i. fidelitatē. o Bonorū vobiscū. al's bonorū vobis causa esse tētabo apud regē ꝓ vobis interpellādo de ceteris v̄o q̄ rex nō ꝯcessit. p Mādaui ⁊ istis. q̄s ad me misistis q Et his q̄ a me missi s̄t. ad vos. r Colloq̄ vobiscū. ꝓpt̄ cōe bonū. ⁊ subditur data epl'e cū dr̄. s Anno. cxlviij. regni grecoꝝ t Dioscori id est in iunio. q̄ sic noiat̄ eo ꝙ sol in illo mēse intrat signū geminoꝝ q̄ grece dioscori noiant̄: ⁊ ab eis mēsis iunij dioscor⁹ appellat̄. S; ꝯ dicta vr̄ esse qd̄ dr̄ p̄ li. vi. ca. ꝙ antioch⁹ epiphanes mortu⁹ fuit āno. cxlix. h̄ aūt lr̄a data fuit post ei⁹ mortē. vn̄ꝯ in rn̄sione sui filij subdit̄. pře nr̄o inter deos trāslato ⁊c̄. Silr̄ lr̄a ei⁹ ad iudeos data fuit āno. cxlviij vt h̄r. j. eo. ca. Dicendū ꝙ idē ann⁹ fuit q̄ p̄ li. dr̄. cxlix. ⁊ h̄. cxlviij. Nā; ānus alit̄ incipit apud diuersos. sic p; ꝙ renouatio date āni incipit i ytalia a natiuitate dn̄i. in francia v̄o ab ei⁹ resurrectiōe. ꝓpt̄ qd̄ illud qd̄ fit tp̄e intermedio āno dn̄i. M. ccc. xxix. f̄m numeratiōnē francie dicerec̄ esse factū anno dn̄i. M. ccc. xxx. f̄m numeratiōnē ytalie: ⁊ si renouatio date retardaret̄ vsq; ad festū omniū scōꝝ totū tp̄s intermediū esset hui⁹ ꝯditionis. Sic aūt fuit in ꝓposito. nā mortuo antiocho epiphane: fili⁹ ei⁹ antioch⁹ eupator statim regnare cepit. ⁊ f̄m diuersas inceptiōes āni ille ān⁹. cxlix. ⁊. cxlviij. dr̄.

cederēt hierosolymis: apparuit[l] pcedēs eos eques in veste candida: armis aureis hastam vibrās. Tūc oēs sil' bn̄dixerūt misericordē dn̄m: ⁊ cōualuerūt aīs nō solū hoīes s; ⁊ bestias ferocissimas ⁊[m] muros ferreos parati penetrare. Ibant igit̄ ꝓmpti de celo hn̄tes adiutorē ⁊ miserātē sup eos dn̄m Leonū aūt more impetu irruētes in hostes ꝓstrauerūt ex eis vndecim milia peditū: ⁊ eqtū mille sexcētos: vniuersos aūt in fugā verterūt: plēs[n] aūt ex eis vulnerati nudi euaserūt. Sed ⁊ ipe lysias turpiter fugiēs euasit. Et[a] qr̄ nō insensat⁹ erat secū[b] ipe reputans factā[c] erga se diminutōē; ⁊ [d]intelligēs inuictos esse hebreos oipotētis dei auxilio nitētes[e]: misit ad eos ꝓmisitq; se ꝯsēsuꝝ oib⁹ que iusta sunt: ⁊ [f]regē cōpulsuꝝ amicū fieri Annuit aūt machabe⁹ p̄cibus lysie: in oibus vtilitati ꝯsulēs. Et q̄cūq; machabe⁹ scripsit lysie d̄ iudeis: ea rex[g] ꝯcessit. Nā erāt scripte iudeis epl'e a lysia siq̄dē hunc modū ꝯtinentes Lysias[h] pplo iudeoꝝ salutē. Johānes ⁊ abessolō q missi sūt a vobis tradētes scripta postulabāt vt ea q̄ p illos significabant̄: implerē. Quecūq;[i] igit̄ regi potuerunt pferri expolui[k]: ⁊ q̄ rex pmittebāt ꝯcessit. Si[m] igit̄ i negotijs fidē[n] ꝯfuaueritis: ⁊ deinceps bonoꝝ[o] vob causa esse tētabo de ceteris aūt p singula v̄ba mādaui[p] ⁊ istis ⁊ [q]his q a me missi sunt colloq[r] vobiscū. Bn̄ valete. Anno[s] centesimo q̄drage simooctauo mēsis dioscori[t] die vicesima ⁊ q̄rta. Regis[u] aūt epl'a ista ꝯtinebat. Rex antioch⁹ lysie[x] fratri salutē. Patre[y] nr̄o iter deos trāslato: nos volētes eos q sūt in regno nr̄o sine[z] tumultu agere ⁊[&] rebus suis adhibere diligentiā; audiui mus[a] iudeos nō ꝯsēsisse pr̄i meo vt trāsferrent̄ ad ritū grecoꝝ s; tenere velle suū institutū: ac ꝓpterea postulare a nob ꝯcedi sibi legitima sua Volētes igit̄ hāc q̄; gētē getā eē statuētes iudicauim⁹[b] tēplum restitui illis vt agerēt f̄m suoꝝ maioꝝ ꝯsuetudinē. Bn̄ igitur feceris si miseris ad eos ⁊ dexterā dederis: vt cognita nr̄a volūtate bono aīo sint ⁊ vtilitatib⁹ ꝓprijs deseruiant. Ad[c] iudeos v̄o regis epl'a talis erat. Rex[d] ātioch⁹ senatui iudeoꝝ ⁊ ceteris iudeis salutē. Si[e] valetis sic est ut volum⁹ s; ⁊ ipsi bene valem⁹. Adijt[f] nos menela⁹ dicēs[g] vos velle descēdere ad v̄os q sunt apud nos. His igit̄ q cōmeant vsq; ad diē tricesimū mēsis xādici dam⁹ dextras securitatis vt iudei vtant̄ cibis ⁊ legib⁹ suis sic ⁊ pri⁹ ⁊ nemo eoꝝ vllo mō molestiā patiat̄. De[h] his q̄ p ignorantiā gesta sūt. Misimus aūt ⁊ menelau; q vos alloquatur Valete Anno[i] cētesimo q̄dragesimooctauo xādici mēsis q̄ndecima die. Miserūt[k] aūt etiā romani epl'am ita se hn̄te;. Quint⁹ men

Et eodē mō i seq̄ntib⁹ soluat̄. u Regis aūt epl'a. h̄ est scd̄a pars i qua ponit̄ rn̄sio regis lysie de negocio p̄dicto cū dr̄. x Lysie fratri salutē. erat eīn de cognatiōe ei⁹ vt p̄dictus ē. ꝓpter qd̄ vocat eū fratrem. y Patre nr̄o inter deos translato. Erat eīn opinio gētiliū ꝙ patres eoꝝ in morte transferebant̄ ad ꝯsortiū deoꝝ sic d̄ bonis xp̄ianis dicimus ꝙ trāsferunt̄ ad cōsortiū angeloꝝ z Sine tumultu agere. i. i pace viuere. & Et rebus suis adhibere diligentiā; qd̄ non p̄nt nisi habeant pacem. a Audiuim⁹ iudeos nō ꝯsensisse ⁊c̄. s; maḡ volebant sustinere martyriū. vt p; p p̄dicta ca. vi. ⁊ vij. b Iudicauim⁹ tēplū restitui ill'. i. cultus tēpli libeꝝ. Nā; iā templū habebant. cet'a patēt c Ad iudeos v̄o h̄ est tertia ps in qua ponit̄ tenor lr̄e regis ad iudeos cū dicitur. d Rex antioch⁹ senatui iudeoꝝ. id est collegio seníoꝝ ppl'm regētiū. ⁊ dr̄ senat⁹ a senes ⁊ nat⁹. q̄a senes etate ⁊ moribus ad h̄ eligebant̄. e Si valet̄ ⁊c̄. i. volūtas nr̄a est vt bene sit vob. f Adijt nos menela⁹. a vob missus. ⁊ est hic ali⁹ a menelao q̄ vsurpauit sibi sacerdotiū. vt dictū est. s̄. ca. iiij g Dicēs vos velle descēdere ⁊c̄. sicut eīn dictū est. s̄. p̄ ca. p reges egypti ⁊ syrie multi iudei erāt dispersi extra iudeā int̄ ydolatras habitātes. ꝓpt̄ qd̄ aliq̄ piti in lege habitantes in iudea volebāt eos visitare ad ꝯfirmandū eos in legis obſuantia: petētes ad h̄ securitatē a rege quā ipse ꝯcessit vsq; ad tp̄s. h De his q̄ p ⁊c̄. h̄ dr̄ ꝓpter bella ꝯ duces suos gesta. ⁊ subditur hui⁹ lr̄e data cū dicit̄. i Anno. cxlviij. xandici mēsis. q̄ correspōdet aprili. xv. s. die. k Miserunt aūt etiā. h̄ p̄nr ponitur tenor lr̄e romanoꝝ ad iudeos ⁊ p; lr̄a ⁊ est eiusdē date cū

lr̃a regis p̃cedente. et iſtis p; q̄ lyſias iſtas lr̃as regis ꝛ romanoꝝ ad iudeos ꝓcurauit. ꝛ poſtea ſcͥpſit iudeis lr̃a; ſuā ſuppo ſitā que data fuit eod̾ ãno. xxiiij. die mẽſis iunij. ꝛ ſic poſt illas

Is facť pact. õibus. h̄ eſt quarta pars in qua Cap. xij. deſcribiť ꝯflictus iude cũ timotheo. ꝛ ſocijs eiꝰ. Et diuiditur in tres ptes. q: p̃ huiꝰ ꝯflictꝰ cauſa ponitur. ſe cũdo dilatio inter ponitur: ibi. io pite ꝛc. t̃cio ꝓpoſitũ reſumit: ibi. Iñ diſc eſſerũt. Circa p̃mũ p̃ ponit ꝯtinuatio ad ca pitulũ p̃cedens cũ dr̄. His factis pactiõibꝰ ſc̄ptis cap. p̃cedenti.

b Iudei agricul ture ꝛc. d. aťt treu gis ꝛ pactiõibꝰ p̃dictť. q. d. añ nõ poterant vacare ꝓpť vrgẽtia bel la. ꝯñr ſubdiť oc caſio ꝯflictus iu de cũ timotheo. cũ dr̄. c Sꝫ hi q̄ reſederãt. i. remãſerãt in loc̄ circa iudeã pꝰ re ceſſum lyſie.

p Timotheus. iſte ẽ aliꝰ ab illo q̄. ẽ. x. cap. legiť occiſus. Multi ei duces ꝛ milites erãt eiuſdẽ noĩs ſicut ꝛ modo.

e Demophõ ſu ꝑbus. cognomẽ eꝰ ẽ. f Et ni chanoꝝ cypriar chel. i. p̃nceps cy pri. g Non ſinebãt eos in ſi lẽtio agere. Nã inſultꝰ faciebãt ꝓpᷓo in extremitatibꝰ iudeeꝛ ab ſentia lyſie ꝓpť qd̾ iudas decre uit debellare ipſ

h Iopite ꝟo. h̄ ꝯñr poniť dila tio ꝯflictꝰ iude cũ timotheo ꝓ pter quedã inſur gentia in q̄bꝰ iu das fuit occupa tus. ꝛ p̃mũ fuit flagitiũ gentiliũ in iope habitantiũ cũ q̄bꝰ habi tabãt mlťi iudei q̄s iopite plures ſubmerſerũt ꝓdi tiose: facientes eos aſcẽdere na uiculas ſub ſpe cie pacis ꝛ amici cie ad videndũ ludũ quẽ debebãt in mari exercere. qd̾ flagitiũ voluit iudas añ oĩa vindicare. ꝛ p; lr̃a pau c̄ excepť. i Aſcẽdere ſcaphas .i. paruas nauiculas. k Quas parauerãt. iopite. l Cũ vroribus ꝛ filijs. iudeoꝝ m Scd̾m cõe itaq; decretũ. Decreuerãt eñ io pite latẽter dolo iudeos ſic ſubmergere. n Sꝫ cũ cognouiſſet. Hic ꝯñr poniť vĩdicta de iã nitis q̄ ſimilẽ dolũ vole bãt facere. ꝛ p; lr̃a vſq; ibi. o Ab ſtadijs ducentť. xl. faciũt aũt oc to ſtadia vnũ miliare. ꝛ xvi. vnã leucam.

p Inde cũ abiſſẽt. hic ꝯñr poniť aliud ĩpedimẽtũ ſeu dilatio ꝯflictꝰ iude cũ timotheo p̱ ara bes mouẽtes in via bel lũ ꝯ iudã ꝛ ſocios eiꝰ. ꝛ p; vſq; ibi. q Promittẽtes paſcua ſe datu ros. terra eñ illoꝝ erat multũ paſcualť: ꝛ iudei ꝓpe illã terrã habitan tes habebãt plura aĩa lia ꝛ ſic pax cũ illis vtiľ erat iudeis r Diſceſ ſere ad taber. ſua. ſ. ara bes q̄ nõ habitãt in ci uitatibꝰ: ſꝫ in tẽtorijs.

s Aggreſſus eſt. h̄ poniť alia dilatiõis cã ex obſidiõe cuiuſdã ciuita tis nociue iudeis cuiꝰ nomẽ erat chaſpin. ꝛ p; vſq; ibi t Remiſſiꝰ agebãt. q̄i pax curãtes de obſidiõe reputãtes ĩ expugnabilẽ ciuitatem

v Et loq̄ntes q̄ phas ñ eſt. ſ. blaſphemias ꝯ deum iudeoꝝ x Tpibꝰ ieſu. i. ioſue q̄ alio noĩe dictꝰ eſt ieſus naue.

y Precipitauit hiericho. vt h̄r Ioſue. vi. cetera patẽt. z Inde diſceſſerũt. h̄ reſumiť qd̾ ſ̄. ꝓpoſitũ fuit de ꝯflictu iude cũ timotheo. ꝛ p̃ poniť ꝯflictꝰ ꝯ timotheũ. ſcd̾o debellatio cuiuſdam ciuitať aduerſarie iudeoꝝ: ibi Poſt horũ fugã. Circa p̃mũ poniť timothei inſecutio: cũ dr̄. Inde diſceſſerunt ſꝫ iudas ꝛ exercitus eiꝰ

a Venerũt ĩ tharacha credẽtes inuenire timotheũ in loc̄ illť. b Ad eos q̄ ꝛc. ſcd̾m glo. erãt q̄dã ppli cũ iudeis federati. ꝛ inde dicebanť iudei tibianei q̄i tubianei id ẽ aliena tuba vocati ſeu ꝯducti. c Regreſ ſus eſt. ſ. timotheus.

d Relicto in q̄. lo. ꝛc. i. multitudĩe armatoꝝ ad reſiſtẽdũ iudeis. cetera patẽt vſq; ibi e Timotheꝰ p̃miſit ꝛc. q: de

nius ꝛ titꝰ mãliꝰ legati romanoꝝ ꝓplo iudeoꝝ ſalutẽ. De his q̄ lyſias cognatꝰ regis ꝯceſſit vob: ꝛ nos ꝯceſſimꝰ. De q̄bꝰ aũt ad regẽ iudicauit referẽdũ: ꝯfeſtim aliquẽ mittite diligẽti iter vos ꝯferẽtes vt decernamꝰ ſicͭ ꝯgruit vobis. Nos eñ antiochiã accedimꝰ Ideoq; feſtinate reſcribere: vt nos q̄; ſciamꝰ cuius eſtis volũtatis. Bñ valete. Anno cẽteſimo q̄dra geſimo octauo. xv. die mẽſis xandici.

Capłm. xij.

Is[a] factis pactiõibꝰ lyſias ꝑgebat ad regẽ: iudei[b] aũt agricul ture opam dabãt Sꝫ[c] hi q̄ reſede rãt: timotheꝰ[d] ꝛ apolloniꝰ gẽnei filiꝰ: ſꝫ ꝛ hieronymꝰ ꝛ demophõ[e] ſuꝑbus ꝛ[f] nichanoꝛ cypriarches nõ[g] ſinebãt eos in ſilentio agere ꝛ q̄ete. Iopite[h] ꝟo tale qd̾dã flagitiũ ꝑpetrarũt. Rogauerũt iudeos cũ q̄bꝰ habitabãt aſcendere[i] ſcaphas q̄s[k] parauerãt cũ[l] vroꝛibus ꝛ filijs q̄ſi nullis inimicicijs iter eos ſubiacẽtibꝰ Scd̾m[m] cõe itaq; decretũ ciuitatis: ꝛ ipſis acq̄eſcentibus paciſq; cã nihil ſuſpectũ habẽtibus cũ in altũ ꝓceſſiſſent ſubmerſerũt ñ minꝰ ducẽtos. Quã crudelitatẽ iudas in ſue gẽtis homines factã vt cognouit p̃cepit viris q̄ erãt cũ ipſo ꝛ inuocato iuſto iudice deo: venit aduerſus interfectores fratꝝ: ꝛ portũ q̄dẽ nocte ſuccẽdit: ſcaphas exuſſit: eos aũt q̄ ab igne refugerãt gladio peremit Et cũ hec ita egiſſet diſceſſit q̄ſi iteꝝ reuerſurꝰ ꝛ vniuerſos iopitas eradicaturꝰ. Sꝫ[n] cũ cognouiſſet ꝛ eos q̄ erãt iãnie velle pari mõ facere habitãtibꝰ ſecũ iudeis: iamnitis quoq; nocte ſuꝑuenit ꝛ portum cum nauibꝰ ſuccẽdit: ita vt lumẽ ignis appareret hieroſolymis ab[o] ſtadijs ducẽtis q̄dragin ta. Inde[p] cũ iã abiſſent nouẽ ſtadijs ꝛ iter facerẽt ad timotheũ cõmiſerũt cũ eo arabes q̄nq; milia viri ꝛ eq̄tes q̄ngenti. Cumq; pugna valida fieret ꝛ auxilio dei ꝓſpere ceſſiſſet: reſidui arabes victi petebant a iuda dextras ſibi dari ꝓmittẽtes[q] ſe paſcua daturos: ꝛ in ceteris ꝓfuturos. Iudas autẽ arbitratꝰ ꝟe in multis eos vtiles ꝓmiſit pacẽ: dextriſq; acceptis diſceſſere[r] ad tabnaclã ſua Aggreſ ſus[s] eſt aũt ꝛ ciuitatẽ q̄ndã firmã põtibus muriſq; circũſeptã que a turbis habitabať gentiũ ꝓmiſcuaꝝ: cui nomẽ caſphin. Hi ꝟo q̄ intꝰ erãt ꝯfidẽtes in ſtabilitate muroꝝ ꝛ apparatu alimoniaꝝ remiſſiꝰ[t] agebãt maledictis laceſſẽtes iudã ꝛ blaſphemãtes ꝛ[v] loq̄ntes que fas nõ eſt. Machabeꝰ ãt inuocato magno mũdi principe q̄ ſine arietibꝰ ꝛ machinis tp̄ibꝰ[x] ieſu p̃cipitauit[y] hiericho: irruit ferociter muris: ꝛ capta ciuitate p̱ dñi voluntatẽ innumerabiles cedes fecit: ita vt adiacẽs ſtagnũ ſtadiorũ duoꝝ latitudinis ſanguine interfectoꝝ fluere videreť. Inde[z] diſceſſerũt ſtadia ſeptingẽta q̄nquaginta ꝛ venerũt[a] in tharacha ad[b] eos q̄ dicunť tibiãnei iudeos: ꝛ timotheũ q̄dẽ; illis locis nõ cõprehẽderunt: nulloq; negocio ꝑfecto: regreſſus[c] eſt: relicto[d] in q̄dã loco firmiſſimo p̄ſidio. Doſitheus aũt ꝛ ſoſipater q̄ erãt duces cum machabeo peremerũt a timotheo relictos ĩ p̄ſidio decẽ milia viros at machabeꝰ ordĩatis circũ ſe ſex milibꝰ ꝛ ꝯſtitutis p̱ cohortes aduerſus timotheũ ꝓceſſit hñtẽ; ſecũ centũ viginti milia peditũ: eq̄tũq; duo milia q̄ngentos Cognito aũt iude aduẽtu timotheꝰ[e] premiſit mulieres ꝛ filios ꝛ reliquum apparatũ in p̄ſidiũ qd̾ carnĩ dr̄. Erat eñ ĩexpugnabile ꝛ acceſſu

facili ab aduerſarijs capiunt. f Timor hoſtib⁹ ꝛc. ꝛ nō ex magnitudine vel fortitudine exercit⁹ iude machabei. g Ita vt magis a ſuis deijcerent ꝛc. ſic ꝯtigit in exercitu zebee ꝛ ſalmana. Iudicū. vij. ꝛ viij. Et in ſtatiōe philiſtinoꝝ. j. Reg. xiiij. h Iudas aūt vehemēter inſtabat. fugiētes pſequēdo. i Ipſe vero timotheus incidit ꝛc. i.

vero cura fuit de ſepeliēdis corporibus in ꝓprijs ſepulchris ſcḋm morē iudeoꝝ. h Inuenerūt aūt ſub tunicis ꝛc. i. de reb⁹ ꝓphanis cultui eoꝝ dedicatꝭ. i A qb⁹ lex ꝓhibet. Deut. vij. cetera patent. k Atqꝫ ita. hic ponit cura de aīab⁹. ꝛ h. ſ. dupliciter in orādo. l Ut id qḋ factū ꝛc. i. vt ad punitionē nō re

i illā partē exercit⁹ quā regebāt. Et ceperūt eū viuū ꝛ mult̄ ꝓcibus poſtulabat ꝛc. allegās qḋ ſubdit k Eo ꝙ multoꝝ ꝛc. in ſuis vinculis detentos l Quos morte eius decipi eueniret. i. occidi in vindictā mortꝭ ei⁹. cetera patent
m Poſt hoꝝ fugā. hic ꝯſequenter deſcribit captio cuiuſdā ciuitatis q̄ multa mala fecerat iudeis.
n Et robuſti iuuenes. de ciuitate. o Pro muris defendēdis.
p Cōſiſtētes fortiter repugnabāt. exercitui iude. ꝛ ſubdit repugnādi facultas cū dr̄. q In hac aūt machine multe ꝛc. qb⁹ poterāt inuadētes repellere. r Sꝫ cū oīpotentē inuocaſſēt ꝛc. ex q̄ pꝫ ꝙ ciuitas illa capta nō fuit hūana: ſed diuina virtute.
s Inde ad ciuitatē ſcytharū cui⁹ habitatores erāt beniuoli iudeis: lꝫ eſſent gētiles. ꝓpter qḋ iudas eis regratiādo ꝑtrāſijt rogādo vt eſſent beniuoli de futuro ſicut fuerant de p̄terito. ꝛ ſic pꝫ vſqꝫ ibi. t Die ſolēni ꝛc. i. die pēthecoſtes q̄ cōtinerat ſeptē hebdomadib⁹ plenis ab alto die ſabbati in q̄ obtulerūt manipulū ꝓmitiaꝝ ꝑcipit celebrari. Leuit. xxiij. v Et poſt penthecoſtē. h eſt pꝫ q̄rta i qua deſcribit bellū ꝯtra gorgiā. ꝛ ꝓ ponit h pugna. ſcḋo ō iudeis mortuis cura ibi. Et ſequēti die. Circa ꝓmū pars lr̄a vſqꝫ ibi. Contigit paucos iudeoꝝ. cui⁹ cā ponitur. j. eo. c. x Doſithe⁹ vero ꝛc. dicūt aliq̄ ꝙ bizaceni erāt gētiles ꝯfederati iude vel ab eo ꝯducti. ſꝫ meli⁹ videt̄ ꝙ fuerūt iudei a ciuitate vñ erāt ſic noīati. y Atqꝫ ita gorgias effugit in mareſa. nomen eſt ciuitatꝭ a At illis q̄ cū eſdrin erāt. iſte eſdrin fuit de ſocijs gorgie ꝛ remāſit in bello ipſo fugiēte. b Et fatigatꝭ. ſ. ſocijs eſdrin. vt dicūt aliq̄. ſꝫ meli⁹ videt̄ dici de ſocijs iude. ꝓpt̄ qḋ inuocauit auxiliū diuine potētie. c Incipiēs voce patria. i. ſcḋm doctrinā patrū ſuoꝝ ꝛ ſic illa victoria fuit mag̃ orōe q̄ꝫ gladio. ſicut Exodi. xvij. orōnibus moyſi vict⁹ fuit amalech. d Et cū ſeptima dies ſupueniret. ſ. ſabbatū. e Scḋm ꝯſuetudinē purificati. aq̄ luſtratiōis poſt ꝯtactū in ꝓlio mortuoꝝ. vt ꝑcipit̄ Numeri. xviij. f In eodē loco ꝛc. diuinis laudib⁹ vacādo. g Et ſequēti die. h ꝯſequenter ponit cura ō iudeis in bello mortuis: ꝛ ꝓ rōne corpoꝝ. ſcḋo rōne aīaꝝ ibi. Atqꝫ ita. Prīa

difficile: ꝓpter locoꝝ anguſtias: Cūqꝫ cohors iude prima appuiſſet timor hoſtib⁹ incuſſus ē ex ꝓſentia dei q̄ vniuerſa cōſpicit et in fugā verſi ſunt ali⁹ ab alio: ita vt magis a ſuis deijcerētur ꝛ gladio rū ſuoꝝ ictib⁹ debilitarētur. Iudas aūt vehemēter inſtabat puniens ꝓphanos ꝛ ꝓſtrauit ex eis triginta milia viroꝝ. Ipſe vero timotheus incidit in ptes doſithei ꝛ ſoſi patris: ꝛ mltis ꝓcib⁹ poſtulabat vt viu⁹ dimitteret̄: eo ꝙ multoꝝ ex iudeis parētes hr̄et ac frēs: q̄s morte ei⁹ decipi eueniret: ꝛ cū fidē dediſſet reſtituturꝫ ſe eos ſcḋm cōſtitutū illeſuꝫ cū dimiſerūt ꝓpt̄ fratrū ſalutē. iudas aūt regreſſus eſt a carnaim interfectis vigintiqꝫ milib⁹. Poſt hoꝝ fugā ꝛ necē mouit exercitū ad ephron ciuitatē munitā in q̄ multitudo diuerſarū gētiū hītabat: ꝛ robuſti iuuenes ꝓ muris cōſiſtentes fortiter repugnabāt. In hac aūt machine multe ꝛ teloꝝ erat apparat⁹. Sꝫ cū oīpotētem inuocaſſent q̄ ꝓtāte ſua vires hoſtiū ꝯfringit: ceperūt ciuitatē ꝛ ex eis q̄ int⁹ erāt vigintiqꝫ milia ꝓſtrauerūt. Inde ad ciuitatē ſcytharꝫ abierūt: q̄ ab hieroſolymis ſexcētis ſtadijs aberat: ꝯteſtātibus aūt his q̄ apud ſcythopolitas erāt iudeis ꝙ benigne ab eis haberent̄ ꝛ tpībus felicitatis ꝙ modeſte ſecum egerint grās agētes eis: ꝛ exhortati etiā ō cetero erga gen⁹ ſuū benignos

eſſe venerūt hieroſolymā die ſolēni ſeptimanaꝝ inſtāte Et poſt pēthecoſten abierūt ꝯtra gorgiā ꝓpoſitū idumee. Exiuit aūt cū peditib⁹ trib⁹ milib⁹ ꝛ eqtib⁹ q̄dringētis. Quib⁹ ꝯgreſſis ꝯtigit paucos ruere iudeoꝝ. Doſitheus vero qdā de bachenoris eques vir fortis gorgiā tenebat: ꝛ cū vellet illū cape viuū eques qdā de tracib⁹ irruit i eū: humerūqꝫ ei⁹ amputauit atqꝫ ita gorgias effugit in mareſa. At illis q̄ cū eſdrin erāt diuti⁹ pugnātib⁹ ꝛ fatigatis inuocauit iudas dn̄m adiutorē ꝛ ducē belli fieri: incipiēs voce patria: ꝛ cum hymnis clamorē extollēs fugam gorgie militib⁹ icuſſit. Iudas āt collecto exercitu venit in ciuitatē odollā. Et cū ſeptia dies ſupueniret ſcḋm ꝯſuetudinē purificati: i eodē loco ſabbatū egerūt. Et ſequēti die venit cum ſuis iudas vt corpa ꝓſtratoꝝ tolleret ꝛ cū parētibus poneret in ſepulcris paternis. Inuenerūt aūt ſub tunicis interfectoꝝ de donarijs ydoloꝝ q̄ a iamniam fuerūt a qb⁹ lex ꝓhibet iudeos. Oib⁹ ergo māifeſtū factū eſt ob hāc cauſā eos corruiſſe. Oēs itaqꝫ bn̄dixerūt iuſtū iudiciū dn̄i q̄ occulta fecerat māifeſta Atqꝫ ita ad ꝓces ꝯuerſi rogauerūt vt id qḋ factū erat delictū obliuioni traderet̄. At vero fortiſſimus iudas hortabat̄ pplm ꝯſuare ſe ſine peccato: ſub oculis vidētes q̄ facta ſūt ꝓ peccatis eoꝝ qui

ſuaret̄ vltra corā dn̄o. in q̄ tn̄ nulla cadit obliuio. ꝛ mittēdo pecuniā in hierlm vt ibi offeret̄ ſacrificiū ꝓ remiſſione pc̄ti mortuoꝝ ꝛc. ptꝫ lr̄a. Sꝫ forte videret̄ alicui ꝙ factū fuiſſet illō fruſtra eo ꝙ videt̄ ibi mortui fuiſſe in peccato mortali hn̄tes ſe cū donarijs ydoloꝝ. Dicendū ꝙ iudas ꝛ ſocij ei⁹ debebāt ꝓbabiliter iudicare ꝙ penituiſſēt i morte. ꝛ ſic oratiōes ꝛ ſacrificia valebāt eis eo ꝙ mortui fuerunt in ſtatu ſalutis.

Caplm. xiij

Anno. cxlix. Deſcripto cōflictu iude cū regis ducibus: hic ꝯſequenter ponit̄ conflictus eiuſdē cū pſona ipſi⁹. Et diuidit̄ in tres partes. q: ꝓ ponitur belli apparatus ſcḋo ꝯflict⁹ ibi, ꝛ dato ſigno. tertio reg̃ egreſſus ibi. Ut aūt cogi nit. Prima i duas. q: ꝓ ponitur apparatus belli ex parte reg̃ antiochi. ſcḋo ex pte Iude machabei ibi Quibus iudas cognitis. ꝓma in duas. q: ꝓ ponit̄ regis apparatus. ſcḋo menelai interit⁹ ibi Cōmiſcuit āt

Circa ꝓmū aūt ſciēdū ꝙ iſte belli appar⁹ ꝛ ēt ꝯflict⁹ mag̃ diffuſe ponit̄ ꝓ li. vi. ca. tn̄ h aliqua ponunt̄ q̄ vident̄ dictis ibidē diſſonare. ꝓ qḋ dicit̄ peditū. cx. milia ꝛ eqtum q̄nqꝫ milia ꝛ elephātes. xxij. Nā ibi habet̄ centū milia peditū. ꝛ. xx. milia eqtū ꝛ elephāti. xxxij. pōt dici ꝙ ꝓ fuerūt centū milia peditū tantum vt dicit̄ ꝓ li. ꝛ poſtea fuerūt additi decē milia q̄ cū ꝓmis h numerant̄. De eqtibus vero dicendū ꝙ in vniuerſo fuerūt. xx. milia. ſꝫ tn̄ erant q̄nqꝫ milia electi ꝓ ceteris exñtes in acie regis ꝛ illi ſoli hic numerant̄ ꝛ alij tacent̄ ꝛc. Et de elephātis pōt dici eodem modo ꝙ. xxij. erāt ꝓ ceteris fortiores q̄ numerant̄ hic. ꝛ reſidui decē tacent̄. in talib⁹ eñ frequenter nūeratio diuerſimode accipitur. b Currus cū falcib⁹ trecētos. talib⁹ eñ antiquus

antiq̄ꝛus in ꝑlijs vtebant.vt habet in libris Joſue ⁊ Judicū in plurib⁹ locis.tn̄ de iſtis curꝛib⁹ nō fit mētio in ꝑ li.ſic etiā in euāgelijs.⁊ qd̄ vn⁹ euāgeliſta tacet ali⁹ exꝑmit. c Cōmiſcuit aūt.h̄ ꝯn̄r deſcribit menelai interit⁹ q̄ retorſit ſe in ſummū ſacerdotiū.ſ̄.iiij.ca.de q̄ dicit h̄. c Cōmiſcuit aūt ſe illis.i. iudeoꝝ aduerſarijs. d Deꝑcabat antiochū pugnare fortiter ꝯ iudam machabeū.iō ſubditur. e Nō ꝓ p̄rie ſalute.ſ; ꝓ ꝯ̄rio.iō ſubdit f Sperās ſe ꝯſtitui in ꝑncipatū.ſ.ſūmi ſacerdotij per victorias antiochi a q̄ fuerat amotus ꝑ p̄cem eius ſ̄.iiij.c. g S; rex regū.q̄ iudex eſt ſordium.

h Suſcitauit animos antio.in pec.menelaum i Et ſuggerente lyſia ⁊c̄.nā ꝓpt̄ ei⁹ ambitionē ⁊ ſacrilegia in templo ꝯmiſſa ꝑ ei⁹ ꝯſilium vt habet ſ̄.iiij.ca.ſecuta ē rebellio iudeorū ꝯ regē.cetera patent vſq; ibi.

k S; rex.nā ex morte Menelai poſſet aliq̄s credere regē iudeis pacatū eſſe.ideo remouet h̄ cū dr̄ k S; rex mēte effrenatus.i.ſine freno rōis in ſuꝑbiam elatus.

l Veniebat.contra iudeam.

m Meliorē ſe ⁊c̄.ſ; ꝑ rumores cōtrarios ab h̄ fuit impedit⁹.vt habet.i.eodem ca.

n Quib⁹ iudas cognit.h̄ ꝯn̄r deſcribit apparat⁹ iude machabei: ꝑ ꝑ orōnes deuotas de q̄bus magis q̄; de armis ꝯfidebat.⁊ patet vſq; ibi.

o Ac pplm ⁊c̄.i.ꝯſolatus fuiſſet ꝑ ciuitatis ⁊ tēpli recuperatione ⁊ aduerſariorū multiplicē repſſionē:vt p; ex dictis. p Per triduū continuū ꝓſtratis.horis.ſ.ad h̄ aptis.q2 i illo triduo oportuit eos refectionē accipe ⁊ ſomnū tp̄e cōpetenti.ſcd̄o ponit apparat⁹ ꝑ arma ꝯſilia cū dicit. q Hortat⁹ eſt eos ⁊c̄.⁊ ꝑ arma ⁊ victualia. r Ipſe v̄o cū ſeniorib⁹ cogitauit.occurrere regi antequā vaſtaſſet terrā.tertio ponit apparat⁹ ꝑ exhortatiōes optimas ad ꝯfortandū aīos bellatoꝝ ad fortiter dimicandū.⁊ p; lr̄a. s Et dato ſigno.Hic ꝯn̄r ponit ꝯflictus.ad cui⁹ intellectū ſciendu; ꝙ Judas cū rege habuit in cāpo duplicē ꝯflictum:vnū circa finē noctis.de quo tacet in ꝑ libro.aliū de clara die ⁊ ſole refulgente in clypeos aureos ⁊ ereos.q̄ diffuſe ſcribitur ꝑ li.vi.ca.hic autē de vtroq; ꝯflictu breuit ⁊ cōmixtim fit mētio.nā hic liber ſcd̄s eſt quedā abbreuiatio vt dictu; ē ſ̄.ij.ca.igitur de ꝑ conflictu dicitur.

s Et dato ſigno ſuis dei victorie.i.victorie a deo ꝯſequende.qd̄ aūt fuerit hoc ſignū non dr̄ hic.ſed videt fuiſſe que dā reuelatio facta iude que nō explicat ꝓpter breuitatē ſectandam.

t Juuenibus fortiſſimis electis.Ex h̄ videt ꝙ i iſto ꝑ ꝯflictu nō fuerunt omēs iude ſocij ſ; aliqui ad hoc ſpecialit electi.In ſcd̄o vero conflictu fuerunt oēs iude bellatores vt habet ꝑ li.vi.c. u Nocte aggreſſus ⁊c̄.i.partē exercitus in qua erant regl tentoria x Et maximum elephantoꝝ.iſtud fuit factu; in eo ꝯflictu q̄ fuit clara die.vt ſcribitur ꝑ li.vi.ca.ſatis diffuſe y Hoc aūt ⁊c̄.q2 hoc fuit cōpletu; in fine noctis.ſ.q̄tum ad interfectionē duoꝝ miliū de hoſtib⁹.Aliqui tn̄ libri habēt.xij.milia.⁊ q̄tu; ad ꝑturbationē caſtrorū:nō aūt q̄tum ad elephantoꝝ interfectiones vt dictū eſt. z Sed rex accepto ⁊c̄.na; ꝑ dictam inuaſionē habuit experiētias de audacia eoꝝ. a Arte.i.prudenter ⁊ caute.

b Difficultatē locorū.id eſt fortalicia.

c Tēptabat.ſupple capere iō ſubdit d Et bethſure ⁊c̄.iudeis armatis e Caſtra admouebat.i.applicabat ad ipſum capiendū. f S; fugabat.Nā int⁹ exiſtes aliq̄n exeūtes ſubito repellebāt ꝓpe exiſtes ⁊ aliq̄s occidebāt ⁊ rediebant ad fortaliciū añq̄; tot⁹ exercitus poſſet armari. g Enunciauit aūt ⁊c̄.i.ſecreta iude ⁊ coꝝ qui erāt bethſure. h Rodoch⁹ q̄dā ⁊c̄.q̄ capt⁹ ab aduerſarijs ꝑ tormēta ad h̄ fuit cōpulſus. i Iterū rex ſmonē ⁊c̄.de fortalicio reddēdo ſaluis ſuis corꝑibus q̄ ꝯſenſerūt eo ꝙ victualia eis deficiebāt.vt hr̄ ꝑ li.vi.ca. k Abijt.ſ.rex d̄ bethſura relicta ibi ſuoꝝ cuſtodia.vt hr̄ ꝑ li.vi.ca. l Cōmiſit cū iuda.

ꝓſtrati ſūt. Et facta collatiōe.xij milia dragmas argēti miſit hieroſolymā offerri ꝓ peccatis mortuorū ſacrificiū bn̄ ⁊ religioſe de reſurrectiōe cogitās. Niſi eñ eos q ceciderant reſurrecturos ſperaret:ſupfluū videret ⁊ vanū orare ꝓ mortuis. Et q2 cōſiderabat ꝙ hi q cum pietate dormitionē acceperāt optimā hr̄ent repoſitā grām. Scā ergo ⁊ ſalubris eſt cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a peccatis ſoluantur. Ca.xiij.

Anno[a] centeſimo q̄dragelimonono cognouit Judas antiochū eupatorē venire cū multitudine aduerſus iudeā: ⁊ cū eo lyſiam ꝓcuratorē ⁊ ꝑpoſitū negocioꝝ ſecū hn̄tem peditū centū decē milia: ⁊ eqtum qnq; milia: ⁊ elephātes vigintiduos: curꝛus[b] cū falcibus trecētos. Cōmiſcuit[c] aūt ſe illis menela⁹: ⁊ cū mlta fallacia deꝑcabat[d] antiochū nō[e] ꝓ p̄rie ſalute: ſ;[f] ſperās ſe ꝯſtitui principatū. S;[g] rex regū ſuſcitauit[h] animos antiochi in peccatorē: ⁊[i] ſuggerente lyſia hūc eſſe cauſā omniū maloꝝ iuſſit vt eis eſt ꝯſuetudo apphenſū in eodē loco necari. Erat aūt i eodē loco turris qnq̄ginta cubitorū: aggeſtu; vndiq; hn̄s cineres hec ꝓſpectū hēbat i p̄ceps Jnd̄ in cinerē deijci iuſſit ſacrilegū omnib⁹ eū ꝓpellētib⁹ ad interitum Et tali lege p̄uaricatorē legis cōtigit mori: nec terre dari menelaū Et qdem ſatis iuſte: na; q2 mlta erga arā dei delicta cōmiſit: cui⁹ ignis ⁊ cinis erat ſanct⁹: ipſe in cineris morte dānatus eſt. S;[k] rex mēte effrenat⁹ veniebat[l] neqorē[m] ſe p̄re ſuo iudeis oſtēſur⁹ Quib⁹[n] iudas cognitis precepit pplō vt die ac nocte dn̄m inuocarēt: q2 ſicut ſemp: ⁊ nūc adiuuaret eos qppe q lege ⁊ p̄ria ⁊ ſcō templo priuari vererent: ac[o] pplm q nup paululu; reſpiraſſet: ne ſineret blaſphemijs rurſus natiōib⁹ ſubdi. Omnib⁹ itaq; ſimul id faciētib⁹ ⁊ petētib⁹ a dn̄o mīſericordiā cū fletu ⁊ ieiunijs ꝑ[p] triduū ꝯtinuū ꝓſtratiſ hortat⁹[q] ē eos iudas vt ſe ꝑpararent. Ipſe[r] v̄o cū ſeniorib⁹ cogitauit pri⁹ q̄; rex admoueret exercitū ad iudeā ⁊ obtineret ciuitatē exire ⁊ dn̄i iudicio cōmittere exitū rei: dās itaq; ptātem omniū deo mundi creatori ⁊ hortat⁹ ſuos vt fortiter dimicarēt ⁊ vſq; ad mortē ꝓ legib⁹: tēplo: ciuitate: patria ⁊ ciuib⁹ ſtarēt circa modin exercitum ꝯſtituit Et[s] dato ſigno ſuis dei victorie iuuenib⁹[t] fortiſſimis electis: nocte[u] aggreſſus aula; regiā in caſtris interfecit viros quattuordecim milia: ⁊[x] maximum elephantoꝝ cū his ſuppoſiti fuerāt Sūmoq; metu ac ꝑturbatiōe hoſtiū caſtra replētes rebuſq; ꝓſpere geſtis abierūt. Hoc[y] aūt factū eſt die illuceſcēte adiuuāte eū dn̄i ꝓtectiōe. Sed[z] rex accepto guſtu audacie iudeorum: arte[a] difficultates[b] locoꝝ tētabat[c] ⁊[d] bethſure que erat iudeoꝝ ꝑſidium munitū caſtra[e] admouebat: ſ;[f] fugabatur impingebat: minorabat. His āt q intus erāt iudas neceſſaria mittebat. Enūciauit[g] aūt miſteria hoſtibus rodoch⁹[h] qdam de iudaico exercitu: q requirit⁹ cōprehēſus eſt ⁊ ꝯcluſus Iter;[i] rex ſmonē habuit ad eos q erāt i bethſuris: dextrā dedit: accepit: abijt[k]: cōmiſit[l]

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

in h tangit ſcđs ɔflictus q̄ fuit de die clara ⁊ alia die: vt videt q̄ pm⁹
m Superatus eſt. ſ. iudas ⁊ ei⁹ exercit⁹. Nā videtes ṽtute regis ⁊ ipe/
tū exercitus ei⁹: diuerterūt ſe ab eis. vt habet ꝑ li. vi. ca. n Ut āt
cognouit. h ɔñr deſcribit regis receſſus de iudea vt iret ɔ philippū q̄
occupauerat antiochiā. Ex q̄ pꝫ ꝙ iſtud bellū antiochi ɔ iudeā eſt idē
ꝑ li. vij. ca. e Sꝫ volūtarie coinq̄natus eſt. cibis ⁊ ſacrifi/
cijs gentiliū. f Tpibus cōmixtiōis. i. qñ antioch⁹ illuſtris
cogebat iudeos ad ſuſcipiendū ritū gētiliū. ita ꝙ inter iudeos
⁊ gentiles nulla eſſet diſtinctio. g Cōſiderās nullo mō ſi/
bi eſſe ſalutē. corpis h Nec acceſſū ad altare. q̄diu iudas
ſtaret in pñte.

cū illo q̄ſ ſcribit ꝑ li. vi.
ca. Nam ibidē ponit re
ceſſus regis ꝑpter ean/
dē cauſā. Aliqua tñ hic
ponūtur q̄ ibi tacent ⁊
ecōuerſo. Nā h tacetur
fractio iuramenti regis
q̄ ibidē exꝑmitur in de/
ſtructione munitiōis.
o Et recōciliat⁹ obtu
lit ſacrificiū. p ſacerdo/
tes tñ. cetera vo vſq; ꝑ
pe finē hui⁹ ca. tacent ꝑ
libro. p Macha.
ampler. eſt. in ſignū re/
cōciliatiōis. cetera patēt
vſq; ibi. q Ne for/
te fedus irrūperet. ſ. Iu
das ⁊ eos grauaret. q̄ŏ
tñ nō fecit: ſed mag rex
fedus rupit vt dictū eſt.
r Tūc aſcēdit lyſias tri
bunal. i. locū eminentē
ad pſuadendū gentem
⁊ expoſuit rōem dicēdo
ꝙ ꝑpter bonū cōmune
facta eſt ɔuentio reg ⁊
iude s Regreſſuſq;
eſt antiochiā. Hic autē
omittit qualit inde fu/
gauit philippū. q̄: ō. ix
ca. p anticipationē po/
ſitum fuit.
Capitulum. xiiij.
Ed poſt triennij tē
pus. Deſcꝑto iude
ɔflictu tꝑe antiochi no/
bilis ⁊ eupatoris ei⁹ fi/
lij: h tertio ponit ei⁹ cō/
flictus tꝑe demetrij. Et
diuidit in tres partes.
q̄: ꝑ ponit demetrij ſub
limatio. ſcđo iude ſocio
rūq; eius accuſatio: ibi
Alchim⁹ aūt. tertio eoꝝ
exterminij iuſſio: ibi Qui
ſtatim. Circa ꝑmuꝫ dī.
a Sꝫ poſt triēnij tꝑus
⁊c. iſtud triennīū accipi
tur a morte antiochi epi
phanis ⁊ inthronizatiōe
filij ſui eupatoris. Q̄ŏ
ſm numeratiōnē in hoc
libro poſitā ɔtigit āno
cxlviij. vt dictū eſt. ō. xi.
ca. Demetri⁹ aūt regnū
obtinuit āno. cl. q̄ ē idē
ānus cum cli. q̄ dicit de
metrius intraſſe regnū
ſm cōputationē poſitā ꝑ li. ca. vij. ⁊ ſic triennīū non fuit completum.
ſꝫ intelligit p ſynodochen. ſicut corp⁹ xp̄i dicit fuiſſe p triduū in ſepul/
chro. b Aſcēdiſſe. ad loca opportuna. i. fortia ⁊ munita.
c Et tenuiſſe regiones ⁊c. quos ad mādatum demetrij exercitus inf
fecit. vt habet ꝑ li. vij. ca. d Alchim⁹ aūt. Hic ɔñr deſcribit iude
ſocioꝝq; ei⁹ accuſatio: cū dicit. d Alchim⁹ aūt q̄dam ⁊c. nō ō iu
re ſed de facto intruſus. ꝑ p antiochū epiphanem. q̄: lꝫ eſſet de genere
aaron: tñ non deſcenderat ab eo p lineā ſacerdotalē, vt dictū fuerat, ō

cū iuda: ſupatus[m] eſt. At[n] aūt co
gnouit rebellaſſe philippū antio
chie q relictus erat ſup negocio:
mēte ɔſternat⁹: iudeos deꝑcans
ſubditiſq; eis iurat de oibus qui
bus iuſtū viſum eſt: ⁊[o] recōciliat⁹
obtulit ſacrificiū: honorauit tem/
plū: ⁊ mūera poſuit: machabeū[p]
āplerat⁹ eſt ⁊ fecit cū a ptolomai/
de vſq; ad gerrenos ducē ⁊ pꝛici/
pē. Ut āt venit ptolomaidē gra
uiter ferebāt ptolomenſes amici/
cie ɔuentionē: q indignantes ne[q]
forte fedus irrūperēt. Tūc[r] aſcē/
dit lyſias tribunal: ⁊ expoſuit rōeꝫ
⁊ pplm ſedauit regreſſuſq; eſt an
tiochiā. Et hoc mō regis profe/
ctio ⁊ redit⁹ ꝑceſſit. Ca. xiiij.
Ed[a] poſt triēnij tꝑs cogno/
uit iudas ⁊ q cū eo erant de
metriū ſeleuci cū multitudine va
lida ⁊ nauib⁹ p portū tripolis aſcē
diſſe[b] ad loca oportuna: ⁊[c] tenuiſ/
ſe regiones aduerſus antiochū ⁊
ei⁹ ducē lyſiā. Alchim⁹[d] aūt q̄dā
q ſūmus ſacerdos fuerat: ſꝫ[e] volū
tarie coinq̄nat⁹ eſt tꝑib⁹[f] cōmixti
onis ɔſiderās[g] nullo mō ſibi eſſe
ſalutē neq;[h] acceſſuꝫ ad altare: ve/
nit[i] ad regē demetrium cēteſimo
q̄nquageſimo āno offerēs[k] ei co/
ronā aureā ⁊ palmē: ſup[l] hec ⁊ ta
los q tēpli eſſe videbant. Et[m] ipa
q̄dem die ſiluit. Tēpus aūt opoꝛ
tunū demētie ſue nact⁹ ɔuocat⁹
a demetrio ⁊ ɔſiliuꝫ: ⁊ interroga/
tus q̄bus rebus ⁊ cōſilijs iudei ni
terentur: r̄ndit. Ipſi[n] q dicunt aſ
ſidei iudeoꝝ q̄bus ꝑeſt iudas ma
chabeus bella nutriūt ⁊ ſeditiōes
mouēt: nec patiunt regnū eſſe q̄e

tum. Nā ⁊ ego defraudat⁹ parē
tuꝫ glīa dico aūt ſūmo ſacerdotio
huc veni: p̄mo[o] q̄dē vtilitatib⁹
regis fidē ſeruās. ſcđo aūt etiā ci/
uibus cōſulens. Nā illoꝝ prauita
te vniuerſū genus nr̄m non mini
me vexat. Sꝫ oro his ſingulis o
rex cognitis ⁊ regiōi ⁊ generi ſm[p]
hūanitateꝫ tuā ꝑmulgatā oibus
ꝑſpice. Nā q̄ꝫdiu ſupeſt iudas:
impoſſibile eſt pacē eſſe negotijs
talib⁹ aūt ab hoc dictis: ⁊[q] ceteri a
mici hoſtiliter ſe hñtes aduerſus
iudā inflamauerunt demetrium.
Qui[r] ſtatim nichanorē ꝑpoſituꝫ
elephantoꝝ ducē miſit in iudeaꝫ:
datis mādatis vt ipſū q̄dē iudaꝫ
caperet viuū: eos vo q cū illo erant
diſpergeret ⁊ ɔſtitueret alchimū
maximi tēpli ſummū ſacerdotem.
Tūc[s] gētes q̄ de iuda fugerāt iu
dā: ſegregatiꝫ ſe nichanori miſce/
bāt miſerias ⁊ clades iudeoꝝ ꝑ
ſperitates rex ſuaꝝ exiſtimantes.
Audito itaq; iudi nichanoris ad
uētu ⁊ ɔuētu nationū ɔſperſi[t] ter/
ra rogabāt cū q[u] pplm ſuū conſti/
tuit: in eternū cuſtodiret: q̄q; ſuaꝫ
portionē ſignis euidentib⁹ ꝑte/
git. Imperante aūt duce ſtatiꝫ ind
mouerūt: ɔuenerūtq; ad caſtellū
deſſau. Symō vo frater iude cō/
miſerat cū nichanore: ſꝫ ɔterritus
eſt repētino aduētu aduerſarioꝝ.
nichanoꝛ[y] tñ audiēs ṽtutē comi/
tū iude ⁊ animi magnitudinē quā
ꝑ patrie certaminib⁹ habebant.
ſanguis[z] iudiciū facere metuebat.
Quāobrē ꝑmiſit poſſidoniuꝫ ⁊
theodociū ⁊ mathiaꝫ: ⁊ vt darent
dextras atq; accipent. Et cū diu

i Uenit ad regē
⁊c. ⁊ ſic in regni
ſui principio.
k Offerēs ei ⁊c
in ſignū victorie
⁊ dignitatꝫ regie
l Sup hec ⁊ ta
los. i. vaſa offer/
toria in modum
turriū facta: q̄b⁹
vtebant ſacerdo
tes in ſolēnitati/
bus magnis.
m Et ipſa q̄deꝫ
die ſiluit. vt do/
nū ſuū regi mag
eſſet gratioſum.
cetera patēt vſq;
ibi. n Ipſi q̄
dicunt aſſidei. i.
aſſidue vacātes
diuino cultui tꝑi
bus tñ ad h aptꝫ
o Primo q̄deꝫ
⁊c. mentit ſic bō
fallax. quia vene
rat ad obtinen/
dū ſūmuꝫ ſacer/
dotiū p Se
cūdum hūanita/
teꝫ ⁊c. i. ſm beni/
gnitatē tuā. ſ. fa
moſā. q Et
ceteri amici. eius
ſcꝫ alchimi.
r Qui ſtatim. h
ɔñr ponit iuſſio
regis de extermi
nio iudaice gen/
tis. Et diuiditur
i tres partes. nā
ad h agendꝫ ꝑ
mo nichāoꝛ mit/
titur. ſcđo cū iu/
da federe iungit
ibi. nichanoꝛ tñ.
tertio fedus hu/
iuſmodi rumpit
ibi. Alchim⁹ aūt
ꝑmum pꝫ vſq;
ibi. s Tūc
gentes que de iu
d ea fugerant iu.
eo ꝙ erant ꝑua/
ricatores legis.
cetera patēt vſq;
ibi t Cōſpſi
terra rogabāt cū

nā in ꝑcibus deuotis magis q̄ in armis ɔfidebāt v Qui
pplm ſuū ɔſtituit in eternū. ſ. duraturū. Nā lex vetus non eſt a/
mota p xp̄m: ſed magis p fecta. Math. v. Non veni ſoluere le/
gē ſed adimplere. nec p ɔſequens pplꝰs eſt amotus: ſed pfectioꝛ
factus. ſicut frequēter oſtendi in libris noui ac veteris teſtamē/
ti. x Quiq; ſuā portionē. i. ſicut dictū eſt pluries in hoc li/
bro. Cetera patent. y Nichanoꝛ tñ. Hic ɔñr ponit ɔfede/
ratio nichanoris ⁊ iude. ⁊ pꝫ lr̄a paucꝫ exceptꝫ. z Sāguis

iudiciuꝫ ⁊c̄.i.p̄ effuſionē ſanguinis iudeoꝝ.ꝓpter quod elegit pacē facere cū eo.⁊ patet vſq; ibi. a Gregeſq; turbarū.i. bellatoꝝ. b Que ꝯgregate fuerant.ad bellandū cōtra iudam ⁊ ſocios eiꝰ. c Dimiſit.ire ad loca ſua:eo ꝙ pax eſſet facta. d Alchimꝰ aūt.Hic ꝯſequēter ponit̄ ruptio dicti federis.⁊ p̄mo ponitur huiꝰ ruptionis ꝓcuratio.ſecundo eius manifeſtatio:ibi. at machabeꝰ. Circa p̄mum dicit̄.

q Que nuper mundata eſt.a ſordibus luxurie ⁊ idolatrie. vt habet̄ ſ.x.ca. r Razias aūt.Hic ꝯſequenter ponitur federis violati manifeſtatio in factis.⁊ primo in inuaſiōe razie.ſcd̄o in impugnatiōe iude:cap.vlt.Circa p̄mum dicit̄ r Razias aūt q̄daꝫ de ſenioribus.erat e ſciētia ⁊ moribꝰ. s Delatus eſt nichanori.i.accuſatꝰ ꝙ eſſet amicus ⁊ fautor iude.

d Alchimꝰ aūt ⁊c̄.queſiuit cam rumpe eo ꝙ haberet iudā odioſum. e Et dicebat ⁊c̄.ſ.ab vtilitate regni.

f Aſſentire Iudāq; ⁊c̄.falſo eū notans crimie aſſerebat.

g Succeſſoreꝫ ſibi deſtiaſſe. qd̄ ſimiliter erat falſum.cetera patēt

h At machabeus.Hic ꝯſequēter deſcribit̄ federis violati manifeſtatio.⁊ primo ſignis cū dicitur

i Uidens auſterius ⁊c̄.quia diſpoſitō cordis vix poteſt celari q̄n appareat in exterioribus ſignis: vt in geſtu vultu ⁊ aſpectu.

k Paucis ſuoꝝ congregatis. quibus dixit cōceptuꝫ ſui animi

l Occultauit ſe a nichanore. ne ſubito caperetur ab ipſo.ſcd̄o manifeſtat̄ verbis: cum dicitur.

m Quod cuꝫ ille cognouit ⁊c̄.⁊ ſequitur.

n Juſſit ſibi tradi virum.ſ. iudā

o Et tēplum h̄ ⁊c̄.i.bacho.ſicut dictū eſt.ſ.ca.vi

o Et his dictis. abijt cū indignatiōe de templo.

p Conſerua in eternum ⁊c̄. contra nichāoris cōtaminationem.

de his conſiliū ageret̄ ⁊ ipſe dux ad multitudinē retuliſſet omniuꝫ vna fuit ſentētia amicis annuere. Itaq; diē ꝯſtituerūt qua ſecrete inter ſe agerēt ⁊ ſingl'is ſelle ꝓlate ſunt ⁊ poſite. Precepit aūt iudas armatos eſſe locis opportunis ne forte ab hoſtibus repente mali aliquid oriretur. Et cōgruū colloquium fecerunt. Morabatur aūt nichanor hieroſolymis:nihilq; inique agebat:gregeſq;[a] turbarum que[b] congregate fuerant: dimiſit. Habebat aūt iudam ſemp carū ex animo ⁊ erat viro inclinatus. Rogauitq; eum ducere vxorem: filioſq; ꝓcreare. Nuptias fecit:quiete egit:cōmuniterq; viuebant. Alchimus[d] autē videns caritatem illorum ad inuicē ⁊ cōuentiones:venit ad demetriū:⁊[e] dicebat nichanoreꝫ rebus alienis aſſētire[f]. Judamq; regni inſidiatoreꝫ ſucceſſorem[g] ſibi deſtinaſſe. Itaq; rex exaſperatꝰ:⁊ peſſimis huius criminationibus irritatus: ſcripſit nichanori dicēs grauiter quideꝫ ſe ferre de amicicie ꝯuentione:iubere tn̄ machabeuꝫ citius vinctū mittere antiochiaꝫ. Quibus cognitis nichanor ꝯſternabatur ⁊ grauiter ferebat:ſi ea q̄ conuenerant irrita faceret:nihil leſus viro. Sed quia regi reſiſtere non poterat:opportunitatē obſeruabat qua preceptū perficeret. At[h] machabeus videns[i] ſecum auſterius agere nichanorem:⁊ conſuetum occurſum ferocius exhibentem:intelligens non ex bono eſſe auſteritatem iſtam:paucis[k] ſuoꝝ cōgregatis occultauit[l] ſe a nichanore. Quod[m] cum ille cognouit fortiter ſe a viro preuentuꝫ venit ad maximū ⁊ ſanctiſſimum templum ⁊ ſacerdotibus ſolitas hoſtias offerentibus:iuſſit[n] ſibi tradi virum. Quibus cum iuramento dicentibus neſcire ſe vbi eſſet qui querebatur: ⁊ extendens manum ad templum iurauit dicens: niſi iudam mihi vinctum tradideritis:iſtud dei phanuꝫ in planiciē deducam:⁊ altare effodiā:⁊[o] templum hoc libero patri conſecrabo. Et[o] his dictiſ abijt Sacerdotes aūt ꝓtendentes manus in celum:inuocabant eum qui ſemper ꝓpugnator eſſet gentis ipſorum hec dicentes. Tu dn̄e vniuerſorum qui nulliꝰ indiges voluiſti tēplū habitatiōis tue fieri in nobis. Et nunc ſancte ſanctoruꝫ omniū dn̄e:conſerua[p] in eternum impollutam domum iſtam que nuper[q] mundata eſt. Razias[r] autem quidam de ſenioribus ab hieroſolymis delatus[s] eſt nichanori:vir[t] amator ciuitatis.⁊[v] bene audiens: qui ꝓ affectu pater iudeorum appellabatur. Hic[x] multis temporibus continentie ꝓpoſitum tenuit in iudaiſmo:corpuſq; ⁊ aīam tradere contentus ꝓ perſeuerantia. Volens autem nichanor manifeſtare odium quod habebat in iudeos:miſit milites q̄ngētos vt eū cōprehenderent. Putabat[y] eīm ſi illum decepiſſet:ſeſe[z] cladem iudeis maximā illaturum. Turbis autem irruere in domuꝫ eius ⁊ ianuam diſrumpere atq; ignem admouere cupiētibus:cum[a] iam cōprehenderet̄ gladio[b] ſe petijt eligens[c] ſe nobiliter mori potius q̄ꝫ[d] ſubditus fieri peccatoribus ⁊ contra natales ſuos indignis iniurijs agi. Sed cum per feſtinationem non certo ictu plagam dediſſet:⁊ turbe inter oſtia irrumperēt recurrens audacter ad murum precipitauit ſemetipſum viriliter in turbas:quibus velociter locum dantibus caſui eius:venit per mediā

t Uir amator ciuitatiſ, id eſt boni cōmunis.

v Et bn̄ audiens.pauperes ſicut diuites ad eos inſtruendum ⁊ dirigendum.

x Hic multis temporibus ⁊c̄.ex quo patet ꝙ continentia carnis tp̄e veteris teſtamenti fuit laudabilis.

y Putabat eīm ſi illū decepiſſet.alias deperiſſet.pertrahendo ad gentilem ritum.

z Sese cladeꝫ maxiaꝫ iudeis illaturum.nā eiꝰ exemplo multi fuiſſent ad hoc pertracti.

a Cum iam comp̄henderetur.id eſt eſſet ꝓpe ad comprehenſionem

b Gladio ſe petijt. ſeipſum percutiendo.

c Eligens nobiliter ⁊c̄ cuiꝰ duplex erat cauſa vna ne forte vi tormentorum inclinaretur ad gentilem ritum.qd̄ erat maximum malum. ideo ſubditur.

d Quam ſubditꝰ fieri peccatoribus: ipſum ad idolatriam trahere querentibus Alia ne in contemptum dei celi eiꝰ vita in ludibrio haberetur.ſicut Sanſon ſe interfecit. Judicum.xvi.⁊ ſaul p̄ Regum vlt.vt dictum fuit ibidem.Et in his duobus caſibus dicunt hebrei ꝙ non ſolū licitum eſt:ſed etiam meritoriū interficere ſeipſū

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quia talis interfectio ordinatur in deum. Si autem hoc faciat aliquis ꝓpter ſemetipſum: vtpote ad euadendum longum vel grauem cruciatum vel infamiam ſui ⁊ ſuorum ſi moriatur vili morte: hoc ſemper eſt illicitum. Et vt dicunt aliqui hoc modo intelligendum eſt dictum Auguſtini quod habetur hic in glo. que talis eſt. His exceptis quos lex iuſta generaliter: ⁊ ipſe fōs iuſticie deus ſpecialiter occidi iubꝫ. quiſqꝫ hominum vel ſeipſū vel quemlibet alium occiderit: homicidij crimie innectetur. Unde ⁊ ſcriptura libri huius que recepta eſt ab eccleſia ad legendum ꝓ informatione morum: non videtur hic raziam arguere: ſed magis cōmēdare de ſui ipſius interfectione. Si autem predicta non ſufficiūt ad eius excuſationem. poteſt dici ꝙ fecit hoc ꝑ ſpecialem inſtinctum ſpiritusſācti Dñs eñi hoīes ſūt deo mortē debitores: qđ debitum deo poteſt repetere qñcunqꝫ vult: ⁊ quōcunqꝫ vtpote ꝑ manus ꝓpriā ſiue per alienam. Cetera patent vt in littera.

ceruicem. Et cum adhuc ſpiraret accenſus animo ſurrexit ⁊ cū ſanguinis eiꝯ magno fluxu defluerēt ⁊ grauiſſimis vulneribus eſſꝫ ſaucius: curſu turba pertranſijt ⁊ ſtans ſupra quandam petram ꝑruptam ⁊ iam exanguis effectus complexꝯ inteſtina ſua vtriſqꝫ manibus ꝓiecit ſuper turbas inuocans dominatorem vite ac ſpiritus vt hec illi iterum redderet: atqꝫ ita vita defunctus eſt.

Caplm. xv.

Nichanor[a] autem vt comperit iudam eſſe in locis ſamarie: cogitauit[b] cum omni impetu die ſabbati cōmittere[c] bellū. Judeis[d] vero qui illum per neceſſitatem ſequebantur dicentibus ne ita ferociter ⁊ barbare feceris: ſꝫ honorem tribue diei ſanctificationis ⁊ honora eū qui vniuerſa conſpicit. At ille infelix interrogauit ſi ē potens in celo qui imperauit agi diem ſabbatorum: ⁊ reſpondentibus illis: eſt[e] dominus viuus ipſe in celo potens qui iuſſit agi ſeptimā diem. At ille ait. Et ego potens ſum ſuper terram qui impero ſumi arma ⁊ negocia regis impleri. Tamen[f] non obtinuit vt cōſiliū perficeret. Et nichanor quidem cum ſūma ſuperbia erectus cogitauerat cōmune tropheū ſtatuere de iuda. Machabeus[g] autē ſemper cōfidebat[h] cum omni ſpe auxilium ſibi a domino affuturū ⁊[i] hortabatur ſuos ne formidarēt aduentum nationum: ſed[k] in mēte haberent adiutoria ſibi facta đ celo: ⁊ nunc ſperarēt ab omnipotente ſibi affuturam victoriā. Et[l] allocutus eos de lege ⁊ ꝓphetis admonens[m] etiā certamina que fecerant prius promptiores conſtituit eos. Et ita animis eorum erectis: ſimul[n] oſtendebat gentiū fallaciam: ⁊ iuramentorum ꝑuaricationē. Singulos[o] autem illorum armauit: non clypei ⁊ haſte munitione: ſed ſermonibus optimis exhortationibus expoſito digno fide ſomnio ꝑ quod vniuerſos letificauit. Erat[p] autem huiꝯ modi viſus. Oniam[q] qui fuerat ſūmus ſacerdos virum[r] bonū ⁊[s] benignum: verecundū[t] viſu: modeſtū[u] moribus ⁊ eloquio decorum ⁊ qui puero in virtutibus exercitatus ſit manus[x] protendentē orare pro omni populo iudeorū. Poſt[y] hoc apparuiſſe ⁊[z] aliū virum etate ⁊ gloria mirabilē ⁊ magni decoris habitudinem circa illum. Reſpondentē[a] vero oniā dixiſſe. Hic[b] eſt fratrum amator ⁊ populi iſrael: hic eſt qui multū orat ꝓ populo ⁊ vniuerſa ſancta ciuitate hieremias[c] propheta dei. Extendiſſe[d] autē hieremiā dexteram ⁊ dediſſe iude gladium aureum dicentem. Accipe ſanctū gladium munus a deo in quo deijcies aduerſarios populi mei iſrl. Exhortati[e] itaqꝫ iude ſermonibꝯ bonis valde đ quibus extolli poſſet impetus: ⁊ animi iuuenum cōfortati ſtatuerunt[f] dimicare ⁊ confligere fortiter, vt virtus[g] de negocijs iudicaret eo ꝙ ciuitas ſancta ⁊ templum periclitarētur. Erat[h] enī pro vxoribus ⁊ filijs: itemqꝫ

Capitulum. xv.
Nichanor aūt. Hic conſequenter ponitur manifeſtatio violati federis in impugnatione iude. Circa quod ponitur primo belli apparatus. ſecūdo conflictus: ibi. Nichanor aūt. tertio laudabilis terminus: ibi. Cunqꝫ ceſſaſſent. Prima in duas. qa primo ponitur apparatus ex parte nichanoris. ſecundo ex parte iude machabei: ibi. Machabeus autem. Circa primum dicitur.
b Cogitauit die ⁊c. id eſt poteſtate ſua.

c Cōmittere bellum. credens ꝙ iudas ⁊ ſocij ſui minus ſe defenderent. ꝓpter quietem diei ſabbati. d Judeis vero ⁊c. Nam ad hoc ſub pena mortis cogebantur. dicentibus ⁊c. ſequitur. e Et dñs viuus ⁊c. ſ. celebrem ⁊ quietatum. vt habet Exo. xx. f Tamen non obtinuit ⁊c. ſ. de captione iude ⁊ ſociorum ſuorū diſperſione ſm regis mandatum. cap. precedenti.
g Machabeꝯ autem. Hic conſequenter ponit apparatꝯ ex parte iude: ⁊ primo per bonaꝫ exhortationem. ſecundo per deuotam orationem. ibi. ⁊ cum iam omnes. Prima in duas quia primo ponitur exhortationis actus. ſecūdo effectꝯ: ibi. Exhortati itaqꝫ. Prima in duas. quia ꝑ ponitur exhortatio generalis: cū dicitur.
h Confidebat ſemper cum omni ſpe. ſ. victorie affuture: non virtute humana: ſꝫ diuina ideo ſubditur.
i Et hortabat ſuos ne formidarent. allegans ꝙ maius auxilium haberent. ſ. diuinum.
k Sed in mente haberēt adiutoria ſibi fcā de celo: ⁊ ſic beneficijs preſtitis ſperarent de preſtādis.
l Et allocutꝯ eſt eos de lege ⁊ ꝓphetis. admonētibꝯ pugnare ꝓ patria ⁊ legibꝯ diuinis.
m Admonens etiam certamina que fecerāt priꝯ. quorū perderēt laudem ⁊ meritū ſi fugerent vt effeminati.
n Simul oſtendens gentiū fallaciam. ſ. Nichanoris ⁊ ſuorum qui fedus fregerunt iuramento firmatum.
o Singulos autem. Hic ꝯſequenter ponitur exhortatio ſpecialis per expoſitionem cuiuſdam viſionis facte iude: cuius ſeries ponitur cum dicitur. p Erat aūt huiuſmodi viſus. i. viſio in ſomnijs iude oſtēſa. q Oniā qui fuerat ſūmus ſacerdos, vt habetur. ſ. iij. cap. r Uirum bonum. ſcꝫ rum ad

mētis virtutem.

s Et benignum.erga pauperes.

t Verecundum viſu.id eſt horrentem omnem turpitudinem

v Modeſtum moribus.id eſt in omni actu ⁊ geſtu.

x Manus ꝑtendentem orare.ſupplenduꝫ eſt:hoc videbat iu das in viſione.

i Etiam cum omnes ſperarent iudicium futurum.id eſt prelium con tentionem determinans iude ⁊ aduerſariorum.

k Hoſteſqꝫ adeſſe.de ꝓpinquo.

l Atqꝫ exercitus.nichanoris.

m Eſſet ordinatus.ſm militarem diſciplinam.

y Poſt hec ap paruiſſe.ipſi iude

ꝫ Et alium vi rum etate ⁊ glo ria mirabilē.ipſi iude.⁊ ꝓpt̄ hāc admiratione ſb ditur.

a Reſpondentē vero Oniam di xiſſe.ipſi iude.

b Hic eſt fratrū amator.id eſt iu deorum.⁊ ſubdi tur nomen ſuum cum dicitur.

c Hieremias ꝓ pheta dei.fuit eī vnus ꝺ magnis ꝓphetis.

ꝓ fratribus ⁊ cognatis minor ſolicitudo:maximus vero ⁊ prim⁹ pro ſanctitate timor erat templi: ſed ⁊ eos qui in ciuitate erant non minima ſolicitudo habebat pro his qui congreſſuri erant. Et[i] iam cum omnes ſperarent iudicium futurum:hoſteſqꝫ[k] adeſſent atqꝫ[l] exercitus eſſet[m] ordinatus: beſtie equiteſqꝫ opportuno loco cōpoſiti: conſiderans[n] machabeus aduentum multitudinis ⁊ apparatū varium armorum ac ferocitatem beſtiarum: extendens[o] manus in celum: prodigia facientem dominum inuocauit:qui non ſm armorum potentiam:ſed prout ipſi placet:dat dignis victoriam. Dixit autem inuocans hoc modo. Tu[p] domine qui miſiſti angeluꝫ tuuꝫ ſub Ezechia rege iuda:⁊ interfeciſti de caſtris ſennacherib centum octogintaquinqꝫ milia: ⁊ nunc dominator celorum mitte angelum tuum bonum ante nos in timore ⁊ tremore magnitudinis brachij tui vt metuant qui cū blaſphemia veniūt aduerſus populum tuum. Et hic quidem ita perorauit. Nichanor[q] autem ⁊ q cum ipſo erant cum[r] tubis ⁊ canticis admouebant. Judas vero ⁊ qui cum eo erant:inuocato deo ꝑ orationes congreſſi ſunt. Manu[s] quidem pugnantes:ſed ⁊ dominum cordibus orantes: ꝓſtrauerunt non min⁹ trigintaquinqꝫ milia pñtia dei magnifice delectati. Cūqꝫ[t] ceſſaſſent ⁊ cum gaudio redirent: cognouerunt nichanorem ruiſſe cuꝫ armis ſuis. Facto itaqꝫ clamore ⁊ perturbatione ſuſcitata patria voce: omnipotentem dominū benedicebant. Precepit[v] autē iudas qui per omnia corpore ⁊ animo mori pro ciuib⁹ paratus erat: caput[x] nichanoris ⁊ manum cum humero abſciſam hieroſolymā perferri. Quo cum perueniſſet conuocatis contribulibus ⁊ ſacerdotibus ad[y] altare acceſſit[ꝫ] ⁊ eos qui in arce erant. Et oſtenſo capite nichanoris: ⁊ manu nepharia quam extenderat cōtra domum ſanctam omnipotentis dei magnifice gloriatus eſt.

n Conſiderās machabeus aduentuꝫ multitudinis ⁊c̄.videns ſe non poſſe reſiſtere v̄tute humana.

o Extendens manus in celum.inuocans diuinum auxilium.

p Tu dñe q̄ miſiſti angelum tuū ſub Ezechia rege iude ⁊c̄.hec hyſtoria habet̄.iiij.Reg.xix.

q Nichanor autem.ꝓmiſſo apparatu:hic cōſequenter ponitur conflictus qui erat ex parte nichanoris ꝓteruus ⁊ ſuperbus ⁊ pompoſus ideo ſubditur.

d Extendiſſe autem hieremiā ⁊c̄.videbat̄ enī iude ꝙ Hieremias traderet ſibi gladium ꝓmittens ꝙ aduerſarios deiiceret ꝑ ipſum.⁊ per iſtam viſionem intellexit iudas affuturam ſibi victoriam.⁊ ſic expoſuit bellatoribus ſuis.vt premittitur. Expoſito digna fide ſomno.id eſt reuelatione diuina in ſomnijs facta.ideo iſtud tacetur ꝑ li.vij.ca.vbi deſcribit̄ iſtud bellum.

e Exhortati ita.Hic conſequenter ponitur exhortationis effectus cum dicitur.Exhortati itaqꝫ iude ſermonibus bonis valde.ſequitur.

f Statuerunt dimicare.conſtanter ⁊ ſtrenue.

g Ut virtus ꝺ negotijs iudicaret.id eſt vt fortitudo bellantiū litem inter eos ⁊ aduerſarios dirimeret.

h Erat eñ ꝓ vxoribus ⁊ filijs ⁊c̄.minus eñ timebant de morte ꝓpria ⁊ ſuorum:q̄ꝫ de violatione templi in contemptum dei.

i Etiam cum.Hic conſequēter ponitur apparatus per orationem deuotam,⁊ primo ponitur orādi neceſſitas cum dicitur.

r Cum tubis ⁊ cāticis admouebant.i.applicabant ad congreſſuꝫ ita letāter ac ſi iudam ⁊ ſocios ſuos iam tenerent comprehenſos. Ex pte vero iude humilis ⁊ deuotus.ideo ſubditur.

s Manu quidem pugnantes.ſed ⁊ cordibus dñm orantes ꝓſtrauerunt ⁊c̄.pugnante in eis dei dextera.ideo ſubditur. Preſentia dei ⁊c̄.

t Cunqꝫ ceſſaſſent.Hic conſequenter ponitur laudabilis terminus: primo in gratiarū actione. ſecūdo in celebritatis inſtitutiōe ibi. Itaqꝫ omnes.circa primum primo ponitur laus diuina verbo ⁊ paret.ſecūdo facto:cum dicitur.

v Precepit aūt iudas.qui ꝑ omnia corpe ⁊ animo mori ꝓ ciuib⁹ paratus erat:motus eñ animi fortis redundat ad membra corporis.

x Caput nichanoris ⁊ manum cum humero abſciſam hieroſolymaꝫ perferri.ſicut dauid ad dei laudeꝫ ibi portauit caput goliath philiſtei vt habetur ꝑ Regum.xvij.

y Ad altare.ad offerendum deo ſacrificium.

ꝫ Acceſſit ⁊ eos qui in arce erāt ⁊c̄.ad eos deterrendum.

z Linguam etiam nichanoris in particulas preciſſam iuſſit ꝛc. ꝓpter blaſphemiam ab eo prolatam. Cetera patent.

a Itaqz. Hic conſequenter ponitur celebritatis inſtitutio ꝓ dicta victoria. ꝛ patet littera. Notandum tamen ꝙ hic non fit mentio de inuitatione iudeorum in egypto habitantium ad huius ſolēnitatis obſeruantiam. ſimiliter nec ꝑ libro cap. vij. vbi ď hac ſolennitate fit mentio ꝓpter quod non videtur bene dicere illi q̄ dicunt ꝙ totum quod poſitum eſt a principio tertij capituli huius libri vſqz huc poſitum eſt principaliter ad incitandū iudeos in egypto habitātes ad obſeruationē huius ſolennitatis. ꝓpter quod ꝓceſſus quem tenui videtur mihi mag̃ conſonus littere huius libri,

b Igitur. Hic ī fine ponitur breuis epilogatio circa ꝑdicta. ꝛ patet littera vſqz ibi.

c Ita legentib⁹ ſi ſemper exactus ꝛc. id eſt diſquiſitiuus vſqz ad partes ſingulas qualis eſt ſermo hyſtoricus cui cōpetit partes ſingulas diligenter inquirere vt dictum eſt. ſ. cap. ij.

d Non erit gratus. ꝓpter ꝓlixitatē ſcripture ꝛ vnitatē materie que ſolēt faſtidiū generare. ſed ſermo abbreuiatus qualis eſt in hoc ſecundo libro: qui eſt q̄dā hyſtoriarum abbreuiatio vt ibidem dictuz fuit: eſt magis delectabilis. propter quod ibidem dicitur vt legentibus ſit animi oblectatio. ꝛ cetera.

e Hic ergo erit conſummatus. ſm̄ illud Eſaie. x. Conſūmatione. i. abbreuiationē dn̄s deus exercituū ſcitum faciet in medio omnis terre. q̄d fecit per implerōnem myſterij verbi incarnati. cui cum patre ꝛ ſpiritu ſācto ſit honor ꝛ gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

Linguam[z] etiam impii nichanoris preciſā iuſſit particulatim auibus dari: manum autem dementis contra templū ſu ſpendi. Omnes igitur celi benedixerunt dn̄m dicentes. Benedictus qui locum ſuum incontaminatum ſeruauit. Suſpendit autez nichanoris caput in ſūma arce vt euidens eſſet ꝛ manifeſtum ſignum auxilij dei. Itaqz[a] omnes cōmuni cōſilio decreuerunt nullo modo diem feſtū abſqz celebritate preterire: habere autem celebritatem tertiadecima die menſis adar: que dicit̃ voce ſyriaca pridie mardochei die: Igit̃[b] his erga nichanorē geſtis ꝛ ex illis temporibus ab hebreis ciuitate poſſeſſa: ego quoqz ī his faciam finem ſermonis. Et ſiquidem bene: vt hyſtorie competit hoc ꝛ ipſe velim: ſi autem minus digne concedendū eſt mihi. Sicut eñi vinum ſemper bibere aut ſemper aquā contrarium eſt: alternis autem vti delectabile: ita[c] legētibus ſi ſemper exactus ſit ſermo non[d] erit gratus. Hic[e] ergo erit conſummatus.

Explicit ſecundus liber Machabeorum.

Explicit poſtilla Nicolai de lyra ſuper vetus teſtamentū cum expoſitionib⁹ britonis in prologos Hieronymi: ꝛ cum additionibus pauli epiſcopi burgenſis ꝛ correctorijs earundē additionum editis a mathia dorīngk ordinis minorum.